

מפי השמועה

לקט סיפורי חסידיים

תשורה

משמחת הנישואין שר

הרה"ת יוסף יצחק ומרת שושנה טובה יהיו

דורון

י"א אלול ה'תשע"ח - מונטריאול, קנדה

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

כתיבה, עריכה ועימוד: הרה"ת מנחם מענדל שי' דורון.
הערות והארות ניתן לשלוח לדוא"ל: Dmtz770@gmail.com

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן והתמיים ר' יוסף יצחק שי' עב"ג הכלה המהוללה מרת שושנה טובה תחי'.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחתנו, ידידינו ומכרינו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בתור הבעת תודה לבבית והוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, מוגשת בזה תשורה מיוחדת, מיוסד על הנהגתו של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ שחילק 'תשורה' בחתונת בתו הרבנית חיה מושקא עם כ"ק אד"ש.

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכת השמחה העיקרית ד"שמחת עולם על ראשם" בהתגלותו המידית של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח.

...

תשורה זו כוללת מקבץ סיפורי חסידים שנאספו על ידי אחי החתן הרה"ת מנחם מענדל והת' שמואל שי' מתוך דברים שנאמרו בעת התועדויות חסידותיות, ומהווה אוסף שביבים ייחודי מעולמם העשיר של דמויות ההוד של העולם החב"די.

חלק מסיפורים אלו התפרסם כבר בתשורות קודמות שיצאו לאור בקשר עם שמחות במשפחת החתן, ובאו כאן בתוספת המרובה על העיקר.

מטבע הדברים סיפורים שלא נרשמו מפי מעתיקי השמועה, נאמרו בהקשרים שונים ובשעות הלילה המאוחרות - מן הנמנע שלא יפלו בהם שגגות בפרטים מסוימים, אך עשינו את שביכולתנו לנפות התבן מן הבר ולהציג בפני הקוראים את הסיפורים הנבחרים.

שלמי תודה מוגשים בזה לכל אלו שסייעו בעדנו להכין קובץ זה שיהיה ראוי לראות את אור הדפוס, ובקשתנו שטוחה מאת הקוראים שי' לשלוח הערות ותיקונים לנדפס בקובץ זה על פי הכתובת המופיעה מעבר לדף.

אנו נושאים תפילה להשי"ת שנוכה ללכת משמחת נישואין זו, "יום חתונתו", ל"יום שמחת לבו" - בנין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו אמן, שלימות הנישואין דהקב"ה וכנסת ישראל, בהתגלותו המלאה של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח, בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

משפחת אמזלג
מונטריאול, קנדה

משפחת דורון
עפולה, ארה"ק תובב"א

י"א אלול ה'תשע"ח - מונטריאול, קנדה

תוכן הענינים

3.....	פתח דבר
5.....	מפי השמועה
6	א) רבותינו נשיאינו ומשפחת בית הרב
15.....	ב) כ"ק אדמו"ר שליט"א
30.....	ג) גאולה ומשיח
35.....	ד) עבדו את ה' בשמחה
37.....	ה) בשליחות המלך
43.....	ו) בשדה החינוך
47.....	ז) חסידים ומתנגדים
50.....	ח) התוועדות חסידית
54.....	ט) לימוד החסידות
57.....	י) תומכי תמימים
61.....	יא) ביטול והתקשרות
73.....	יב) א ציור פון א חסיד
82.....	יג) משלים ופתגמים

מפי השמועה

לקט סיפורי חסידים

רבותינו נשיאינו ומשפחת בית הרב

מה אפשר ללמוד מאפיקורוס בעבודת ה'?

ידוע בשם הבעל-שם-טוב שמכל דבר שיהודי רואה או שומע צריך לקחת הוראה בעבודת ה'.

פעם שאלו את הבעל-שם-טוב מה אפשר ללמוד מאפיקורוס, והשיב: כשיהודי מבקש ממך עזרה, עליך לחשוב שרק אתה יכול לעזור לו!

אל תדאג...

בתקופת נשיאותו של כ"ק אדמו"ר המהר"ש נפטר הרב החסידי של קרמנצ'וג הרב תומרקין, ואדמו"ר המהר"ש שלח את הרב יצחק יואל רפאלוביץ' לכהן תחתיו.

בינתיים נודע שגם המלבי"ם רוצה להתמנות כרב בעיר חשובה זו, והרב רפאלוביץ' חזר לאדמו"ר המהר"ש ואמר לו שאין לו סיכוי באם יתמודד מול המלבי"ם, אך הרבי הרגיע אותו ואמר שאין לו ממה לדאוג, ואכן המלבי"ם נפטר זמן קצר לאחר מכן בעודו בדרך, אף שהיה צעיר לימים, ובסופו של דבר התמנה הרב רפאלוביץ' כרב העיר כרצון קודשו של אדמו"ר המהר"ש.

שינוי קטן

כאשר אדמו"ר הרש"ב עבר מליובאוויטש לרוסטוב בעקבות מאורעות מלחמת העולם הראשונה, בתקופה הראשונה היה מחסור בספרים.

בא' הפעמים שאדמו"ר הרש"ב ביקש מכילתא, והביאו לו ספר שהוא פירוש המלבי"ם ונדפס בו גם המכילתא, ולא הסכים להשתמש. חיפשו החסידים ספר אחר והביאו ספר מכילתא שנדפס שם גם פירוש המלבי"ם, והפעם הסכים להשתמש.

אל תיטוש אומנות אבותיך

בילדותם, למדו אדמו"ר הרש"ב ור' פסח-בעל-עגלה יחדיו אצל המלמד. כאשר גדלו, שאלו את ר' פסח מדוע הוא הגיע לאן שהגיע, בעוד אדמו"ר הרש"ב הגיע למקום אחר לגמרי...

השיב ר' פסח בעל-עגלה בשפתו המחוספסת: "הוא תפס אומנות אבותיו, ואני תפסתי אומנות אבותי".

"כאן זה לא המקום"...

רעייתו של כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע הרבנית שטערנא שרה, קנתה פעם ממוכר ספרים תמונות של אדמו"רי טשורנוביל (שהיא נמנתה על צאצאיהם), והניחה אותה על הדלפק. כאשר אדמו"ר הרש"ב נכנס לבית והבחין בתמונות, אמר לה: "כאן זה לא המקום המתאים לזה" והניח את התמונות במגירה.

ואף שחרה - ה' בכס

באחת הפעמים שאדמו"ר הריי"צ התלווה אל אביו אדמו"ר הרש"ב במסעו, הלך לטייל איתו ברחוב, והבחין שאביו נעצר ליד בית כנסת, מאזין, מחייך, וממשיך הלאה. כששאל את אביו לפשר הדבר, סיפר לו אביו ששמע מבעד לחלון כיצד יהודי פשוט קורא קריאת שמע שלא לפי הפירוש הנכון, אך בכל זאת מאוד נהנה היות ואכן פירושו מתאים אל האמת:

אותו יהודי קרא את הפסוקים "וסרתם ועבדתם אלוקי אחרים... וחרה אף - ה' בכס", וכוונתו היתה, שלמרות שכאשר יהודים חוטאים אמור להיות חרון, אף - אף על פי כן, הרי "ה' בכס", הקב"ה שורה תמיד בעם ישראל...

מה חנווני מתערב במחלוקת של רבנים?

סיפר הרה"ח הר" מאיר אבצן ע"ה:

בועידת הרבנים הידועה בשנת עת"ר, יזמה הממשלה הרוסית להכניס לימודי השכלה חובה לכל מי שרוצה לעסוק בתפקיד רבנות, כדי שהרבנים יהיו יותר 'משכילים', ישלטו היטב בשפת המדינה, וכו'.

מהצד האחד ניצב אדמו"ר הרש"ב כשעל דגלו חונים ה'חפץ חיים' ור' חיים מבריסק, שנלחמו בתוקף נגד הרעיון, ואילו מהצד השני ניצבו ר' מאיר שמחה מדווינסק בעל ה'אור שמח' וסייעתו שציידו ברעיון.

באחת הוועידות פנה אדמו"ר הרש"ב לחפץ חיים והורה לו לשאת דברים בפני הנוכחים נגד הרעיון, והוא נעמד וצעק: "געוואלד! געוואלד! רוצים לחטוף את אחותי..."

אחד הרבנים שתמך ברעיון, עשה את עצמו תמים ונכנס בדבריו: "מה אתה צועק? דבר ברור! איזו אחות? במה מדובר?"

השיב לו ה'חפץ חיים': "כתוב 'אמור לחכמה אחותי את!' רוצים לחטוף את החכמה שלי בשביל חכמת חיצונית..."

ביטל אותו רב את דבריו ואמר לו: "מה בכלל בעל-הבית מתערב במחלוקת של רבנים?..." (כידוע שבאותה תקופה התפרנס ה'חפץ חיים' כחנווני).

מה יותר גרוע?

מקובל אצל חסידים בשם אדמו"ר הריי"צ:

כמה שלא נורא שהאדם הוא בבחינת 'קליפת נוגה' ודואג רק לעצמו, יותר גרוע לעבור על איסור גמור, שהוא קשור עם ג' קליפות הטמאות.

מי ראוי להיות שד"ר?

סיפר הרה"ח ר' זלמן שניאורסון:

פעם אדמו"ר הריי"צ חיפש שד"ר, והציעו בפניו את ר' זלמן משה היצחקי.

אדמו"ר הריי"צ חך מעט בדעתו, ולאחר מכן אמר: "זלמן משה איז 'השכלה', אבער דאס איז חיצוניות, און וואס האט יענעם פון דעם? מ'דארף האבן הנחת עצמותו" [= זלמן משה הוא 'השכלה', אבל זו חיצוניות, ומה יש לזולת מכך? צריך שתהיה 'הנחת עצמותו'].

כסף לא תופס מקום?...

אדמו"ר הריי"צ ביקש פעם ממזכירו ר' חאטשע פייגין לפעול על א' החסידים שישמש כמשפיע, ור' חאטשע חזר אל הרבי ואמר שלא הצליח לפעול על אותו חסיד.

שאל הרבי האם הבטיחו שישלמו לו על כך?

ענה ר' חאטשע שכסף אינו תופס מקום אצל אותו חסיד.

השיב לו הרבי: אבל בקרומיא דחפיה על גולגלתא זה כן תופס מקום...

"קשה לי לעשות קידוש עם סכין ביד"

סיפר הרה"ח ר' משה לאזאר בשם הרה"ח ר' ישראל גייקובסון:

בשנת תרצ"ז נסעתי לאדמו"ר הריי"צ ששהה באותה שעה בעיירת מרפא באוסטריה. לפני שבת שלח אותי הרבי לקנות בקבוק בירה כדי שיהיה לנו על מה לעשות קידוש, היות ולא היה היכן להשיג שם בקבוק יין כשר, ואמרת לרבי שהרי כשאינן יין אפשר לקדש על הפת.

ענה לי הרבי: "קשה לי לעשות קידוש כשסכין ביד"...

אני צריך לארח, אתם לא חייבים לאכול...

בא' השנים הראשונות לנשיאות כ"ק אד"ש, הגיעה קבוצת בחורים לבקר את אם המלכות הרבנית חנה, וכאשר נכנסו לבית התברר להם שבדיוק באותה שעה גם הרבי מבקר אצל אמו, והיתה להם אי-נעימות גדולה.

הרבנית חנה ביקשה מהרבי להגיש לאורחים קצת שתייה וכיבוד, הרבי הגיש, ולבחורים לא היה נעים לאכול...

כשראה הרבי שהבחורים לא אוכלים, סיפר להם סיפור:

בשנת תרפ"ט כאשר הרבי הריי"צ היה בוורשה ביחד עם עוד מאדמו"רי פולין הגיעו הרבה אדמו"רים לבקר אותו, והרבה מהאדמו"רים ביקשו שהרבי יחזיר להם ביקור גומלין.

באחד הימים ראיתי שיש לרבי הריי"צ זמן פנוי ביומן והצעתי שנלך לבקר אצל האדמו"ר מקוז'ניץ ואכן הלכנו לבקר אותו. כשהגענו, הושיבו אותנו ליד שולחן מלוכלך ולמרות האי-נעימות הרבי התיישב ליד השולחן מפני כבוד בעל-הבית. האדמו"ר פנה למשב"ק והורה לו ללכת להביא משהו לאכול, והוא הלך והביא מספר תפוחים במעיל העליון שלו, שהיה גם הוא מלוכלך ומטונף, וגילגל אותם על השולחן המלוכלך, ולאחר מכן בצע בידי את התפוחים לרבעים...

פנה אדמו"ר הריי"צ לאדמו"ר ואמר לו:

כשאברהם אבינו אירח את המלאכים, המלאכים לא אכלו את האוכל אלא שרפו אותו בפיהם. ולכאורה נשאלת השאלה האם אברהם אבינו לא קיים כלל את מצוות הכנסת אורחים עם כל הטירחה שטרח? אלא מוכרחים לומר שהמצווה של בעל-הבית היא לעשות את הפעולה מצידו לארח את האורחים, ומה שהאורחים יעשו זה כבר עניין שלהם. סיים הרבי ואמר לבחורים: "אני עשיתי את חובתי בתור מארח, אבל אתם לא חייבים לאכול...".

העיר העברית הראשונה

כאשר ביקר אדמו"ר הריי"צ בתל-אביב במסעו לארץ הקודש בשנת תרפ"ט, אמרו לרבי שזו 'העיר העברית הראשונה'. אמר אדמו"ר הריי"צ: "העיר העברית הראשונה היא ירושלים...".

לפי היחוס שלך הרי צריך להיות אחרת לגמרי...

סיפר הרה"ח ר' גרשון מנחם מענדל אבצן (מירושלים):

אחד מקרובי משפחתי סיפר שזכה להיכנס ליחידות לאדמו"ר הריי"צ שאמר לו: "לויט זיין ייחוס ס'איז דאך דארף זיין גאר אנדערש" [= לפי היחוס שלך - הרי צריך להיות לגמרי אחרת], ומשפט זה החזיק אותו כל השנים. כששאלתי מדוע לא נכנס ליחידות גם אצל הרבי, סיפר שהיה נוכח בא' מההתוועדויות של הרבי בשנת תשי"ד והרבי הורה שימזגו לו כוס משקה, וכשאמר לחיים אמר לו הרבי באותה הלשון ממש ובאותו המבט בעיניים בדיוק כפי שאמר לו אדמו"ר הריי"צ משפט זה, וזה הספיק לו...

בליובאוויטש תורה ומצוות יותר חשוב מכסף...

בפעם הראשונה שנסע כ"ק אדמו"ר הריי"צ לארצות הברית בשנת תרפ"ט-תר"צ, כאשר ביקר בדטרויט התאכסן במלון, והיה שם יהודי בשם איזי סטאר שידע אנגלית ואידיש, ושימש כמתורגמן עבור הרבי.

באותה תקופה חי בדטרויט גביר בעל אמצעים בשם מקס אסענס יליד העיירה ליובאוויטש, שרצה מאוד לזכות בביקור של הרבי בביתו, והציע לרבי (באמצעות המתורגמן) שהוא מוכן לתרום לפעולות של הרבי \$25,000 בתנאי שהרבי יבוא להתארח בביתו ולאכול ארוחה.

המתורגמן העביר את ההצעה למשב"ק, והמשב"ק ענה שודאי אצלו שהרבי לא יסכים לכך.

המתורגמן החזיר את התשובה השלילית לגביר, והוא הציע סכום גדול יותר, ואמר שמוכן לתרום \$100,000, והרבי רק יבוא לשתות כוס תה אצלו בבית.

הפעם המתורגמן 'דילג' על המשב"ק ונכנס ישר לחדר של הרבי, וכאשר נכנס ראה את אדמו"ר הריי"צ כשהוא עם רגל אחד על הכסא ושקוע בהתבוננות.

פנה אל הרבי ואמר: "רבי, משה אסענס גרייט געבן הונדערט טויזן דאלער אויב דער רבי וועט טרינקן א גלאז טיי ביי עם" [= רבי, משה אסענס מוכן לתת מאה אלף דולר אם הרבי יבוא לשתות כוס תה אצל].

הרבי שמע את הדברים והרהר, וכעבור כמה רגעים אמר: "ניין. איך גיי נישט" [= לא, אני לא הולך].

פנה המתורגמן אל הרבי בסערת רגשות: "רבי, פארוואס? דער רבי דארף האבן געלט!" [= רבי, מדוע? הרבי צריך כסף!].

ענה לו הרבי: "איציק'ל, דו ביסט א פארשטענדליכער. משה אסענס איז נישט דער איינציקער וואס קען מיר פון ליובאוויטש, סאיז דא נאך עטליכער אחדים. א טייל פון זיי זיינען שומרי שבת, און דאכט זיך, אז ער איז נישט קיין שומר שבת. וואס וועט דער שומר שבת זאגן, דער ליובאוויטשער רבי איז געווען אין שטאט און האט נישט געקומען צו מיר, ער איז געגאנגען צו משה אסענס. פארוואס? מצד געלט... א סימן אז ביי די ליובאוויטשער רבי איז דער עיקר די געלט נישט די שמירת שבת. בעסער ס'זאל נישט קריגען די געלט, און נישט אנרירען יענעם שמירת שבת" [= איציק'ל, אתה 'מבין ענין'. משה אסענס אינו היחיד שידוע מליובאוויטש. יש עוד כמה אחדים. חלקם שומרים שבת, וסבורני שהוא אינו שומר שבת. מה אותו שומר שבת יגיד? שהרבי מליובאוויטש היה בעיר ולא הגיע אלי והלך למשה אסענס, ומדוע? בגלל הכסף... סימן שאצל הרבי מליובאוויטש העיקר הוא הכסף ולא שמירת שבת. עדיף שנפסיד את הכסף, ולא 'ניגע' בשמירת שבת של אף אחד...].

בעבודה מסודרת ההצלחה היא באין ערוך

כאשר אדמו"ר הריי"צ הגיע לארצות הברית בט' אדר שני ת"ש, נערכה עבורו קבלת פנים מפוארת במזח הנמל בהשתתפות אלפי חסידים, ובהשתתפות משלחות חשובות מהארגונים היהודיים באמריקה.

מיד לאחר קבלת הפנים הרשמית, המשיך אדמו"ר הריי"צ בדרכו למלון במנהטן שם התגורר בימים הראשונים, ובמלון זה נערכה התועודות קבלת פנים נוספת, כשהפעם השתתפו בה רק מספר מצומצם של חסידים – מהמקורבים ביותר אל הרבי.

באמצע המסיבה, הכריז לפתע אדמו"ר הריי"צ כי ברצונו להקים עוד היום ישיבת תומכי תמימים שתפעל בדיוק ברוחה של הישיבה שפעלה בליובאוויטש!

החסידים ניסו לדבר על ליבו של אדמו"ר הריי"צ ולהסביר לו עד כמה הדבר מופרך, ובמיוחד אחרי כל הרדיפות והסבל העצום שעבר על ידי אנשי הק.ג.ב. במשך שנים ארוכות.

אך אדמו"ר הריי"צ נותר איתן בדעתו, והשיב לחסידים שביקשו את טובתו: "אתם מדברים על עבודה רגילה. ואכן, בסדר עבודה כזה – אין סיכוי בדרך הטבע להקים כאן ישיבת תומכי תמימים כמו בליובאוויטש, אך אני מדבר על עבודה מסודרת, ובעבודה מסודרת – ההצלחה היא באין ערוך!"

אבינו מלכנו!

בזמן השואה, הידיעות שהגיעו לאדמו"ר הריי"צ על המאורעות מעבר לים גרמו לו עגמת נפש מרובה והזיקו בגשמיות לבריאותו, ולעיתים הגיעו הדברים עד למצב סכנה של התקף לב (כפי שהיה כאשר קיבל את הידיעה על מה שאירע לר' איצ'ע דער מתמיד).

בשל המצב הרגיש, הוחלט להעניק לר' שמואל לויטין חדר מיוחד, שיהיה זמין תמיד בסמיכות מקום ויוכל לעלות ולשמח את אדמו"ר הריי"צ בעת הצורך דברי חידוד וצחות. פעם נכנס לאדמו"ר הריי"צ ושאל מה הפירוש בזה שאומרים "אבינו מלכנו"? פונים אליו כ"אבינו" או כ"מלכנו"?

והשיב באמצעות משל:

כאשר הילד הולך לחיידר והמלמד מכה בו על כך שמתרשל, חוזר הוא לביתו ובוכה לאביו שיאמר למלמד שלא יכה אותו כל כך חזק.

והנה לפעמים מזדמן שהאבא עוסק בחינוך, והמלמד של הבן הוא האבא עצמו, ומה יעשה הבן כאשר לפעמים מתרשל בלימודו ואביו מעניש אותו?

כאשר חוזר לבית פונה לאביו ואומר: "אבא, תאמר בבקשה למלמד שלא יכה אותי חזק כל כך". "אבינו מלכנו..."

פעם אירע שהדיעות שהגיעו היו מבהילות כל כך שבשום אופן לא הצליחו להפיג את צערו של אדמו"ר הריי"צ, ורעייתו של הרש"ג התרוצצה למצוא מישהו שיעלה חיוך על פניו. בסופו של דבר מצאו את ר' משה טווערסקי, מצאצאי אדמו"ר האמצעי שנכנס לחדרו של אדמו"ר הריי"צ ואמר: "למה אצל יהודים לא מספרים את שיער הראש כקרחות? כדי שהראש לא יראה כמו חלק אחר בגוף...", ואמירה זו הצליחה להעלות חיוך על פניו הק'.

'אל תצרפו אותי'

בשבת קודש פרשת בשלח, י"ג שבט תש"ב, בעיצומו של 'ביקור שיקאגו' המפורסם, נפטרה הרבנית הצדקנית מרת שטערנא שרה ע"ה אמו של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ, בעוד הרבי עצמו היה בריחוק מקום, ובמוצאי שבת כאשר התקבלה הידיעה אודות פטירתה - היתה התלבטות בין החסידים שהיו אז בסמיכות לרבי מי ייכנס ויודיע זאת לרבי.

בסופו של דבר כאשר נכנסו והודיעו אודות הפטירה, בכה אדמו"ר הריי"צ בכי עז ביותר, וכעבור כמה דקות אמר:

"בכלל כאשר נפטר א' מישראל זהו צער גדול, ומי מדבר על קרוב משפחה, ומי מדבר עוד כאשר מדובר באמא, ובפרט כאשר מדובר גם באמא לבן יחיד; אך לא על זה אני בוכה! אני בוכה על כך שהיא לא זכתה לראות בביאת הגואל!"...

בהמשך אותו לילה, קיבל הרבי אנשים ליחידות במשך כמה שעות, ורק למחרת נסע עם רכבת לניו יורק, וביום שני נערכה הלווי' והרבנים אסרו על הרבי ללכת ללווי' מפני חלישות בריאותו. הרבי אמר שאף שהוא רוצה ללכת אבל מילדותו התחנך לשמוע בקול רבנים.

כיון שלא יכל להשתתף בעצמו בלווי', ביקש אדמו"ר הריי"צ שבשעת הקבורה יבקשו מחילה בשמו, ולפני בקשת המחילה פנה הרבי להרה"ח ר' שמואל לויטין ואמר לו: "זייט מיר נישט מצרף" [= אל תצרפו אותי].

כיון שהביקור נקטע בעיצומו, כעבור מספר שנים ביקשו חסידי חב"ד בשיקגו מאדמו"ר הריי"צ שיבוא להשלים את הביקור, אך הרבנית נחמה דינה התנגדה לכך בתוקף בשל מצב בריאותו של הרבי.

מתנות של הרבי

בשנת תש"ז, לרגל מלאות יובל שנים לנישואיו של כ"ק אדמו"ר הריי"צ, החליט כ"ק אדמו"ר שליט"א לשמח את כ"ק אדמו"ר הריי"צ בכל יום מימי השבע ברכות ולגרום לו נחת רוח.

לצורך כך, כבר מחודש ניסן החל הרבי לתכנן הוצאה לאור מאסיבית של שבעה ספרי חסידות, בצורה כזו שהם יגיעו מבית הדפוס בחודש אלול, ואכן המאמצים נשאו פרי, ובכל יום מימי השבע ברכות מאז י"ג אלול ועד י"ט אלול הגיע בכל יום ספר חדש מבית הכורך, וכ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לחדרו של אדמו"ר הריי"צ והעניק לו במתנה על מנת לשמח אותו.

קריאת שמע של רבי

לאחר כל המאורעות והרדיפות שעבר כ"ק אדמו"ר הריי"צ ברוסיה, והצער העצום על החסידים שנשלחו להחיות את השממה ונאסרו והוגלו לערבות סיביר, הורו הרופאים לאדמו"ר הריי"צ להשיח את ליבו בפני ידיד קרוב, והתנאים היו שיהיה אדם חכם מאוד אך גם בעל סוד, וכאשר הוטל על כ"ק אד"ש למצוא איש מתאים לתנאים הנ"ל, בחר בד"ר פישל שניאורסון שהיה גם קרוב משפחה, גם בעל דעה רחבה, וגם בעל סוד, ובמשך תקופה ארוכה נפגש עמו אדמו"ר הריי"צ כפעם-פעמיים בשבוע והשיח את ליבו.

באופן כללי אכן נצר ד"ר פישל את לשונו ורק פעם אחת כאשר הצליחו בתל-אביב להשקות אותו חילצו ממנו כיצד אדמו"ר הריי"צ תיאר בפניו מהי קריאת שמע של רבי: שמעביר במחשבתו מצבו של כל אחד ואחד מחסידים ומקושרים כיצד הוא בגשמיות וברוחניות.

ואמר על כך ר' זושא אלפרוביץ': זה לא שאצל הרבי יש 'סדר' קריאת שמע שלוקח לו דקה או שעה להעביר במחשבתו את החסידים, אלא אצל הרבי זה 'עשרים וארבע שעות של קריאת שמע', ובכל רגע ורגע נוגע לו מצבו של כל חסיד באשר הוא. [מעין זה היה גם פעם אחת שהרבי ביקש את הר' חנוך גליצנשטיין, ובמשך שלוש וחצי שעות שפך את צפון ליבו הטהור. מפי חתנו].

כשתדפוק על השולחן במאה אחוז

בשעת הקמת הכנסת הראשונה היה הריי"מ לוינ בארה"ב, והיות שהיו עליו לחצים גדולים להתמנות לכנסת, והוא לא רצה בכך, החליט להיכנס לאדמו"ר הריי"צ וחשב שלגודל קנאותו יורה לו שלא להיכנס לכנסת, ובכך יהיה לו אילן גדול להיתלות בו.

להפתעתו, השיב לו אדמו"ר הריי"צ בחיוב. כששאל כיצד יוכל לעמוד מול 119 אנשים, השיב לו אדמו"ר הריי"צ: כשתדפוק על השולחן, וזה יהיה במאה אחוז - לא יהיה מי שיעמוד מולך".

(מספרים שכאשר נציגים אחרים של היהדות הנאמנה דיברו בכנסת, ב"ג יצא מהמליאה באומרו שהוא יודע בדיקוד עד כמה הם עצמם עומדים מאחורי הדברים שהם אומרים.. אך כשהריי"מ לוינ דיבר - כיבד אותו ונשאר במליאה).

את השם 'שניאורסון' לא תולים ברחוב

סיפר הרה"ח ר' יעקב גולדשטיין:

בשנת תשמ"ח רצו לקרוא לחלק השדרה של איסטערן פארקוויי שמול 770 בשם "רבי יוסף י. שניאורסאהן סטריט".

כשהעלו את ההצעה בפני הרבי, התנגד לכך ואמר: "אז די נאמען שניאורסאהן הענגט מען נישט אין די גאסן" [= את השם 'שניאורסון' לא תולים ברחוב].

קדוש מבטן ומלידה

כאשר הרב שמעון שאער נסע ללמוד בישיבת תורת"ל המרכזית, פגש אותו בשדה התעופה ר' פיניע אלטהויז וביקש ממנו להעביר לרבנית נחמה דינה אתרוג מארץ ישראל.

כאשר הביא את האתרוג, שאלה אותו הרבנית מה מטרת הגעתו לאמריקה והאם יש לו כאן קרובי משפחה, והוא השיב שבא ללמוד בישיבה בחצר הרבי.

השיבה לו הרבנית: "אם כך, אומר לך מה אמר בעלי על החתן שלנו, שהוא 'קדוש מבטן ומלידה'!..."

הלך לקחת את ה'חסיד' שלו

אחד מהמשמשים בקודש בבית הרבי, היה נוהג לרוץ לחבוש כובע וחליפה בכל פעם שהרבי עמד להיכנס לבית.

פעם אחת נכנס הרבי בפתאומיות, והוא התחיל לרוץ למקום בו הניח את הכובע והחליפה. שאל הרבי את הרבנית להיכן הוא רץ? השיבה הרבנית: "ער גיי צו נעמען זיין חסיד" [= הוא הלך לקחת את ה'חסיד' שלו]!

מה 'רע' באבא שלי?

סיפר הרה"ח ר' מאיר שלמה יוניק:

בא' משנות המ"מים המוקדמות נצרכתי לנסוע לארץ הקודש, וכאשר נכנסתי לרבנית וסיפרתי לה על הנסיעה, שאלה אותי עבור מה אני נוסע, והיות שלא רציתי לענות את הסיבה המלאה, עניתי שאני הולך למקומות הקדושים.

הרבנית נעצה בי מבט רציני ושאלה: "און וואס איז שלעכט מיט מיין טאטן?" [= ומה רע באבא שלי?...] .

הזקנים מחפשים שטריימעל

הצייר החסידי ר' הענדל ליברמן ניסה מספר פעמים לצייר את תואר פניו של כ"ק אדמו"ר שליט"א, אך התקשה בכך במאוד, ובסופו של דבר הצליח להוציא דבר נאה ומתוקן מתחת ידי (הציור הידוע עם הרקע כחול, בו רואים את הרבי הולך עם הסיידור בידו).

חלף זמן, והזדמן לו להיכנס לפגוש את אם המלכות הרבנית חנה, והוא הביא יחד איתו את הציור על מנת להראות לה. הרבנית נהנתה מאוד מהציור, ושיבחה את ר' הענדל על הציור המדויק והמרשים, ואילו הוא מצידו סיפר לה עד כמה היה קשה לו לצייר ציור זה.

כשהרבנית התעניינה מה היה כל כך קשה לו, השיב ר' הנדל "א רעבע אָן אַ שטריימל איז זיך" [= רבי בלי שטריימל זה...].

השיבה לו הרבנית: "די עלטערער זוכן שטריימל, און די אינגערער זוכן רבי..." [= הזקנים מחפשים שטריימל, והצעירים מחפשים רבי].

הנסיונות שכשלו

כשנפטרה רעייתו של הרש"ג בט"ז אדר, מוצש"ק פ' כי תשא תנש"א, הורה הרבי שמשלחת מאנ"ש תנסה לדבר עם בנה שהיא תיטמן בחלקת הרבניות של אגו"ח בבית העלמין מונטיפיורי, ובתוך משלחת זו נכללו גם הרב משה בוגומילסקי והר' פוקס שלמד איתו בפולין.

במהלך השיחה השיב בנה במילים חריפות ומחוצפות ביותר, ובסופו של דבר הציב תנאי שהוא רוצה התחייבות שלא יפגעו במצבה, וחברי המשלחת היו מוכנים להתחייב (שלא בשם הרבי היות והיתה הוראה שהכל יתנהל כביכול באופן עצמאי), והוא התרצה והסכים לכך. אחרי שחברי המשלחת עזבו, התקשר אליו א' החסידים שהרגיש עצמו ל'שפיץ חב"ד', ואיים שהוא בעצמו יעשה כך וכך אם היא תיקבר בחלקת אגו"ח, ובעקבות שיחה זו הוא חזר בו.

אנשי המשלחת חזרו ויצרו איתו קשר, אך הפעם הוא רצה התחייבות בכתב, אך לזה כבר לא הסכימו חברי המשלחת, וכך נותרו הדברים.

ביום ראשון התקיימה חלוקת דולרים כרגיל, ובמהלכה הודיע ר' לייבל גרונר לרבי שהנסיונות לשכנע אותו כשלו והלוויה מתקיימת כעת באושן פארקווי, והרבי לא הגיב, והוא כפל את הדברים פעם נוספת ועדיין הרבי לא הגיב.

לאחרי שהסתיימה החלוקה (וכן ביום שני כשהרבי חזר מהאוהל) קרא הרבי לחברי המזכירות והתבטא במילים חריפות ובכאב גדול על שלא עשו מספיק והיא נטמנה במקום אחר.

כ"ק אדמו"ר שליט"א

‘עשה’ ו’לא תעשה’

א' מהתמימים נכנס ליחידות, ואמר לרבי שהוא מתקשה בקיום כל רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא-תעשה, והוא מבקש מהרבי לתת לו מצוות-עשה אחת ומצוות-לא-תעשה אחת להיאחז בהם. השיב לו הרבי: תוסיף אומץ במידת הביטחון, והתרחק מהמרה שחורה...

יראת שמים - שייך לחב"ד

להרה"ח הר' עזרא בנימין שוחאט היתה תקופה בה התכתב עם בחור מסוים שלמד בישיבה לא חב"דית והחל להתקרב לחסידות, וחליפת המכתבים כללה סך הכל קרוב ל-40 דפים.

באחת הפעמים שאביו של הרב שוחאט ביקר בביתו, ראה את המכתבים ומבלי לשאול את בנו שלח אותם לרבי.

בתוך מכתבים אלו היה גם מכתב בו סיפר הבחור על כך שהראש ישיבה חושד בו שהוא מתקרב לחב"ד, כשאחד הסימנים שהוא שייך לזה היה העובדה שהחל לגדל זקן, ולכן דרש ממנו לגלח את זקנו. אביו של הרב שוחאט שראה את הפרט הזה במכתב, כתב לרבי במכתב שצירף לאוגדן חליפת המכתבים שהוא מבקש שלרבי לא תהיה קפידא על אותו ראש ישיבה, בהתחשב ברקע של הישיבה והמקום ממנו הגיעה הבקשה וכו'.

כעבור זמן לא רב שיגר הרבי בחזרה את כל המכתבים יחד עם מכתב בו הופיע המענה: ת"ח ת"ח בעד הקורת רוח. ובנוגע לזקן כמובן אין קפידא ואדרבא דהרי אפילו המנגד מכיר בזה שזקן - צלם אלקים שייכים לחב"ד".

תענוג מקולות הלימוד

בשנים הראשונות לנשיאות פעל בקראון הייטס כולל אברכים שלא היה שייך לחסידי חב"ד, וכאשר עבר הרבי על יד הכולל נהג לעצור ולהאזין לקולות הלומדים, והתענג על שמיעת הקול של לימוד התורה.

”זפרוס עלינו...”

בשעת ההרחבה הגדולה כאשר צירפו את הבנינים הסמוכים ל-770, סגרו גם את הקיר הצמוד לחדרו הקדוש של הרבי, וסתמו את החלון שהיה שם. בשעת הבניה דחפו הבחורים

חתיכות עצים בחלון (מאחורי השולחן של הרבי, היכן שעומדים כיום ארונות הספרים),
ודרכם היה ניתן להציץ ולראות את המתרחש בחדר.

בחורים שהסתכלו שם סיפרו שמדי בוקר היו מכניסים לרבי את המשלוח של הדואר
עם כל המכתבים מרחבי העולם, וכאשר ניגש הרבי להתפלל, בשעת עטיפת הטלית היה
פורס את הטלית ומכסה גם את המכתבים.

תרגום (לא) בעיית

כשהוקם מכון לוי יצחק והחלו לתרגם את שיחותיו הק' של כ"ק אד"ש ללשון הקודש,
היו מידי פעם טענות שונות על איכות התרגום וכו', עד שהגיעו הדברים לידי כך שפעם א'
המשפיעים בישיבת תות"ל בלוד עשה רעש גדול שהפעם הגזימו לגמרי וכתוב שם ממש
שטויות...

הדיבורים היו כל כך בתוקף ובחריפות, שמנהל המכון הרה"ח ר' י"צ ליברוב נסע במיוחד
ללוד לפגוש את אותו משפיע ולשאול אותו על מה יצא הקצף, והוא הצביע לו על מקום
מסויים בשיחה המתורגמת בטענה שמה שכתוב שם לא נכון כלל וכלל לא על פי נגלה ולא
על פי חסידות!

בצר לו, פתח הר' ליברוב את השיחה המקורית באידיש, ומצא שכך בדיוק מופיע גם
שם...

כשהראה זאת למשפיע, הוא מצא כבר ביאור לקושיא גם על פי נגלה וגם על פי
חסידות... אך בינתיים הספיק מנהל הישיבה הרה"ח ר' אפרים וולף לדווח לרבי על הטענות
שיש נגד המכון החדש, ובמכתב כללי-פרטי הבא שקיבל הר' ליברוב, הוסיף הרבי הוראה
בגוף"ק: "ותשועה ברוב יועץ", ובעקבות מענה זה נוסד הוועד של מכון לוי יצחק.

בספוס ביום אחד...

באחת ההתוועדויות של י"א ניסן, ניגש לרבי בין השיחות א' מזקני החסידים והודיע
לרבי על כך שנולד לו נכד. הרבי שאל מיד האם נולד לפני השקיעה (כלומר – האם נולד ב"א
ניסן), וכאשר השיב בשלילה, הניף הרבי את ידו כלפי מטה באומרו: "האחח"...

הרפואה - בזכות הפצת 7 מצוות

אחד מידידי חב"ד ברומא, היה פרופסור לא יהודי שעזר רבות לעניינים של בית חב"ד,
ובעיקר עזר בסיוע רפואי צמוד למוהלים שעשו בריתות ליהודים שעלו מרוסיה.
ההערה של אותו פרופסור לרבי היתה עד כדי כך שעל הקיר בבית היתה תלויה תמונה
של הרבי.

באמצע שנות המ"ם חלה אותו פרופסור וביקש מהרב חזן לבקש ברכה עבורו מהרבי,
והרבי השיב במענה מיוחד: "זכות הפצתו קיום ז"מ ב"נ תעמוד לו בכהנ"ל ויצליח".

כעת הסדר שצריך לבקש

לאחר שכ"ק אד"ש מינה את הרה"ח ר' מענדל פוטרפס לנסוע לארה"ק למלא את
מקומו של הרה"ח ר' שלמה חיים קסלמן כמשפיע בישיבת תות"ל בכפר חב"ד, שהה ר'

מענדל אצל כ"ק אד"ש בחודש החגים, והתעתד לנסוע לארץ הקודש לתחילת הזמן, אך התלבט האם לנסוע לארץ הקודש מייד אחרי שמחת תורה, או להמשיך עם הסדר שהיה לו לנסוע אחרי החגים בערי השדה יחד עם השד"ר הרה"ח ר' שמואל דוד רייטשיק, והחליט לחכות ולשאול על כך ביחידות לאחר שמחת תורה.

במוצאי שמחת תורה כאשר עבר לפני כ"ק אד"ש, קיבל בקבוק אחד בלבד, בשונה משנים קודמות שקיבל ג' בקבוקים, אחד עבור הנסיעה בערי השדה, אחד עבור התועדות בלונדון כשיחזור ממסעותיו, ואחד עבור רעייתו שתארגן התועדות לנשי חב"ד בלונדון.

היות וקיבל רק בקבוק אחד, ראה בכך הוראה ברורה שהרבי מרמז לו שעליו לנסוע ישר לארץ הקודש, וכאשר נכנס ליחידות כתב בפתק שמתכנן לנסוע ישר לארה"ק.

כשהרבי קרא את הפתק, שאל אותו מדוע לא נוסע לערי השדה כפי שהיה רגיל בשנים שלפני כן, ור' מענדל ענה שהסיק זאת מכך שקיבל הפעם רק בקבוק אחד ולא שלוש.

אמר לו הרבי: "דאס איז ניט קיין ראי", היינט איז געווארן א נייער סדר, מ'בעט. זאלט איר אריין גיין שפעטער אין מזכירות און מ'וועט אייך געבען די איבעריקע בוטלאך" [= זאת לא ראייה, כעת נהיה סדר חדש, שמבקשים. תיכנס מאוחר יותר למזכירות ויתנו לך את הבקבוקים הנותרים], ואחר כך המשיך הרבי לשוחח עמו על חשיבות הנסיעות שלו בערי השדה.

הרופא של כל ישראל

א' ממקורביו של השד"ר ר' שמואל דוד רייטשיק, ניגש אליו פעם וביקש ממנו ברכה לשידוך. שאל אותו רש"ד האם הוא נוהג לומר רמב"ם, ומשהשיב הבחור בשלילה, הורה לו הרב רייטשיק לקבל על עצמו לומר רמב"ם ובירך אותו שיצליח להשתדך במהרה. ואכן, לא חלף זמן רב והבחור בא בקשרי השידוכין.

שאלו אותו ידידיו: "הייתכן שאתה עושה מופתים?", ואילו הרב רייטשיק השיב להם בסיפור:

פעם ניגשה אלי אשה שחלפו שנים רבות מאז נישואיה והיא לא נפקדה בפרי בטן וביקשה את עצתי. אמרתי לה שאין בכוחי לעזור לה, ואני מציע לה לנסוע יחד לרבי ולבקש את ברכתו. האשה קיבלה את דברי ונסענו יחד לרבי, וביום ראשון עברה האשה לפני הרבי בחלוקת דולרים וביקשה ברכה, והרבי שאל אותה האם היא לומדת רמב"ם, וכשהשיבה בשלילה הורה לה הרבי לקבל על עצמה לומר רמב"ם ובירך אותה בפרי בטן.

ואכן, האשה החלה להקפיד על קיום תקנת הרמב"ם, ולא חלף זמן ארוך והיא נפקדה. ראיתי זאת, והכנסתי אל הקודש פנימה בו שאלתי האם אפשר לפרסם זאת, והרבי השיב לחיבו והוסיף שהרמב"ם הרי היה הרופא של כל עם ישראל...

לא תתגודדו

הרה"ח ר' ליפא ברענען שאל את הרבי ביחידות מה הוא יכול לענות לטענות חבריו שכאשר הוא לא אומר תחנון (בגלל תאריך חסידי וכיו"ב) הוא עובר על איסור 'לא תתגודדו', והרבי השיב לו שהרי ישנו דין שהכל הולכים אחרי בעל השמחה, כמו חתן, ולא להיפך...

הגדר של מכירת חמץ

סיפר הרה"ח ר' דוד גרוסבאום:

הרה"ח ר' חיים גוטניק ע"ה עמד פעם בימים שקודם חג הפסח על המדרגות שבחזית בית חיינו, ובעודו עומד שם כאשר יצא כ"ק אד"ש לביתו נעצר על ידו ושאל אותו מדוע מנהג ישראל הוא שנותנים סכום כסף לרב שמוכרים דרכו את החמץ?

והשיב כ"ק אד"ש עצמו: שלוחו של אדם כמותו, ואנו עושים את הרב שליח למכור החמץ, ומכיון שיש האומרים שבאיסור דאורייתא לא סומכים על החזקה ששליח עושה שליחותו, כאשר משלמים לרב על פעולה זו, מתווסף לשליחות גדר של שכירות ואזי הרב מוכרח לקיים מה ששכרו אותו לעשות, וממילא ניתן לסמוך על כך גם באיסור תורה.

בלי נדר? עם נדר!

בשנת תש"נ עבר לפני כ"ק אד"ש בחלוקת דולרים בחור מבוגר, והרבי אמר לו: "צריך לדאוג שתהי' חתן בקרוב".

הבחור השיב "בלי נדר", אך כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר לו: "לי לא אכפת שזה יהיה עם נדר, העיקר שתהיה חתן!".

הבחור שאל את הרבי האם הכוונה שיעשה נדר?

אמר לו הרבי: "יע, זאל זיין א נדר, זאלסט ווערן א חתן בקרוב" [= כן, שיהיה נדר. שתהיה חתן בקרוב!].

שיער ה'דבר מלכות'

מספר הרב טוביה פלס: בשנת ה'תנש"א עלה לי רעיון לשכפל את השיחה השבועית של הרבי המודפסת בשבועון כפר חב"ד בכמה אלפי עותקים, ובכך לדאוג שדברי הרבי יגיעו לעוד כמה אלפי יהודים.

ואכן, במשך כמה שבועות הדפסתי את צילום השיחה וציינתי על הצילומים שזה תדפיס מתוך העיתון.

לאחר כמה שבועות הורה לי הרבי לפנות לקה"ת, ואכן פניתי אליהם והם הוציאו עבורי שער עם הסמל של קה"ת וכו' ומאוד התרגשתי מהיחס החיובי של הרבי ליוזמה שלי, אך יחד עם זה חשבתי מצד שני שאם זה יצא כמו עיתון עם כותרות – זה יהיה יותר 'באופן המתקבל' אצל קהל הקוראים העיקרי שעבורו הדפסתי.

כתבתי על כך לרבי, וקיבלתי מענה חריף: "כבר עניתי לך מזמן שבספקות שלך תפנה לרבנים..."

אבל וחפוי ראש נסעתי לרבנים, והם נתנו לי הסכמה להדפיס את צילום השיחה מכפר חב"ד עם הכותרות תחת השער והסמל של קה"ת.

כעבור מספר שבועות פגש אותי אחד מהרבנים שנתנו לי את ההסכמה והוא סיפר לי שהרבי שאל אותו אם הוא אכן נתן את ההסכמה, ולאחר שאישר את הדברים שאל אותו הרבי כיצד הוא יכל לתת כזו הסכמה, "והרי אני הוא המוציא לאור של הדבר מלכות, איך אני יכול לכתוב על עצמי "דבר מלכות מאת..."?", ובהמשך לכך ביקש הרבי להוסיף שורה בין ה'דבר מלכות' ל'מאת'.

(הרגשתי אז, שבגלל ההתערבות שלי בעניין השער, הרבי הוסיף ושינה את השער שכבר אישר וכו').

כל יהודי יכול להיכנס

בא' השנים רצו קבוצה מאנ"ש בקראון-הייטס לקיים אסיפה פוליטית ב-770, והיה מי שניסה למנוע מלקיים את האסיפה בבית הכנסת וטען שזה לא מתאים. כשנודע על כך לרבי, הביע את דעתו הק' שמעשה כזה למנוע מיהודי להיכנס לבית כנסת - ולא משנה מהי העילה שרוצה להיכנס - זה מעשה של קומוניסטים.

גניבה לא חסידית

מספר הרה"ח ר' נפתלי גרינברג:

כאשר החל כ"ק אד"ש לסדר את הכרטיסיות של 'היום יום חלק שני' לשנים תש"ד-תש"ה, בעיצומה של העבודה התגנב אחד החסידים והעלים את הכרטיסיות כ'גניבה חסידית'.

וכשהבחין בכך הרבי, החליט להפסיק את העבודה.

מאוחר יותר, כאשר הדפיסו שוב את 'לוח היום יום...' במהדורה מחודשת, הבין אותו חסיד את הטעות שעשה ודאג להשיב את הכרטיסיות באמצעות צד שלישי.

היות הגוף בריא ושלם

סיפר הרה"ח ר' משה לאזאר:

בזמן לימודי בישיבת תומכי תמימים המרכזית בחצרות קודשנו, אירע פעמים רבות שהספסלים היו נשברים בהתוועדויות מפני הדחיפות והדחוק, והרב מענטליק ביקש ממני שהיות ויש לי חוש בזה, שאתקן את הספסלים.

היה זה בחודשי החורף, ובא' ההפסקות שהתעסקתי בכך בשאלאש הביט בי הרבי דרך החלון והבחין שאיני לובש בגד עליון (גם כדי שלא יתלכלך, וגם כדי שיהיה לי קל יותר לעבוד). וסימן לי ללבוש בגד עליון מפני הקור.

אני לומד בזה

באחת היחידויות של הרה"ח ר' בערקע חן אמר לו הרבי שילמד משניות עם פירוש 'תפארת ישראל', ואף שר' בערקע לא אמר מאומה, היה ניכר על פניו שהוא נרתע ומופתע מכך שהרבי אומר לו ללמוד משניות עם פירוש זה. אמר לו הרבי: "אני לומד בזה".

השנה התחילה מזמן...

א' כתב לרבי בסיום השנה הלועזית: "מקווים ששנה הבאה תהי' מוצלחת". הרבי ציין בצד המכתב סימן תמיהה (!?), והוסיף: "התחיל כבר בר"ה".

770 על גלגלים

סיפר הרה"ח ר' דוד קרץ:

בזמן לימודי בשיבת תומכי תמימים המרכזית ב-770, הזכיר הרבי בא' ההתוועדויות שאלה של המלבי"ם בשם אומרו, וכל 770 היה על גלגלים...

להשלים מנהגי יום הולדת

בתחילת שנות המ"מים דיבר כ"ק אד"ש על כך שההורים צריכים לקיים את מנהגי יום ההולדת עבור ילדיהם, ואפילו תינוק בגיל שנה - צריכים הוריו לציין את יום הולדתו. הרה"ח ר' בצלאל קופצ'יק כתב לרבי שלא ידע משיחה זו ביום ההולדת של בנו, ולכן לא קיים את מנהגי יום הולדתו, ועל כך השיב כ"ק אד"ש: "להשלים".

"ארבע בנות תחילה"...

ר' לייבל שפירא סיפר שהרבי התבטא פעם בפני אחד שהיו לו ארבע בנות, שמה שכתוב "בת תחילה סימן יפה לבנים", אפשר לפרש על דרך הצחות: (1) "בת" (2) "תחילה" (3) "סימן" (4) "יפה", ואז, אחרי ארבע בנות, זוכים "לבנים". וכשנולד להם הילד החמישי היה זה בן...

אנשים של פעם

הרב אברהם יעקב גלוצובסקי עבר פעם אצל הרבי בחלוקת כוס של ברכה כשהוא מחזיק בין האצבעות ארבע כוסות עבור אנשים שונים מהקהילה בטורונטו, אך שכח לקחת גם כוס אחת עבור עצמו.

כאשר הגיע מול פניו הק' אמר לו הרבי: "אנשים של פעם, חושבים אודות אחרים ושוכחים על עצמם"...

חצי דקה!

מידי שנה נהג הרבי להעביר את השיריים מהמזונות בהתוועדות למנהל הכנסת אורחים הרב ירוסלבסקי ע"ה, ומכיון שהיה זה סדר קבוע והרב ירוסלבסקי ידע שהרבי יקרא לו - כאשר הבין שההתוועדות מתקרבת לסיומה, היה מתחיל להתקרב לצעוד לעבר מקומו של הרבי כדי למנוע המתנה מיותרת.

קרה באחת ההתוועדויות שהרבי סיים את השיחה במפתיע, והרב ירוסלבסקי שמקומו היה מרוחק במעט מהבימה, הזדרז להגיע למקומו של הרבי.

כאשר הגיע לרבי, אמר לו הרבי: "א האלבע מינוט!" [= חצי דקה!]

ללמדנו כמה יקר זמנו של הרבי...

האדריכל של כפר חב"ד ב'...

סיפר הרב שמואל חפר:

כאשר בנו את קרית החינוך בכפר חב"ד ב', לאחר סיום הכנת התוכניות על ידי האדריכל הוגשו התכניות לרבי, ובחדר היחידות פרסו את מפת השטח עם דגמי הבנינים שמתעתדים לבנות.

לאחר שסיימו להעמיד את הדגם, הרבי החל להזיז את הבנינים ולסדר אותם בצורה אחרת, וכחסידי האמונים על דברי הרבי, מבלי לשאול שאלות ניגשו עם התכניות אל האדריכל והראו לו כיצד הבנינים צריכים להיראות. בתחילה הוא ניסה להתווכח, אך הבהירו לו באופן חד משמעי שכמו שהרבי אמר כן יקום ואם הוא לא רוצה - ימצאו משהו אחר, ואכן בחוסר חשק הוא סידר את התכניות מחדש שיתאימו לצורה שהרבי סידר.

כמה שנים מאוחר יותר, כשהסתיימה הקמת הבנינים, ניגש האדריכל והודה שאכן הוא חשב על העדיפות בקרבת הבנינים זה לזה בשביל צרכים לוגיסטיים, אבל כעת הוא רואה שאכן למוסד חינוכי בסגנון זה מתאים דווקא סגנון הבניה כפי שהיא כעת, שיש מקום למרחבי דשא בין הבנינים וכו'.

סמל של עבודה זרה

בשנת תשד"מ הרב יהודה לייב ביסטריצקי הכניס לרבי הזמנה לסעודת 'מלווה מלכה' למען חברת 'הצלה' עליה היה מודפס סמל האירגון. הרבי החזיר את ההזמנה והורה "למחוק את הנחש, שהוא עבודה זרה של יוון". לאחר זמן-מה שאל מה המקור לזה? ואמר הרבי שבספרים המתעדים את ההיסטוריה הרפואית כתוב שזוהי עבודה זרה של יוון.

'לחיים' בסעודת משיח

באחת משנות הכ"ף הורה הרבי לדאוג שיעשו מכירת חמץ לחנות משקאות חריפים ברחוב קינגסטון שהיתה בבעלות יהודי שלא מאנ"ש, ובאמצע סעודת משיח הורה הרבי שילכו להביא ממנו משקה לחלק לקהל. (אך הרבי בעצמו לא אמר 'לחיים' על המשקה שהביאו).

ולא נפקד איש!

כעשר שנים אחרי הקמת כפר-חב"ד היו כמה וכמה מקרים שהיו קשורים בהנהגה של היפק אהבת ישראל - והרבי כתב במכתב מיוחד שמאז הקמת כפר-חב"ד לא נפקד איש בזכות שהתנהגו באהבת ישראל.

הרבי רומז לשמו הק'

כאשר הכניסו לכ"ק אדמו"ר שליט"א את הספר 'חידושים וביאורים' על הש"ס לפני שליחתו לדפוס, העיר הרבי שבמקום לקרוא לספר 'חידושים וביאורים לש"ס' (כפי שהדפיסו העורכים), יש לקרוא לו בשם "חידושים וביאורים בש"ס", והוסיף שכידוע עד כמה דקדקו רבותינו נשיאינו בשמות הספרים, וכידוע שספרו של ה'צמח צדק' עולה בדיוק בגימטריא שמו - "מנחם מענדל".

ומפליא, שדווקא שם הספר שהרבי הציע, "חידושים וביאורים בש"ס" – עולה בדיוק בגימטריא שמו הק'!

(ואכן ניתן לראות שבחלק א' שינו המדפיסים את שם הספר רק בדף השער ובהקדמות, אך הכותרת לאורך כל הספר היא "חידושים וביאורים לש"ס", ורק בחלק ב' שינו את כל הכותרות בהתאם לשם שהרבי קבע לספר).

הבדלה - עם נר

בא' התפילות במוצאי שבת קודש בזאל הקטן בנוכחות הרבי, לא היה נר מאיזו סיבה, והרבי נכנס לחדרו הק' בעצמו והביא נר!

תניא עם מורה שיעור

סיפר הרה"ח ר' נחמן שפירא:

כאשר הכנסנו לקודש פנימה את הגליונות של התניא שהכנו לדפוס וכתבנו בשער שזה עם המורה שיעור על הצד, סימן הרבי להוציא את השורה החוצה.

כששאלנו את הר"ל ג האם הכוונה רק לא לכתוב זאת בשער, או שהרבי מתכוון שגם לא לעשות זאת בפועל ולהוציא את זה גם מתוך הספר עצמו, אמר לנו שהרבי אמר בע"פ הרבה יותר מהציון שסימן להוציא החוצה.

אוהבם של ישראל

סיפר אחד מבעלי התשובה שהתקרבו על ידי שלוחי הרבי בצרפת:

בהיותי תלמיד מן המניין באוניברסיטה בצרפת, הצטרפתי לקבוצה שהתארגנה לנסוע ל-770, כשהכוונה העיקרית שלי היתה בתור טיול חווייתי יותר מאשר בתור מסע רוחני.

באותו חודש, קמתי בהושענא רבה בבוקר ויצאתי למסע קניות במנהטן, ולאחר כמה שעות ארוכות שהסתובבתי בין החנויות ומרכזי הקניות השונים פגשתי בהשגחה פרטית את הבחור שהשפיע עלי לטוס לרבי, ואותו בחור התחיל להסביר לי כמה הפסדתי כשפיספסתי את חלוקת הלעקאח.

לא התפעלתי מדבריו, והשבתי לו שכלל לא הפסדתי, וכשאחזור ל-770 אגש לחדרו של הרבי ואבקש לקבל...

הבחור ניסה להסביר לי שזה לא שייך, וברגע שהרבי סיים לחלק – נסתם הגולל. אך התעקשתי ואמרתי לו: "עוד נראה..."

בפועל, לא מיהרתי לשום מקום, אלא סיימתי בנחת את מסע הקניות, חזרתי למקום האירוח, התארגנתי, ובשעת צהריים מאוחרת של היום הגעתי ל-770 וברוב חוצפתי ניגשתי לדפוק על דלת חדרו הקדוש של הרבי, כשאני אפילו לא מבין עד כמה הדבר מופרך...

הרב גרונר ששמע דפיקות על דלת חדרו הקדוש של הרבי, יצא מיד מהמשרד והחל לצעוק עלי, אך בחוצפה אופיינית ענית לו שהגעתי לבקש לעקאח ואני רוצה לקבל כמו כולם, הרב גרונר הגביה את קולו ודרש ממני בתוקף לעזוב את המקום, אך אני התעקשתי, והטונים עלו.

תוך כדי חילופי הדברים בינינו, שמע הרבי את המהומה מעבר לדלת ופתח אותה, וכמובן שהשתתקנו מיד. הרבי שאל את הרב גרונר לפשר הויכוח, וכשהרב גרונר הסביר

לרבי מה רצוני נענה הרבי לבקשה, נכנס לחדר, לבש את הסירטוק והגארטל, יצא לסוכה, סגר את הדלת לזמן מועט, ואחרי זה פתח את הדלת והעניק לי לעקאח...
ראו מה גודל אהבתו של הרבי!

שערות על כף היד

להרה"ח ר' רב רפאל צבי הרטמן ורעייתו לא נולדו ילדים במשך הרבה מאד שנים לאחר החתונה.

במשך 11 שנים הסתובבו בני הזוג אצל רופאים ופרופסורים בעלי שם, הלכו למקומות הכי טובים ומצלחים - וכולם אמרו להם שאין שום סיכוי שיהיו להם ילדים...
לדעת הרופאים המצב היה עד כדי כך חסר סיכוי, שאחד הרופאים אפילו אמר להם: "כשיצמחו לכם שערות על כף היד - יהיו לכם ילדים"...

הדבר מאוד שבר את בני הזוג, עד שהחליטו לנסוע בעצמם לרבי ולבקש ברכה לילדים. כאשר הגיע התור שלהם, נכנסו יחד ל'יחידות' והגישו לרבי קלטר עבה עם כל המסמכים הרפואיים שתעדו את כל הפגישות שלהם אצל המומחים הגדולים, ואת חוות הדעת שלהם על הסיכוי ללדת ילדים.

הרבי רפרף במהירות על המסמכים, ולאחר מכן סימן תנועת בטול בידו הקדושה וברך אותם: "יהיו לכם גם בנים וגם בנות!".

ואכן, כנגד כל התחזיות הקודרות של הרופאים - ברכתו של הרבי התקיימה במלאה, ובמשך השנים לא רק שנוולד להם ילד אחד, אלא נולדו להם שלושה בנים ושתי בנות - כברכת הרבי "גם בנים וגם בנות".

דקות, גסות ומה שביניהם

מספר הרה"ח ר' פינייע קארף: לפני שנים רבות כתבתי לרבי בנוגע לא' התמימים שהיה מסור ונתון בכל מאודו לענייני הרבי, אך הייתה לו תקופה בה נחלש בנוגע לקריאת שמע בזמנה, והוספתי וכתבתי לרבי בתור לימוד זכות שלכאורה זה ענין דק ביחס לשאר מעלותיו והתמסרותו וכו'.

לאחר זמן הוציא הרבי את הפתק שהכנסתי ומחק את תיבת "דק" וכתב "אין זה דקות כי אם גסות הנובעת מגסות הרוח ממש".

יותר טוב מהאורגינל!

מספר הרה"ח ש"סגל:

כאשר הופקדו התרגומים של ה'מכתבים כלליים' בידי של הרה"ח הרב טוביה בלוי, היתה לרבי קורת רוח רבה, ועד כדי כך שפעם התבטא כאשר הכניסו את התרגום להגהה: "בעסער ווי די אורגינל" [= יותר טוב מהאורגינל]...

"כעת אתה הרי כאן..."

מספר הרה"ח ר' שמעון'ל מטוסוב: בשנת תשל"ז הגיע ל-770 בחור ירושלמי ממשפחה לא חב"דית, שבמטוס בדרך ל-770 נכנס לשירותים וגזז את פאותיו הארוכות מבלי ידיעת משפחתו, וכשנכנס ליחידות שאל את הרבי האם לפני שיחזור לארץ יגדל את פאותיו כדי

לא לעורר תרעומת מצד אביו, והרבי השיב לו כשבבת שחוק קלה נראית על פניו הק':
 "איצטער ביסט דאך דא" [= כעת אתה הרי כאן].

יחס הרבי למגן דוד

הרבי כתב להרה"ח ר' שניאור זלמן גורארי' בנוגע לסמל ה'מגן דוד', שהוא בדוגמת מה שאמרו חז"ל בספרי על המצבה, שאף שהיתה חביבה על הקב"ה בימי האבות, הרי מאחר שעשאוה חוק לעבודה זרה - לא רק שלא גורמת נחת רוח, אלא אדרבה, כך גם סמל זה, שלאחר שעשאוהו חוק לענין אחר, הרי שהפך להיות סמל שאינו ראוי...

וזהו ההסבר לכל המקומות שבהם מופיע סמל זה, שהם מקודם לזמן זה.

(וכך מסופר שבשעת ביקורו של הרבי בקרית גן ישראל הבחין שעל שער הכניסה ישנו מגן דוד, והורה להסירו אך לעשות זאת בשקט בלי שישימו לב, וכן הורה להסיר את המגן דוד שהיה על הפרוכת של ארון הקודש בבית חיינו, ואף כאשר הוכנס ספר תורה לבית רבקה בשכונה ובכתר היה מגן דוד, הורה הרבי להסירו).

לימוד תורה ביראת שמים

בא' החתונות שהיו במשפחתו של הרה"ח ר' ניסן נמנוב, התעתד להשתתף גם א' מגדולי התורה בארה"ב שהיה קרוב משפחה של א' הצדדים, והרבי הודיע שהוא לא יקיים התועודות בשבת של השבע-ברכות, ושר' ניסן יתועד.

לאחר השבת ביקש הרבי לשמוע על מה דיבר ר' ניסן בהתוועדות וכשסיפרו לרבי שדיבר על לימוד תורה לשמה מתוך יראת שמים, הביע הרבי קורת רוח.

ב-770 דיברו אז שהרבי רצה שאותו אחד ישמע דברים אלו כפי שהם נאמרים דווקא מחסיד, ודווקא מאחד כזה שניכר עליו בבירור שהוא 'חי' את מה שהוא מדבר.

יין קשה - פחד מפיוגו

בשמחת תורה תשכ"ג לימד הרבי את הניגון "סטאווא יא פיטו", ולפני שהתחיל את הניגון ביקש שהבעלי-מנגנים שיודעים רוסית יעמדו בסמיכות מקום כדי שיתפסו היטב את הניגון.

ר' זלמן ליפסקר (כיום) - משלוחי הרבי בפילדלפיה) שגם ידע רוסית, היה אחרי הרבה לחיים, ולכן לא ניגש לבימת ההתוועדויות ונשאר לעמוד בצד, אך לפתע שמע את הרבי קורא לו ואומר: הרי יש כאן עוד "א שטיקל בעל מנגן" שגם ידע רוסית, ובמילא שיבוא לעמוד בסמיכות מקום.

כאשר שמע את דברי הרבי, כמובן שקפץ מיד למעלה לעמוד ליד הרבי, ובן-רגע כל השפעת המשקה נמוגה.

מתכוונים אכן לחשבון צדק

כאשר חזרו על הניגון של "סטאווא יא פיטו" בהתוועדות של יום שמחת תורה, בשעה שהגיעו למילים "חשבון צדק...", הניף לפתע הרבי בעוז את ב' ידיו הק' בזעקה "געוואלד!", והמשיך וניגן "חשבון צדק אדאוטטי".

ואז הוסיף ואמר: "און דאס מיינט מען מיר, און דיר, און דיר, און דיר... [= ואכן מתכוונים אלי, ואליך, ואליך, ואליך...], ובאמרו זאת הצביע בידו הק' על עצמו ואח"כ על כמה מהחסידים שהיו מסביב, והמחזה הנ"ל חזר על עצמו גם בפעם השנייה שניגנו את הניגון.

המשחה - ספק. הברכה - ודאי!

סיפרה רעייתו של הרב ניסן פינסון ע"ה:

במשך שנים רבות סבל בעלי בידו והיו לו פצעים וגירודים וכו', אבל נמנע מלבקש מהרבי על זה ולהטריד את הרבי בענינים של מה-בכך. כשנכנסו יחד ליחידות, פניתי אל הרבי ואמרתי שאף שבעלי נמנע מלבקש, אני מבקשת עבורו. הרבי הציע שם של איזו משחה, והעזתי לומר לרבי שאינני יודעת אם המשחה תעזור, אבל אם הרבי יברך - היא בוודאי תעזור. הרבי בירך, ולמחרת בבוקר - כבר לא היה צורך במשחה...

צריך להוכיח שאני נצרך...

זמן קצר אחרי שהרבי החל עם הסדר החדש של חלוקת הדולרים לצדקה בימי ראשון, נכנס ר' זלמן יפה ליחידות אצל הרבי, וניסה לשכנע את הרבי שלא ייקח על עצמו תפקידים חדשים ולא יפגע בבריאותו.

השיב לו הרבי, שלאחר האירוע בתשל"ח הקטרוג התבטל היות שנפסק שהעולם צריך אותו, ואם כן, הרי כדי להמשיך ולהצדיק את הדבר - צריך הוא להוסיף בפעולות...

בריא - כשר שאוכלים לשם שמים!

א' התמימים בישיבה בכפר חב"ד כתב לרבי מכתב בו התלונן על כך שהישיבה מאכילה אותם אוכל לא בריא.

השיב לו הרבי: "אוכל בריא, הוא אוכל כשר שאוכלים אותו לשם שמים".

חמישה דולרים לחמישה ילדים

סיפרה בתו של האדמו"ר מסאסוב, כלת האדמו"ר מביאלא:

באחת הפעמים ששהתה אמי בניו יורק, הגיעה אל הרבי בחלוקת דולרים יחד עם חברתה, ולאחר שעברו וקיבלו דולר ביקש הרבי שיקראו לרבנית. אימי לא הבינה מנין הרבי יודע ברוח הקודש שהיא 'רבנית', וחזרה אל הרבי משתוממת וכשעמדה שוב מול פני הקודש, העניק לה הרבי דולרים 'עבור הילדים'. כשהתיישבה ברכב, ספרה את הדולרים שקיבלה ותמיהתה גברה שבעתיים: חמישה דולרים, בדיוק כמספר ילדיה!

עשה לך רב

בחודשי הקיץ של שנת תשמ"ו זמן קצר לאחר שהוקם 'הועד למימוש הוראות כ"ק אדמו"ר שליט"א' קיים הועד התוועדות עם הרה"ח ר' משה סלונים ובדבריו אמר שיש

לעשות חשבון צדק כמה הוראות של הרבי היו במשך השנה וכמה מהם קיימנו, ומנה יותר משישים הוראות, כשאת רובם אף אחד מהיושבים בהתוועדות לא זכר...

מיד לאחר אותה התוועדות, בשבת פרשת דברים-חזון יצא הרבי עם ההוראה החדשה של 'עשה לך רב', והחלט ב'ועד המימוש' לפעול שאנ"ש יקיימו את ההוראה הזו ולעשות שטורעם כראוי, ופירסמו מודעות על ההוראה בשבועון כפר חב"ד וב'אלגעמיינער ז'שורנאל', וכן שלחו טפסים לכל הבתים של אנ"ש שכל אחד ימלא שמו ושם אמו ואת השם של ה'עשה לך רב' שמינה על עצמו, וביקשו לשלוח את הטפסים לכתובת אחת, ולאחר שיצטברו הטפסים ישלחו יחד לרבי את כל המעטפות שיתקבלו. המטרה היתה להפעיל מעין 'לחץ' על אנ"ש, שכל אחד יעשה חשבון לעצמו שאם יכניסו לרבי את הטפסים והטופס שלו לא יופיע, הרי שהמשמעות היא שהוא לא מינה רב לעצמו.

ואכן הצטברו טפסים רבים והכניסו את כולם למזכירות, וכאשר המזכיר הרה"ח ר' בנימין קליין הכניס את הקופסא לחדרו הק' של כ"ק אד"ש, אמר הרבי שיפקיד את הקופסא במזכירות למשמרת.

כעבור מספר שנים (!), אמר הרבי לר' בנימין קליין שיבדוק עבורו בקופסא מיהו ה'רב' של א' החסידים, ולאחר מכן יתקשר לאותו רב וישאל אותו כיצד ייתכן שה'מושפע' שלו כותב לרבי שקיבל היתר מה'עשה לך רב' שלו ללכת ללמוד באוניברסיטה, ויאמר לו שהוא מחוייב למנוע מאותו אחד מלעשות זאת, והרבי הוסיף והורה שלא לומר לו בשום אופן שזה בשליחות הרבי.

הרבי נהנה מתפילה במתינות

הר' משה שוחט שהיה נוהג לעבור לפני העמוד במנין של הרבי והתפלל לאט ובמתינות. א' מאנ"ש ה'שפיצים' ניגש לדבר איתו שיזדרז בתפילה כדי שלא לעכב את הרבי, והוא לקח את זה ללב וכאשר נכנס ליחידות התנצל שעייב וכו' וביקש מהרבי הדרכה כיצד לנהוג, והרבי אמר לו שיתפלל בדרך המיצוע.

לא מכניס בקשות על הצבא

מספר הרב ז.א.: כאשר הייתי צריך לחזור לארץ הקודש, ידעתי שעלולים להתעורר לי בעיות עם הצבא, וביקשתי מהרב גרונו להכניס לקודש פנימה פתק עם בקשת ברכה מהרבי להשתחרר מהם בקלות.

הרב גרונו שאל אותי מה נושא הפתק, וכשסיפרתי לו, החזיר לי להפתעתי את הפתק ואמר שהוא לא מכניס לרבי בקשות על הצבא, כי הרבי לא נותן ברכות בנושא זה...

ואחריתך ישגה מאוד

כידוע, א' מבניו של האדמו"ר הקודם מויז'ניץ נדחה מעל פני אביו בשל סיבה מסויימת. הגיעו הדברים לידי כך שהנהלת המוסדות הודיעה שמי שסייע לו - יוציאו את ילדיו מהמוסדות.

באותה תקופה הזדמן לאותו בן לנסוע לארצות הברית, והרבי קיבל אותו בחשאי בבית

ברח' פרזידנט, ובין הדברים הרבי אמר לו הפסוק "והיה ראשיתך מצער, ואחריתך ישגה מאד".

והרבי הוסיף שגם את דוד המלך רדפו האחים בתחילה, ולבסוף נעשה מלך...
כאשר שאל את הרבי האם להיענות להצעת הפשרה שיחזור לבית אביו אך יקבל להכפיף את עצמו לאחיו הצעיר, שלל הרבי את הדברים ואמר בבירור שהוא עוד יחזור והדריך אותו כיצד לנהוג.

של מי הזקן?

פעם שלח הרבי את אחד החסידים להשפיע על יהודי מסויים שלא נמנה על חסידי חב"ד שיתחיל לגדל זקן, ואותו יהודי אמר שאם הרבי היה מורה לו על כך במפורש - היה מגדל.

כאשר החסיד דיווח על כך לרבי, השיב הרבי: "אם הוא יגדל זקן בגלל הציווי שלי, זה יהיה זקן שלי ולא שלו..."

בטחון מוחלט

מספר הרב י"צ פריימן, שליח הרבי בזכרון יעקב: כשהגיעה ההודעה הנוראה בכ"ז אדר, התיישבו המוני חסידים ב-770, והחלו לומר תהילים לזכות כ"ק אדמו"ר שליט"א, אך היתה קבוצה של בחורים שלא הצטרפו לאמירת התהילים - מתוך בטחון מוחלט שהרבי ינהיג אותנו אל הגאולה השלימה.

רק לאחר שמישהו תלה על הקירות מכתב של הרבי שנכתב לאחר המאורע בשנת תשל"ח בו מודה לכל אלו שהתפללו להחלמתו, הצטרפו גם בחורים אלו לאומרי התהילים.

אי לא דעביד נייחא לנפשיה...

מספר הרב ראובן מטוסוב: בשנת תשל"ט למדתי בחצרות קודשנו, וכבר לאחרי חודש תשרי קיימו תלמידי התמימים ב-770 אסיפה בה התייעצו במה אפשר להוסיף ולהעניק לרבי מתנות לרגל יובל החמישים לחתונה.

במהלך האסיפה קיבל כל אחד על עצמו מספר החלטות טובות הקשורות עם 50: לימוד חמישים מאמרי חסידות, חמישים פרקי תניא בעל פה, חמישים פעמים ב'הקהלת קהילות', וכו' וכו'.

אספנו את כל ההחלטות הטובות כדי להכניס לקודש פנימה, אך הרגשנו שבכך לא די, ובשבועות שלאחר מכן אירגנו אסיפה עם כלל אנ"ש בה דיברו על ההכנות ליובל החמישים וגם אנ"ש הצטרפו והעניקו לרבי מתנות במספר חמישים.

כאשר התקרב י"ד כסלו, ישבנו שוב והגענו למסקנה שהמתנה הכי טובה שאפשר לתת לרבי זה להכניס דו"ח מביצוע ההחלטות טובות במעשה בפועל, ואכן עשינו מאמץ גדול להגיע לכמה שיותר מאנ"ש והתמימים ולכתוב דו"ח מפורט מההחלטות טובות במעשה בפועל.

בבוקרו של י"ד כסלו לאחר התפילה הכנסנו את הדו"ח אל הקודש פנימה, וזמן קצר לאחר מכן יצא הרב חודקוב והודיע שהרבי יתועד הערב - היתה זו הפתעה גמורה, שכן

היתה זו הפעם הראשונה שהרבי ערך התוועדות ב"ד כסלו שחל באמצע השבוע, והרבה מאנ"ש הגיעו מערי השדה במיוחד לכבוד ההתוועדות, ואכן לאחר מכן במהלך השיחה התייחס הרבי בעצמו לכך שעורכים התוועדות שלא מן המניין.

היתה זו ההרגשה הנפלאה ביותר, לדעת בצורה ברורה שהצלחנו לגרום נחת למלך!

אל יבוש

כאשר הקים הרבי את 'צבאות השם' והוציאו סיכת בטחון עם הסמל של צבאות השם שניתן לענוד על דש הבגד, היה א' מאנ"ש בשכונה שקנה במתנה סיכה שכזו לכל אחד מהילדים, וכאשר לקח את בתו ל-770, רצה שתענוד אותה כדי לשמח את הרבי.

הילדה הקטנה התביישה לענוד את זה וסירבה, ולבסוף לאחר שאביה שיכנע אותה ודיבר על ליבה, הסכימה לענוד את הסיכה על החצאית, אך לא במקום בולט בחולצה.

כאשר נכנס הרבי ל-770 הביט על הילדה הקטנה וחייך, ועשה סימן קל עם ידו הק' להראות לה שאינה צריכה להתבייש לענוד את סיכת צבאות ה'.

לא זוכר את מה שדובר בהתוועדות?!...

לאחר שהרבי שליט"א דיבר על התקנה של לימוד הלכות בית הבחירה בימי בין המיצרים, התייחס הרבי באחת ההתוועדויות לשאלה ששאלו האם תקנה זו היא גם עבור נשים. הרבי התבטא במילים מעט חריפות, שהרי דובר במפורש שזה "כאילו עוסק בבניינו", והרי הרמב"ם פוסק במפורש ש"הכל חייבין לבנות ולסעד בעצמן ובממונם אנשים ונשים כמקדש המדבר", ואם מי ששואל לא למד רמב"ם [ולהעיר ששיחה זו היתה לפני תקנת הרמב"ם], הרי שהיה צריך לזכור זאת מלשון הפסוק: "ויבואו האנשים על הנשים", ואם אפילו חת"ת הוא לא לומד – הרי שלפחות היה צריך לזכור זאת מההתוועדות, שהרי לפני מספר חודשים ביארו זאת בהתוועדות...

בהמשך ובהקשר לכך הזכיר הרבי את הסיפור-פתגם הידוע: "אשרי ובא לציון מהיכי תיתי, אבער חת"ת – ס'איז דאך געהערט אַז פון דעם רבי!..."

היחידות הראשונה בתורה

בא' ההזדמנויות שר' ניסן מינדל ישב מול הרבי בקשר עם עבודתו בניסוח המכתבים, שאל אותו לפתע הרבי: "מהי היחידות הראשונה בתורה?".

ר' ניסן השתתק, ולא השיב, והרבי המשיך וענה: היחידות הראשונה מופיעה בפרשת השבוע, פרשת תולדות. אך בזה עצמו משהו לא כל כך מסתדר – כיצד ייתכן שבפעם הראשונה שמופיע בתורה ענין של 'יחידות' מתואר כיצד ה'חסיד' נכנס אל ה'רבי' בבגדי חמודות של עשיו ולא ב'זיידענע זופיצע'?

והרבי המשיך והשיב: רבקה אמנו ידעה שיגיע זמן שרוב היהודים יהיו לבושים בבגדי עשיו, ואם יעקב יקבל את הברכות בבגדי משי, ה'פרומערע אידן' יחשבו שהברכות שייכות רק להם, ולכן היא דאגה לכך שהוא ייכנס דווקא בבגדי חמודות, כדי שיהיה בזה הוראה לכל הדורות שכל הברכות שיעקב קיבל עבור הצאצאים שלו, שייכות אפילו ליהודי שבחיצוניות נראה כמו עשיו.

התוכניות של הועד המסדר

מספר הרב אברהם זרח נוטיק: במהלך חלוקת הדולרים של יום ראשון כ"ו אדר ה'תשנ"ב, שמעתי את חברי ועד המסדר משוחחים ביניהם על התופעה הבלתי-רצויה שמדי שבוע מתגודדים מחוץ ל-770 פושטי-יד רבים, ומתקוטטים על כל אחד היוצא מהקודש ומבקשים לקבל ממנו את פדיון השטר, והדבר גורם לחילול כבוד ליובאוויטש.

הם החליטו ביניהם כי החל משבוע הבא, הם יגדרו את השטח מחוץ לבנין, ולא יאפשרו לאותם פושטי-יד גישה ישירה אל פתח 770.

התלבטתי אם לכתוב על כך לרבי, אך עד שהגעתי לידי החלטה כבר הגיעה הבשורה הנוראה, ובשבוע שלאחר מכן חלוקת הדולרים כבר לא התקיימה במתכונתה הרגילה.

שנים רבות לאחר מכן, שוחחתי עם אחד מחברי ועד המסדר שהיה שותף באותה עצה, והוא גילה לי את אשר על ליבו, שהדבר רובץ מאז על מצפוננו...

אין מה לפחד לשלוח הזמנה...

בשנת ה'תנש"א עבר לפני הרבי בחלוקת הדולרים בחור מבוגר וביקש ברכה לשידוך. הרבי השיב שאין לו מה לדאוג, והוא ימצא את שידוכו בקרוב, וכשימצא – שלא ישכח לשלוח הזמנה.

והוסיף הרבי: "אין לך מה לחשוש, שהרי לא תפסיד מכך כיון שאינני נוהג לנסוע לחתונות..."

העולם מוכן

מספר הרה"ח ר' זלמן לנדא:

לאחר נפילת מסך הברזל, בשנת ה'תנש"א נערך כינוס השלוחים בברית המועצות, והדבר היה בתיאום ובסיוע המשטרה המקומית.

כאשר השלוחים רצו לצאת בבוקרו של יום למקווה, הגיעו כוחות ביטחון רבים לדאוג לכך שכל השלוחים יוכלו להתנייד בבטחה, אך מבין השלוחים היו כמה שנלחצו כשראו את כוחות הביטחון הרוסיים, אותם אלו שעד לא מכבר רדפו חסידים. נכון אמנם שבאופן רישמי כבר אין רדיפות וכו', אבל כוחות ביטחון רבים כל כך גרמו להם בכל זאת לפחד ולהתחבא, והיה נצרך זמן ניכר להרגיע אותם.

כאשר כתבו לרבי דו"ח מהכינוס, ציינו גם אירוע זה והוסיפו שניתן לראות איך שאנחנו עומדים כבר על סף הגאולה, וכשהרבי קרא על כך, הגיב: "אזוי, אזוי..."

ואכן בשבת הסמוכה דיבר הרבי בהרחבה על כך שהעולם עצמו כבר מוכן לגאולה.

גאולה ומשיח

מגדיל ישועות מלכו

מספר הרב החסיד ר' נפתלי גרינברג: בשנים קדמוניות נהגו החסידים ברוסיה לחנך את בניהם לומר בסיום שמונה עשרה את הפסוק של הרבי: "מגדיל ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם", ואף הסבירו מדוע בחרו דווקא את הפסוק הזה למרות שיש פסוקים נוספים המתאימים לשמו של הרבי...

יסוד היסודות

הרה"ח ר' חיים גוטניק ע"ה זכה ליחס מיוחד מהרבי, ואף ביצע עבור הרבי שליחויות שונות אצל רבנים ואישים חשובים ברחבי העולם.

פעם אחת כאשר שהה אצל הרבי הוזמן לשבת של תלמידי ישיבת טעלז, והוא שאל את הרבי האם להשתתף בשבת זו ולדחות עבור זה את הכרטיס, והרבי השיב לו בחיוב, ואף הורה לו לנסות ליצור קשר עם א' מהמשתתפים שמדבר ופועל הרבה נגד ליובאוויטש וינסה לברר איתו על מה ההתנגדות וינסה לרכך אותו וכו'.

במהלך השבת הצליח הרב גוטניק לפגוש את אותו יהודי ולשוחח איתו בידידות, ובתוך הדברים שאל אותו מדוע מתנגד לליובאוויטש ובירר אצלו אם מכיר את הרבי ואם ביקר אצלו, ואותו אחד ענה בחריפות שלא היה ולא יהיה, וטען ב' טענות:

א) אף שהרבי עושה פעולות חשובות ופועל גדולות ונצורות - הוא עושה הכל על דעת עצמו, ולא מתייעץ עם אחרים מגדולי ישראל ואף לא מתייעץ עמהם וכו'.

ב) הרבי לקח מדרש עלום העוסק בכך ש"נתאוהו לו הקדוש ברוך הוא להיות לו יתברך דירה בתחתונים", והפך אותו ליסוד של כל התורה ומצוות ולעיקר בעבודת השם, בעוד שמדובר בסך הכל במדרש שכוח שעד שהרבי גילה אותו אף אחד לא ידע ממנו.

כאשר נכנס הרב גוטניק ליחידות אחרי שבת וסיפר לרבי על דבריו של אותו יהודי, נענה הרבי כשבת שחוק על שפתיו הק': "שאלה אחת מתורצת בשניה. היות שהם לא מבינים שהמדרש הזה הוא היסוד של כל היהדות - אין עם מי לשבת..."

השערים פתוחים

בשנת תשכ"ה נכנס הרה"ח ר' שמואל לויטין לכ"ק אדמו"ר שליט"א ליחידות ואמר שבשיעות רצון: "הבחורים עוסקים בהפצת המעיינות".

השיב לו הרבי: "משנת תשט"ו פתוחים השערים לביאת משיח, חסרים רק מקבלים".

והרבי המשיך ואמר: "אם אחרי כל התוועדות היו האברכים יוצאים לחזור דא"ח בבתי כנסת ובישיבות - משיח כבר היה מגיע!..."

ההתרגשות של האדמו"ר מבעלז

בשעת הביקור של קבוצת 'השלוחים' לארץ הקודש' בשנת תשט"ז, נכנסו בהוראת כ"ק אד"ש אצל כמה מגדולי האדמו"רים. כאשר נכנסו אל האדמו"ר מבעלז, הוא ישב בעיניים סגורות ושאל את הגבאי שלו ר' שלום פויגל, כיצד הם נראים, והוא השיב שלכולם יש זקן מלא, וכאשר שמע שכך אמר שרוצה לתת שלום לכל אחד, ונתן את ידו בלי מגבת כדרכו, דבר שהראה על חביבות מיוחדת מצידו.

לאחר שמסרו לו דרישת שלום מכ"ק אד"ש ענה שפריסת השלום יקרה לו מאוד. כאשר שאל מהי מטרת השליחות, ענו השלוחים שהמטרה היא הפצת המעיינות חוצה ושהרבי אומר שזה יביא את המשיח, וכששמע כך מאוד התרגש ואמר בהתלהבות ובצעקה "שתהיה גאולה שלימה לכל בני ישראל בארץ הקודש ובכל העולם כולו".

בסיום הביקור ביקש שוב לתת את ידו לברכת פרידה מכל אחד מהשלוחים, וכמה מהחסידים שלו שהסתתרו מאחורי וילון בסמיכות לחדרו, הזיזו את הוילון כדי לראות את המתרחש בחדר פנימה, והיו בהתפעלות גדולה מהקירוב המיוחד והכבוד שהפגין כלפי השלוחים.

שהדם לא יקרזש

ר' ראובן דונין אמר פעם בהתוועדות:

כפי שבבית המקדש לאחר ששחטו את הקרבן כבר לא היה אפשר לעצור אפילו לרגע, ואם היו מניחים את הכלי מהיד אפילו לרגעים ספורים – זה היה נקרש ונפסל, כך גם בננוגע לענין של הפצת בשורת הגאולה, שמרגע שהרבי הורה להפיץ משיח – אסור לתת לזה להיקרש חס ושלום, וצריך כל הזמן להתעסק עם זה עד השלמת הפעולה!

"אני מכיר אותו באופן אישי"...

בתחילת התקרבותו לחסידות חב"ד של אחד מראשי התומכים בהפצת חסידות בארץ הקודש, הוא היה שרוי בלבטים וחששות שונים, וביניהם, חשש מה יהיה כשיבוא המשיח ויאגר בו על מצבו...

באותה תקופה, נכנס לבית הכנסת החב"די בבני ברק שם פגש בר' זלמן לייב אסטולין שהתעניין בו ושאל אותו מדוע הוא נראה טרוד כל כך. אותו בחור סיפר לו את אשר על ליבו, ור' זלמן לייב הרגיע אותו: "אין לך מה לפחד ממשיח... אני מכיר אותו באופן אישי והוא נעים ונלבב מאוד..."

מאמינים ולא יודעים במה

בסוף שנות המ'מים א' מבניו של שליח הרבי למרוקו הרה"ח ר' שלמה מטוסוב הגיע בתור אברך לבקר את אביו בסמיכות לחג הפסח, וכאשר נכנס לתפילת ערבית בליל י"א

ניסן, שאל אותו א' מבני הקהילה האם זה נכון שאנחנו אומרים שהרבי הוא מלך המשיח, ובאם כן – האם אנחנו סוברים שהוא יחיה לנצח?

השיב לו הן, שלא רק שהרבי יחיה לנצח, אלא כל בני ישראל יזכו לחיים נצחים כמו שמזכירים כל יום בתפילת י"ח "מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה".

אותו יהודי לא האמין למשמע אונזיו, ושאל אותו האם יזכה לראות את זקניו בגופם באופן מוחשי, וכשהשיב לו הן תשובה חיובית, לא האמין לו...

כעבור כמה דק' נכנס הרב מטוסוב לתפילה, ואחרי התפילה התאספו סביבו כמה מבני הקהילה ושאלו אותו האם גם הוא סובר כמו שבנו אמר, והאם תחיית המתים אכן תהיה בגשמיות, וכפשוט שגם הרב מטוסוב ענה להם לחיוב.

כשחזרו האב והבן לבית, אמר הרב מטוסוב לבנו: "זיי גלויבן, זיי גלויבן, אבער זיי ווייסן ניט וואס זיי גלויבן!... [=] הם מאמינים, הם מאמינים, אך הם לא יודעים במה הם מאמינים].

משיח אתא לאתבא צדיקיא

לאחר השיחה של כ"ח ניסן ה'תנש"א, הכניס הרה"ח ר' יוס'ל ויינברג פתק לרבי שאינו יכול לחזור על תוכן השיחה של 'להבל ולריק' (במסגרת הסיכום שהיה עושה על השיחות בחמש דקות האחרונות של השיעור הקבוע שלו ברדיו), והרבי ענה: "על דרך תורה שאדם למד בעולם הזה הבל היא לפני תורתו של משיח" (כוונת הדברים בפשטות, שלא הפירוש 'להבל ולריק' כפשוטו, אלא רק שכמה שלא נתעלה - הרי זה 'להבל ולריק' ביחס למדרגה הגבוהה יותר שאנו שואפים וצריכים להגיע).

הבעיה היא לא עם החב"דניקים

בשלהי הקיץ של שנת תשנ"ד, התעניין ר' שלמה זלמן אויערבך מה קורה בחב"ד לאחר הזעזוע שפקד את חסידי חב"ד בארץ ובעולם, והשיבו לו שהחסידים ממשיכים להכריז 'יחי'. ר' שלמה זלמן שקע בהרהור קל, ולאחר מכן אמר: "זה שבחב"ד ממשיכים להכריז 'יחי' אפשר להבין, הרי זו גמרא מפורשת: "צדיקים במיתתן קרויים חיים"...".

והמשיך ר' שלמה זלמן: "הבעיה היא שישנם כאלו שנאמר עליהם 'רשעים בחיים קרויים מתים' וכתבים עליהם שליט"א"...

מהו לימוד גאולה ומשיח?

פעם אמר הרה"ח ר' יואל כהן:

יש כאלו הטוענים ואומרים שלימוד עניני גאולה ומשיח זה רק להבין את הגדר של חודש מסויים בשנת תנש"א... היום למדנו "גדול יהיה", זה לימוד עניני משיח.

יחוד מ"ה וב"ן

מפי א' המשפיעים בישיבות תורת"ל בארה"ק:

בשיחה הידועה של שבת פרשת 'חיי שרה' ה'תשנ"ב מבאר כ"ק אד"ש באריכות את

הענין של יחוד מ"ה וב"ן, ויש להמליץ שבכך מרומז החיבור והאיזון הנדרש בין השיחה דשבת בראשית תשמ"ה והמשמעות של השיחות הנפלאות שנאמרו בשנת תשנ"ב...

הרבי מסכים על 'מלך המשיח'

מספר ר' שלום בער לפידות: בשנת תשנ"ג, אבי תרם כסף להדפסת ספר עליו הוסיפו לשמו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א את התואר 'מלך המשיח', וכאשר הגיע הספר מהדפוס, נכנס אבי יחד עם א' המזכירים לחדר הסמוך למרפסת, וראה שכאשר הביאו לרבי את הספר, הצביע המזכיר היכן שמופיע התואר 'מלך המשיח' והרבי הנהן בראשו בחזקה לאות הסכמה!

עדיין לא התקבלה הוראה...

סיפר הרה"ח ר' איצ'ע שפרינגער:

בתקופה שבין יו"ד שבט ה'תשי"י ל"א שבט ה'תשי"א שהרבי לא הסכים לקבל את הנשיאות בגלוי, התבטא הרבי בפני כמה מהחסידים שהוא מסרב לקבל על עצמו את הנשיאות כי לא קיבל על כך הוראה מהרבי הריי"צ.

החסידים ששמעו את הדברים, החליטו ללכת לציון של אדמו"ר הריי"צ וביקשו שאם יש צורך בהוראה, הם מבקשים שהרבי ייתן אותה.

ואכן, מאז ואילך הפסיק הרבי להתבטא בביטוי זה...

בדומה לכך, כאשר התבטא הרבי בשיחת ש"פ משפטים ה'תשנ"ב ש"שעדיין לא נתקבלה ההודעה והציווי ונתינת-כוח ד"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כפי שקוראים בתורה במנחה) בנוגע לבניין בית המקדש השלישי, כמה מהחסידים הלכו לציון של אדמו"ר הריי"צ וביקשו על הענין, וראה זה פלא – שבוע בלבד לאחר מכן התבטא הרבי "בנוגע אלינו הכוונה – לבנות את בית המקדש השלישי, בפשטות ממש"...

בדרך יש ים...

בג' תמוז תשנ"ד הרה"ח ר' זעליג פלדמן ע"ה היה ב-770 והצטרף למעגלי הרוקדים וכו', אך כאשר חזר לארץ התחיל 'לזמר' זמירות אחרות.

כששאלוהו הייתכן ששינה דעתו? השיב:

"בדרך מחצרות קודשנו לכאן יש ים, והים מקרר ומפריד..."

לפניך - מלך חי וקיים

שח הרה"ח הרשד"ב וולפא:

ידוע המנהג שהתפשט לאחרונה אצל כמה וכמה מהחסידים להכריז את הכרזת הקודש 'יחי אדוננו' מיד כשקמים, ואפילו לפני אמירת 'מודה אני'.

ויש להמליץ על זה בדרך החידוד, שהדבר רמוז בנוסח של 'מודה אני' עצמו: "מודה אני, לפניך - מלך חי וקיים..."

אתה מוכן להישבע שהרבי לא משיח?

כאשר החלו חסידי חב"ד בסערת הפרסום אודות הגאולה הקרובה והאמונה ברבי שליט"א כמלך המשיח, באחד מבתי חב"ד בניו יורק היה גביר אחד שתרם סכומים נכבדים והודיע שהוא מפסיק את תמיכתו, מכיון שכעס מאוד על דברי החסידים. כל מה שניסו להרגיע אותו ולדבר על ליבו, להסביר ולשכנע - נפל על אזניים ערלות.

משראו שכך, ביקשו מהרה"ח ר' עמונאל שוחט שינסה להיפגש עם הגביר.

לאחר שיחה ארוכה במהלכה הסביר הר' שוחט באופן שיטתי את המקורות ההלכתיים ואת היסודות באוצר הספרים היהודי לאמונת חסידים ולדברי הרבי על הגאולה ועל מלך המשיח, נותר אותו גביר בסירובו העיקש, ואמר לרב שוחט בתוקף שכל ההסברים יפים, אך זה פשוט לא ייתכן בשום אופן...

אמר לו הרב שוחט: "אתה מוכן לקחת ספר תורה בידיים ולהישבע שהרבי מליובאוויטש אינו מלך המשיח"?

היסס הגביר, ולבסוף השיב בשלילה.

נענה הרב שוחט ואמר לו: "אם כן, גם אתה עצמך יודע שיתכן והחסידים צודקים, וממילא - אין לך מה לכעוס ולהתקצף".

איזה נסיון קשה יותר?

פעם ניגש הרה"ח ר' חיים אשכנזי לר' מונייע שניאור ושאל אותו איזו תקופה לדעתו יותר קשה, הרדיפות מצד הקומוניסטים ברוסיה הסובייטית, או הנסיון של החסידים לאחר ג' תמוז?

השיב לו ר' מונייע: "בוודאי שהיום יותר קשה. פעם מי ששמר שבת ידע שהוא הולך בדרך הנכונה, ומי שנשכח - ידע שהוא סוטה מהדרך. היום ניתן לחשוב שאתה חסיד גם כן וגם כך..."

עבדו את ה' בשמחה

"קשה לי להתוועד ככה..."

פעם פנה הרבי באמצע ההתוועדות לרב יעקב יהודה העכט ואמר לו שאינו יכול להמשיך בהתוועדות כשרואה את מבע פניו הטרוד. הוא התנצל והשיב לרבי שיש הרבה ענינים על הפרק, והרבי אמר לו שאף על פי כן – קשה לו להתוועד כשיושבים מולו בצורה כזו...

ימלא רצוני על ידי שיהיה בשמחה

באחד המכתבים ששיגר הרה"ח ר' בצלאל קופצ'יק לרבי מלך המשיח, סיים את המכתב בבקשת ברכה: "ויהי רצון שאמלא רצון כ"ק אדמו"ר שליט"א, ומתוך שמחה וטוב לבב". במענה שהשיב לו הרבי, מתח הרבי קו על המילים "ויהי רצון שא", וכתב במקומם את האות יו"ד (כך שיהיה כתוב: "ימלא רצון כ"ק אדמו"ר שליט"א"), וכן על התיבה "ומתוך", תחתיה כתב: "על ידי שיהיה ב" (כך שיהיה כתוב "על ידי שיהיה בשמחה ובטוב לבב").

ברכת הדרך של שליח

בפעם הראשונה שהרה"ח ר' יצחק דוד גרונו הגיע לביקור בחצרות קודשנו לאחר שיצא בשליחות הרבי לאוסטרליה, נכנס לרבי לקבל ברכת הדרך לפני שחזר למקום שליחותו, והרבי שאל אותו מה הוא מתכנן לעשות בנסיעה הארוכה (הוא עשה את הדרך באוניה, והנסיעה לקחה ימים ארוכים).

הרב גרונו לא ענה, והרבי המשיך והדריך אותו: בדרך תעשה את כל החשבונות ותזרוק אותם לים יחד עם המחשבות של המרה שחורה והטרדות, וכשתגיע לשם תתחיל הכל מחדש.

כשאתה תהיה בשמחה...

באחת היחידויות של הרה"ח ר' שליימק'ה מידנצ'יק ע"ה יחד עם המשפחה, ביקש הרבי בסיום היחידות שכל שאר בני המשפחה יצאו, ואז אמר לו הרבי בתוך הדברים: "אם אתה תהיה בשמחה – כל המשפחה שלך תהיה בשמחה, ואז כל כפר חב"ד יהיה בשמחה, ואז כל ארץ ישראל יהיו בשמחה..."

גם בתשעה באב הקב"ה נמצא...

פעם היה חסיד אחד שראו אותו רוקד בתשעה-באב אחרי הקינות, עם אור דלוק. שאלו אותו: "הייתכן?! והרי תשעה באב כעת!". השיב להם החסיד: "גם בתשעה באב הקב"ה נמצא!".

לא דרך על מפתן החסידות

שח הרה"ח ר' חיים שלום דייטש בשם אחד מחסידי קמאי:
מי שלא יכול להתפלל מתוך שמחה לאחר שנכשל בעבירה - לא דרך על מפתן החסידות מימיו.

בשליחות המלך

ומה יצא לי מזה?!

אדמו"ר הריי"צ קרא פעם לא' החסידים וביקש ממנו לצאת לשליחות מסויימת שהיה בה משום סכנת נפשות. אותו חסיד היסס בליבו ושאל את אדמו"ר הריי"צ: "ומה יצא לי מזה?"

השיב לו אדמו"ר הריי"צ: "אם כך, אינך ראוי לשליחות זו"...

שליחות - אינה דבר קשה!

א' התמימים שבא בקשרי הנישואין בשנים הראשונות לנשיאות כ"ק אד"ש, כתב לרבי שהוא רוצה ללכת "בשליחות הכי קשה", ואילו הרבי ענה לו שהוא לא שייך לשליחות. אחרי מענה חריף שכזה, אותו תמים היה שברון לב במשך שבועיים, וכעבור שבועיים הכניס פתק אל הקודש פנימה ושאל מדוע הוא אינו ראוי ואינו מתאים. תוכן מענה הרבי היה, שאם אומרים שהשליחות 'קשה', סימן שחושבים שהפעולות הם 'בכח עצמו', ואם כן - הרי שכל ענין השליחות לא שייך...

מבצעים בבית הרפואה

יהודי אחד כתב לרבי על כך שהיה מאושפז בבית הרפואה, והרבי כתב לו שכנראה משמים היה צריך להתגלגל לשם לברר בירורים, וממילא, אם היה יוצא למבצעים, היה מגיע לשם כאדם בריא, ומכיון שלא הלך למבצעים, נצרך ללכת לשם באופן הזה...

ראשית כל צריך לדעת שזה אפשרי

אחד העסקנים נכנס אל הרבי באחת השנים הראשונות לפעילותו הציבורית, ושאל את הרבי כיצד ניתן לשלב את העיסוקים החשובים מחוץ לבית עם ההשקעה בחינוך הילדים ובשאר עניני הבית.

השיב לו הרבי: קודם כל צריך לדעת שזה אפשרי, ואחרי שידעו שזה אפשרי, מוצאים גם את הדרך כיצד.

בהסכמת השליח

בשנים הראשונות לפעולתו של הרב משה אוירכמן בשליחות הרבי בקריות, נוצרו חילוקי דעות בינו ובין מושפעיו של הרה"ח ר' ראובן דונין, שהיו פירות של פעולותיו בחיפה והשיעורים שמסר באזור חיפה והקריות שהחלו שנים ארוכות קודם לכן.

כאשר גברו החיכוכים, הוציאה הנהלת בית חב"ד בקריות מכתב רשמי בו כתבו לר' ראובן שאינם מסכימים שיבוא לקריות למסור שיעורים ולהתוועד וכו'.

ר' ראובן שאל את הרבי האם להיענות לדרישתם, והרבי ענה לו שזה שייך לבית דין רבני חב"ד בארץ הקודש, ואכן נקבע דיון שהתקיים בבית חב"ד בחיפה בהרכב בו ישבו הרב חנוזין והרב אשכנזי ע"ה, והרב ירוסלבסקי, כאשר לאורך הדיון הסוער נכנסו כמה מהמקורבים של ר' ראובן והיעידו שכל היהדות שלהם זה בזכות ר' ראובן וכו', אך למעשה הרבנים פסקו שאסור לר' ראובן למסור שיעורים ולהתוועד או לעשות כל פעילות אחרת ללא אישור מהנהלת בית חב"ד בקריות.

וכחסיד הבטל לחלוטין להוראות המשלח - ר' ראובן דונין במשך מספר שנים לא התקרב לקריות.

(בסופו של דבר כעבור מספר שנים הרב אוירכמן בעצמו חזר וביקש מר' ראובן לחזור ולהשפיע בקריות...).

כשכבר לא יהיה לך חשק...

כשהרה"ח ר' זלמן סרבראנסקי הגיע לאוסטרליה והחל לפעול בשליחות הרבי, אמר לו אחד מידידיו: "דע לך, שבפעם הראשונה שתדפוק בדלת של יהודי ותבקש ממנו תמיכה, הוא יסרב, אך זה לא הוא שמסרב אלא היצר הרע".

"גם בפעם השנייה שתגיע - הוא יסרב. אך שוב, גם בפעם הזו הסירוב הוא לא מצידו אלא מצד היצר הרע שנכנס אצלו".

"בפעם השלישית שתצטרך תמיכה וכבר לא יהיה לך חשק ללכת אליו ולדפוק על הדלת... - דע לך שהיצר הרע נכנס גם אצלך!..."

השליחות - המקום העיקרי

מספר הרה"ח הר' מנחם מענדל גלובסקי:

כאשר הצטרפתי להנהלת רשת אהלי יוסף יצחק בהסכמת הרבי (היה זה על פי בקשת הרב חנוזין, לאחר כ"ז אדר תשנ"ב), הייתי מתלווה לרב חנוזין בנסיעותיו השונות, וניצלת את ההזדמנות להתוועד איתו.

באחת הפעמים סיפר לי שבפעם הראשונה שנסע לרבי הוזמן בחג הסוכות לסעוד על שולחנו של הרבי בסוכה שבדירת כ"ק אדמו"ר הרי"צ, ואחד הסועדים שאל את הרבי מה צריך לעשות בנוגע ליום-טוב שני של גלויות, והרבי ענה שהיות ויושב פה רב מארץ ישראל - שהוא יפסוק.

לא העזתי לפסוק משהו כשאני יושב אצל הרבי, ולכן שתקתי. אך כעבור זמן מועט הרבי חזר שוב ואמר שיושב כאן רב מארץ ישראל והוא יפסוק, וגם בפעם הזו שתקתי. כשהרבי חזר על הדברים בשלישית ודחק בי: "נו..." הרגשתי, שאם אמשיך לשתוק זה כבר יהיה בגדר

חוצפה, ולכן עניתי ואמרתי שהיות ואנחנו חסידים, הרי שהקביעות שלנו זה אצל הרבי, ועלינו לנהוג כמו שנוהגים אצל הרבי.

הרבי לא קיבל את הדברים, ואמר: "אבל אני נתתי לך את כל בתי הספר בארץ ישראל לנהל!..."

והרב חנזין הסביר לי: אני ניסיתי לומר שהמקום הקבוע שלי זה אצל הרבי, אבל הרבי ענה לי שיש לי שליחות, ואם כן - המקום שאליו הרבי שלח אותי הוא עיקר הקביעות שלי, בארץ ישראל.

לא לעזוב את השליחות

באחת השנים נפל הרב אברהם יעקב גלובובסקי למשכב, ונוצר צורך שאחד מהבנים יתלווה אליו.

הבנים קיימו התייעצות ביניהם, ולבסוף החליטו שבנו הרב מנחם מענדל גלובובסקי ייסע, ודיווחו על כך לרבי.

כשהרבי קיבל את הדיווח, יצאה תשובה חריפה שהנקודה העיקרית שלה היתה: האם לא מצאו אף אחד ודווקא הוא צריך לעזוב שליחותו לטלטל את עצמו מרחק כל כך גדול וכו', וכמובן שהתכניות השתנו.

את ובניך תחיי בנותר

בשנת תשמ"ו התקיים אחד מכינוסי השלוחים האזוריים ב-770, וביום ראשון לאחר אמירת המאמר כאשר הרה"ח ר' שלמה קונין עבר לפני הרבי (היה זה מעט זמן לפני שהחל הסדר הקבוע של 'חלוקת דולרים'), נעמד עם שתי ידיו פתוחות ואמר לרבי: "כלים ריקים אל תמעיטי", כמענה הרבי נתן לו חופן מטבעות וברכו: "ואת ובניך תחיי בנותר".

שליח שמונח במה שצריך

א' מראשי המניחים של תורת כ"ק אדמו"ר שליט"א השתתף פעם בהתוועדות בארגנטינה בקשר עם יום הבהיר יו"ד שבט, לצד השליח הראשי הרה"ח ר' צבי גרינבלאט.

הר' גרינבלאט התוועד באריכות ובעומק על המאמר של אותה שנה, וגילה יותר בקיאות במאמר מאשר ה'מניח' שעסוק כל היום בתורת כ"ק אד"ש, וכן גילה בקיאות מפליאה במאמרים אחרים של רבותינו נשיאינו המבארים נושאים מתוך המאמר ביתר אריכות והרחבה.

פנה הר' גרינבלאט אל ה'מניח' ושאל אותו: "כמה פעמים למדת את המאמר".

כאשר ה'מניח' השיב שלמד אותו כארבע-חמש פעמים, הגיב הרב גרינבלאט בתנועת ביטול עם היד, כאומר: "אה... זה כלל לא מספיק...".

פנה המניח אל המתוועדים ואמר להם: "תראו כיצד נראה שליח אמיתי. הוא צריך לקבץ סכומי כסף אדירים בשביל המוסדות והפעולות, ויחד עם זה יושב ולומד חסידות בעיון...".

הוא עוסק במסיבות שבת!

כאשר שאלו את הרבי מדוע הוא מפלה את בערל בוימגארטן ומכניס אותו לחדר היחידות של אדמו"ר הריי"צ, השיב שזה בגלל שהוא עושה נחת לרבי, "ער טוט אין מסיבות שבת!" [= הוא 'עושה' במסיבות שבת].

מי שנשאר אחרי הזמן...

כאשר ר' שלמה קונין שאל את הרבי מי לקחת כשליח, הרבי אמר להתעניין מי נשאר בפעילות של "מיטוואך שעה" ביום רביעי אחרי הזמן הרשמי של הפעילות.

מי ראוי להיות שליח

מספר הרה"ח ר' ישראל דערן: דודים שלי זכו לשמש בקודש כשלוחי הרבי, ובאחת מההזדמנויות בהן הוזמנה דודה שלי בעיר שליחותה לשאת דברים, חזרה על שתי נקודות משיחות של הרבי, והקהל נהנה מאוד לשמוע וביקש ממנה להוסיף ולדבר, אך היא לא זכרה נקודה נוספת והתאכזבה מכך מאוד.

כשחזרה מהאירוע, התיישבה לכתוב לרבי על מה שאירע, וסיימה במסקנא אישית, שמא הדבר מורה שהיא לא ראויה לשמש בשליחות הרבי.

כמענה השיב לה הרבי, שעצם העובדה שהיא מטילה ספק בכך שהיא ראויה לשמש בשליחות הרבי, זה מורה שהיא מטילה ספק האם מי ששלח אותה עשה מעשה נכון, ובזה הרי היא בוודאי לא רוצה להטיל ספק, ואם כך שתסיר כל ספק מליבה ותמשיך לפעול בעיר שליחותה ומתוך שמחה וטוב לבב...

המצב ישתפר...

באחת השנים הראשונות לשליחות של הרה"ח ר' יצחק חזן ברומא, כאשר נכנס ליחידות עם המשפחה כתב לרבי בפתק אודות הקשיים שיש לו הן בענייני כספים והן בשאר ענייני השליחות, והוא אינו יכול להמשיך כך.

הרבי קרא את הפתק, ואז הרים את עיניו והסתכל, כשהוא אומר לו בחיך: "הרי אני שומע עליך דברים טובים מאוד שאתה עושה", והמשיך והבטיח "המצב ישתפר ואתה תראה הצלחה".

כאשר יצא מהיחידות, קרא לו מיד הרב חודוקוב להיכנס למזכירות (ומסתבר בפשטות שמיד לאחר שיצא הרבי התקשר לרב חודוקוב בנוגע אליו), ושאל כיצד אפשר לעזור לו בשליחות שלו...

בהמשך לזה, כעבור מספר שנים ביקש ממנו אחד מידידיו המקורבים להיות המסדר קידושין עבור אחד הילדים שלו, והוא כמובן הסכים בשמחה, ואכן החופה נערכה במרכז העיר והשתתפו בה מאות אנשים.

כאשר הרב הראשי של רומא שמע על החתונה, היתה לו מורת רוח מכך, היות שאותו יהודי לא היה רשום בקהילה, והרב חזן כתב על כך לרבי.

בפעם הבאה שהגיע לחצרות קודשנו, אמר לו הרב קליין שהרב חודוקוב מחפש אותו,

וכאשר נכנס לרב חודקוב, הראה לו פתק שהרבי מסר עבורו, שתוכנו היה: האם נשלח לשם לסדר קידושין?! והאם זה הענין שלנו להחריב קהילה בת אלפיים שנה?! וההוראה הפשוטה היתה, שצריך לעמוד בקשר עם הרב הראשי בעיר.

למה שליח לא מצליח?

א' משלוחי הרבי נקלע למצב קשה, וכתב לרבי מכתב בו פירט את כל מצבו וסיים "אינני מצליח בעבודתי היות ואני לבד", ובמענה שהרבי הוציא, הדגיש הרבי את תיבת "היות"...

בשמים הכריזו עליו

לאחר פטירתו של הרה"ח ר' יעקב לנדא, כאשר גברו ההצקות והמלחמות מצד המנגדים למינוי בנו כממלא מקומו, כתב הגרמ"ל לרבי שרוצה להתפטר ממשרתו. על כך השיב לו הרבי: "הרי בשמים הכריזו עליו, ואיך רוצה לעזוב שליחותו?!...".

כאילו הוא יצא לחופשה

כאשר נפטר אחד משלוחי כ"ק אדמו"ר שליט"א בפתאומיות, היה באותה עיר שליח צעיר שהובא על ידי השליח המנוח ופעל תחתיו, ואילו כעת לא ידע מהם תחומי האחריות שלו.

הוא צלצל למזכירות ושאל את הרב חודקוב: מה עלי לעשות ומה האחריות שלי? האם אני אמור לקחת את התפקיד על שכמי? השיב לו הרב חודקוב: עליו להמשיך כאילו הוא יצא לחופשה למספר ימים.

"קצתי בחיי"

באחת המדינות בחו"ל שררה שנים רבות מחלוקת בין השלוחים, והרבי שלח את ר' מענדל פוטרפס שינסה לפשר בין הצדדים ולעזור להם להגיע לעמק השווה. ר' מענדל אמנם ניסה, אך העלה חרס בידו היות וכל אחד מהניצים התבצר בעמדתו ולא היה מוכן להתפשר ולהתגמש מתוך מטרה להתאחד. בפעם הבאה שנכנס ר' מענדל ליחידות, שאל אותו הרבי בנוגע לשליחות אך ר' מענדל לא רצה לצער את הרבי ושתק. נענה הרבי ואמר: "קצתי בחיי מפני המחלוקת!...", וכשאמר דברים אלו זלגו דמעות מעיניו הקדושות...

מי צריך את המוסדות?!

באחת השנים אירעה מחלוקת גדולה בין חסידי חב"ד בקליפורניה והדבר עשה רעש גדול עד שהגיע גם לעיתונים הנדפסים במדינה.

באותה תקופה התבטא הרבי ביחידות: "אויב ס'גייט אזעלעכע מחלוקת'ן, איך דארף ניט קליפורניה מיט אלע אירע מוסדות" [= אם ישנם כאלו מחלוקות, אינני צריך את קליפורניה עם כל המוסדות שלהם].

"כל המשולחים"

א' מחסידי פולין שהיה 'משולח' מטעם האדמו"ר שלו להסתובב בתפוצות הגולה ולאסוף כספים עבור מוסדות החסידות, היה ידיד ליובאוויטש, ובכל פעם שהיה מזדמן לו להגיע לניו-יורק, היה עושה מאמץ להגיע ולהשתתף בהתוועדות של הרבי.

שנה אחת, הזדמן לו להגיע ל-770 בשבת כינוס השלוחים, ולקראת סיום ההתוועדות הורה הרבי להרי"ל גרונר להכריז על חלוקת בקבוקי ה'לחיים', ולאותו חסיד פולין שלא היה בקיאת בנבכי ה'עגה' החב"דית היה נדמה שהרב גרונר הכריז "אלע משולחים", ועלה גם הוא בפשיטות לבמה לקבל בקבוק 'לחיים'.

כשהגיע לפני כ"ק אד"ש, הסתכל עליו הרבי בפליאה, והרב גרונר מיד קפץ ושאל אותו "איפה אתם שלוחים", ואותו חסיד השיב בתמימות: "וואס הייסט? מ'האט מכריז געווען, 'אלע משולחים'..." [= מה הפירוש, הכריזו 'כל המשולחים'...].

כשהרבי שמע את תשובתו, חייך חיוך רחב והעניק לו בקבוק לחיים...

בשדה החינוך

שליחות - לא על חשבון שדה החינוך

מספר הרה"ח הרב דוד מאיר דרוקמן:

לאחר חתונתי הייתי משתתף באופן קבוע בפעילות של ערבי חב"ד, וכאשר התחלתי לעסוק בחינוך במסגרת מכללת 'בית רבקה', שאלתי את הרבי ביחידות האם להמשיך בפעילות של ערבי חב"ד.

הרבי השיב לי שהרי זו הלכה מפורשת שאסור למלמד לפגוע בשעות השינה שלו, כדי שלא יהיה בגדר של "ארור עושה מלאכת ה' רמיה".

להתחיל עם פרשה שמחה

מספר הרב נחום קפלן: היו שני מלמדים שביקשו מהרבי הוראה בנוגע לסדר הלימוד עם התלמידים, והרבי אמר להם "פארוואס דארף מען אנהויבן מיט פרשת נח און ווייזן זיי א בייזן רבוש"ע. מען קען אנהויבן פרשת לך לך וואס איז א פריילאכע פרשה" [= מדוע צריך להתחיל עם פרשת נח ולהראות להם את ה'רע' של רבונו-של-עולם? אפשר להתחיל עם פרשת לך לך שהיא פרשה שמחה].

כמה זמן לוקח להכין שיעור?

באחת ההזדמנויות אמר הרבי להרה"ח הרי"כ שהזמן הרגיל על מנת להכין שיעור, הוא "לפחות כפי משך הזמן של השיעור עצמו".

אם זה חשוב לך - תגיע במיוחד

הרה"ח ר' שלמה קופצ'יק נכנס פעם לר' מונייע שניאר לשאול על מצב הלימוד של הבן שלו. ר' מונייע היה מאוד נחרץ, ושאל אותו האם הגיע במיוחד בשביל זה או 'על הדרך'. כשהוא ענה שכבר עבר באזור, הוא אמר לו שאם זה באמת חשוב לו, שיגיע במיוחד בשביל זה (והוא אכן הגיע!...).

עונש - ביישוב הדעת

בנו של הרה"ח ר' מאיר בליז'ינסקי ע"ה נסע באופניים במקום מסוכן, וכשנודע על כך לאביו הזהיר אותו שלא יעשה זאת שוב, אך כעבור זמן מה שוב נודע לו שהבן עבר על דבריו ונסע שוב עם האופניים באותו מקום.

ישב ר' מאיר וחשב מה העונש הראוי לבנו, והאם אכן הרצון להעניש אותו מגיע מצד זה שכועס על כך שעבר על דבריו, או שעושה זאת באמת עבור חינוכו של הילד, ורק כעבור שעה קם ממקומו, ניגש אל הבן וסטר על לחיו...

לא להסתכל לצדדים

סיפר הרה"ח ר' זלמן לנדא:

כאשר ר' מענדל פוטרפס למד בחיידר, הסתכל פעם דרך החלון על המתרחש ברחוב, ולפתע המלמד שלו הופיע מאחוריו ונתן לו סטירה באומרו: "נישט קיין אפגעזייט" [= אל תסתכל לצדדים].

סירטוק למחנכים

פעם הי' אחד ששאל את הרבי אם יכול ללכת עם סירטוק באופן קבוע בימות החול, והרבי ענה לו שאם עובד בחינוך - אפשר.

דמות של מחנך אמיתי

מספר הרב א.ז.נ: השוויגער שלי למדה בלטיביא בבית הספר 'תורה ודרך ארץ' שהיה בית ספר ענק עם עשרות כיתות וקרוב לאלף תלמידים.

באחת השנים היא דיברה בהערצה על המנהל האגדי של המוסד הרב חודוקוב, וכשסיפרנו לה שהוא מתגורר בשכונה, היא התרגשה מאוד, ולאחר צאת השבת יצרנו קשר טלפוני עם הרב חודוקוב שמיד זיהה את קולה - עשרות שנים לאחר שלמדה במוסד, וזאת מבלי ששימש כמחנך בכיתה, ועל אף גודלו העצום של המוסד - ולאחר שהתעניין בכל קורות חייה, המשיך לשוחח איתה עוד שעה ארוכה כשהוא דולה ממנה את כל הידוע לה אודות בנות כיתה, מתוך אכפתיות אמיתית, וכשהוא עובר מתלמידה לתלמידה ומזכיר אותה בשמה המלא, וכל זאת מתוך הזכרון מבלי להיעזר בשום רשימה.

לאחר השיחה הטלפונית, תיאמנו פגישה נוספת פנים אל פנים, שגם בה המשיך הרב חודוקוב להתעניין בתלמידותיו לשעבר כמחנך אמיתי שאכפת לו מכל אחד ואחד מתלמידיו כבני משפחה ממש.

מעלת התמימות

הגאון החסיד ר' בערע וואלף (דב זאב) קאזעוויניקאוו היה רבה של העיר יקטרינוסלב עד לפטירתו בשנת תרס"ח, שאז מילא את מקומו הרב לוי יצחק שניאורסון אביו של הרבי. לפני שהתקבל כרבה של יקטרינוסלב, שימש ר' בערע וואלף כרב בית כנסת בעיר פולוצק, ובאותה תקופה פגש בבחור עם כשרונות פשוטים שלא הצליח כל כך להבין את מה שהיה לומד, וכשראה את הרצון הגדול שלו להצליח בלימוד, החליט להקדיש לו זמן ללמוד איתו בחברותא על מנת לקדם אותו בלימוד באופן אישי.

אבל למרות כל הנסיונות של הבחור והזמן הרב שהשקיע בו - הוא לא הצליח להבין מאומה. כאשר הם היו לומדים לדוגמא "מאימתי קורין את שמע", היה ר' בערע וואלף חוזר

שוב ושוב בסבלנות גדולה ומסביר לו "מ-אי-מ-תי-קו-רין-א-ת-ש-מע" – אך הבחור פשוט לא הצליח להבין.

יום אחד נכנס ר' בערע וואלף לבית הכנסת וראה את אותו בחור יושב על יד ספר תהילים ובוכה בדמעות שליש, כשהתקרב יותר, הבחין כיצד הוא חוזר שוב ושוב בתחנונים מעומק הלב על הפסוק בפרק כ"ב: "איילותי לעזרתי חושה". נכמרו רחמיו של ר' בערע וואלף והוא ניגש ושאל אותו: מדוע אתה בוכה? ענה לו הבחור כשעיניו מלאות דמות: "כי אני לא מבין את המשניות", כששמע ר' בערע וואלף את התשובה וראה עד כמה חשוב לבחור להצליח ללמוד תורה, הוא ניסה במשנה מרץ לעזור ולסייע לו - אך גם הפעם, ללא כל תוצאות.

כעבור שלושים שנה, כאשר ר' בערע וואלף כבר שימש כרבה של יקטרינוסלב, נכנס באחד הימים לחדרו יהודי בגיל העמידה על מנת לקבל ממנו את ברכת הדרך.

פנה היהודי אל ר' בערע וואלף ושאל אותו: "רבי, התכירני?", עונה ר' בערע וואלף: "לא".

המשיך אותו יהודי וסיפר: "אני אותו בחור שלמדת איתו בחברותא בעיר פולוצק, ולא הצלחתי להבין את המשניות, אך מאמציך לא חזרו ריקם. היום אני ראש ישיבה - והכל בזכותך".

ר' בערע וואלף הבחין שאותו יהודי לוקה במידת הגאווה, והשיב לו: "אז, כאשר בכית כשאמרת את הפסוק "איילותי לעזרתי חושה" אהבתי אותך יותר מאשר עכשיו כשאתה מגיע אלי בגאווה ומספר לי שאתה ראש ישיבה..."

שיעור 'מוסר' חסידי...

מספר הרב שאול משה אליטוב:

כאשר התכוננתי לצאת בשליחות הרבי לארגנטינה, זכיתי לשוחח עם הרב חודוקוב במשך 3 שעות ולקבל ממנו עצות והדרכות.

בין השאר, הורה לי הרב חודוקוב ללמוד עם התלמידים ספרי מוסר כגון 'ראשית חכמה' ו'חובת התלמידים'.

כאשר תמהתי בפניו שהרי אלו ספרי מוסר... השיב לי הרב חודוקוב: "ידוע הביאור בכך שאדמו"ר הזקן לא כתב 'מקורות' לדבריו בספר התניא, כיון שהוא התאחד עם מה שלמד, וממילא זה לא היה רק 'ציטוט' של מה שאחרים אמרו, אלא הוא אמר את מה שהתעצם איתו".

"היות ואתה חסיד, הרי שכאשר אתה תלמד את מה שכתוב בספרים אלו ותתאחד איתם, זה לא יהיה עניני מוסר אלא חסידות..."

לספר לתלמידים כיצד

פעם התוועדו ישראל ג'יקובסון ור' שמואל לויטין ביניהם ואמרו שהתמימים של היום זה לא כמו התמימים של פעם - פעם היו מתפללים ב'עבודה' כמו שצריך, והיום - לא נעים לומר...

בהתוועדות נכח גם ז.ש. (שמאוחר יותר עזב את תומכי תמימים ורעה בשדות זרים) שהיה אז בחור צעיר, והוא החציף את פניו ואמר לר' ישראל ג'יקובסון בחוסר דרך ארץ: "אם אתם תגלו לנו מה אתם עושים שם מתחת לטלית אנחנו נתפלל בעבודה..."

ר' ישראל גייקובסון ראה את הדברים בעין שלילית, והוסיף בקצף שלא זו בלבד שהתמימים של היום אינם מתפללים אלא הם עוד מתחצפים!

בהתוועדות זו נכח גם ר' אברהם פריז, ולפתע הוא קם ונכנס לדבריו של הר' גייקובסון ואמר לו: "הוא צודק! מדוע אתה כועס? צריך לספר לו", וכשראה שהר' גייקובסון לא מספר בעצמו, פנה אל הבחור והמחיש: "בקורבנות אני מתבונן בענין פלוני, בהודו אני חושב על ענין זה בפסוקי דזמרה אני מתבונן בענין הזה... וכו' וכו', אבל ברגע שהגיע לשמונה עשרה - סתם ולא פירש..."

בלי השם של הרבי...

בשנת תשח"י קיבלה רשת אהלי יוסף יצחק הצעה ממשרד החינוך שהם ידפיסו על חשבונם מודעות של קייטנות חב"ד, כשהתנאי היה שעל המודעות יודפס הסמל של משרד החינוך לצד הסמל של הרשת,

נהגות הרשת כתבה לרבי שלדעתם יש בהצעה זו מעלה נוספת, שכאשר יופיע הסמל של משרד החינוך זה יכול למשוך ילדים מחוגים נוספים.

השיב על כך הרבי במברק שבאם זה מקובל גם במוסדות אחרים יכולים להדפיס, אך "מובן ששמי לא יודפס במודעות אלו".

לא להחליף את ההיגוי

מספר הרב שאול משה אליטוב:

כאשר התמנתי למשפיע, כתבתי לרבי כי ברצוני להחליף את היגוי התפילה להברה אשכנזית, כדי שיהיה דוגמה חיה לתלמידים.

במענה שהרבי השיב לי כתב הרבי "ימשיך כן", והוסיף סימונים של איקס על התיבות 'דוגמה חיה'.

חסידים ומתנגדים

"קירבת את הגאולה בעוד צעד"

השוחר החסידי ר' ליפא שפירא, התגורר בקליבלנד שבארה"ו, ומידי שבוע היה מוסד שיעור בתניא בישיבה לא חב"דית. בישיבה זו, היה ר"מ שהתנגד לקיומו של השיעור וניסה להפריע, וכאשר ר' ליפא נכנס לרבי ליחידות, סיפר לרבי על התנגדותו של הלה, והרבי הורה לו לנסות לדבר עם הר"מ באופן ישיר ולנסות לרכך את התנגדותו.

כשחזר ר' ליפא לקליבלנד, יצר קשר עם אותו יהודי ושוחח איתו מתוך ידידות, ובעקבות שיחה זו הפסיק הלה את התנגדותו לשיעור, אך לא השתתף בשיעור בעצמו.

בפעם הבאה שנכנס ר' ליפא ליחידות, עדכן את הרבי בתוצאות השיחה עם אותו ר"מ, והרבי נענה ואמר: "בכך שהסרת את ההתנגדות לבעש"ט – קירבת אותנו בעוד צעד לגאולה".

עבירה גוררת עבירה

כאשר באו מתנגדים לרב שלמה זלמן אויערבאך וביקשו ממנו שיצא במחאה על כך שהאדמו"ר מאמשינוב חבט ערבה בשבת, השיב להם:

זו עבירה קטנה, ואין סיבה לצאת במחאה גדולה על כך. אך אל תדאגו, הרי מקובלים אנו מחז"ל שעבירה גוררת עבירה, ואם כן, נצא נגדו ב'עבירות' הבאות...

(בדומה לכך ביאר הרבי פעם על מנהג החסידים להתפלל מאוחר, שאם אכן היתה זו עבירה הרי שכל ה'בעלי עבודה' היו צריכים לשקוע בתאוות ואיסורים, וכיון שאנו רואים שלא כך, הרי לנו הוכחה שאין זו עבירה...).

יראה כל זכורך

אמרו חסידים בהלצה שהפסוק "שלוש פעמים בשנה" נאמר בזמן הגלות על האינם חסידים, שטובלים במקווה ג' פעמים בשנה: בערב ראש השנה, בערב יום כיפור, ובליל חג השבועות...

חסיד לא יכול לשתוק

בסוף שנות המ"מים, כאשר אחד מגדולי הרבנים בארץ הקודש פער את פיו לדבר נגד כ"ק אדמו"ר שליט"א, דאגו השלוחים בעכו לפרסם מודעה ממומנת בעיתון שהיה הכי נפוץ באותן שנים בארץ הקודש, בה פיארו את דמותו ומפעליו של הרבי, והשמיצו את אותו רב

ומעלליו, מתוך תחושה חסידית פשוטה שאי אפשר לשתוק ולעבור על סדר היום כאשר מיישהו מתבטא בצורה נבזית שכזו נגד ה' ונגד משיחו.

ראשי העסקנים וה'מבינים' בארץ הקודש התנגדו למהלך, והתקשרו לנוזף בהם על כך שעושים דברים על דעת עצמם, ונוקטים בשיטה שהיא ההיפך הגמור ממה שהרבי התווה לנו ומדרכה של ליובאוויטש, וכו' וכו'.

כאשר הוכנסה הכתבה לכ"ק אדמו"ר שליט"א, ענה הרבי ב"תשואות חן תשואות חן", ואכן בעקבות תשובה זו המשיכו לפרסם עוד מספר כתבות ממומנות על פעולותיו של הרבי ושל השלוחים, כאשר גם כתבות אלו זכו למענות מעודדים.

מה לעשות שזה באמת פסול...

סיפר הרה"ח ר' יצחק ליברמן:

לאחר השיחה הידועה בשנת תש"מ על התפילין הפסולות של מי שמחציף את פניו בכל עניני קדושה, המקורבים למחוצף רצו לערוך מפגן מחאה על ביזוי כבוד התורה ופגיעה והוצאת שם רע בגדול הדור, אבל לפני שהוציאו את זה לפועל, החליטו בהתייעצות עמו שלא לעשות שום דבר לפני שיבדקו האם הטענה נכונה.

התפילין נמסרו לסופר ליטאי ידוע, מתלמידי החזו"א, והוא אכן בדק את התפילין ומצא מילה שלימה חסרה!

אנשיו היו בהלם בעקבות הגילוי, והוא הורה להם שלא לעשות מאומה (על מה יעשו מחאה? הרי התפילין באמת היו פסולות...). ואכן למשך תקופה ממושכת לאחר מכן מיעט לדבר ולהחציף את פניו.

הידיים של המתנגדים והפה של החסידים

בשנים עברו היה פתגם מורגל בפי העולם'שע: "ה' ישמור אותנו מהידיים של המתנגדים ומהפה של החסידים"...

'דידן נצח' בבני ברק

סיפר הרה"ח ר' בערל לאזאר:

הפעם הראשונה שהגעתי לארץ הקודש היתה בשנת תשמ"ט כאשר א' מהגבירים שהיתה לי היכרות איתו הציע לממן לי כרטיס טיסה כדי שאגיע לעזור בבחירות עבור 'אגודת ישראל', היות והוא עצמו לא יכל לנסוע ולסייע בכך.

היות וחשבתי שאין זה מתאים לנסוע לשישה ימים על חשבון סדרי הישיבה, שאלתי את ראש הישיבה הרב מענטליק, והוא אמר לי לכתוב על כך לרבי, והרבי אכן אישר את הנסיעה.

בראשותו של אותו גביר היתה מכונה מיוחדת שבאמצעותה היה ניתן להתקשר למספר אנשים בבת-אחת ולהשמיע הקלטה, והתכונן היה שאקח איתי את המכונה, ונכניס הקלטה עם דברי שכנוע להצביע דווקא ג' וכו'.

א' החברותות שלי ב-770 היה ר' ישראל לנדא (כיום - משלוחי הרבי בטורונטו), והוא

הציע לי להתארח בבני ברק אצל אביו, וכאשר הגעתי לשם, הפנו אותי לישיבה של ר' פנחס מנחם אלתר, בנו של האדמו"ר מגור, שהפך למוקד טלפוני. ניסינו להפעיל שם את המכשיר, אך משום מה הוא לא עבד, והצטרפתי לבחורי הישיבה שהתקשרו לאנשים לשכנע אותם להצביע עבור ג'.

במקביל, עזרתי גם במטה שהיה ממוקם ברחוב רבי עקיבא, שם היו פעילים חסידי חב"ד נוספים דוגמת ר' משה גרינברג.

כאשר נודעו תוצאות הבחירות שהיו למעלה מכפי המשוער ויותר מכל התחזיות שצפו, התקשרתי לרב חודוקוב מהמטה ברחוב רבי עקיבא, ותוך כדי השיחה שמעתי את קולו הק' של כ"ק אד"ש, והיה זה הפעם הראשונה שדיברתי עם הרב חודוקוב והרבי היה על הקו. בשעת השיחה שמעו מאוד חזק את הניגון 'דידן נצח' שבקע מהרחוב, ולא ניתן לתאר את ההרגשה שהרבי שומע את ניגון 'דידן נצח' בוקע מהרחוב הראשי בבני ברק...

התועדות חסידיית

ברי ושמא - ברי עדיף!

בא' מהיחידויות להן זכה ר' גרשון מענדל גרליק בשנים הראשונות לאחר שיצא לשליחות, אמר לו הרבי: אם תאמר יותר מג' פעמים 'לחיים' - (א) לא בטוח שהבעה"ב יאהבו את זה, ו(ב) ייתכן שהדבר יגרום להם להתרחק. לעומת זאת, אם תתפלל באריכות - וודאי שזה יפעל על בני הקהילה שיתקרבו על ידי זה!

כוס קטנה ומלאה

חסידים היו נוהגים לומר לחיים על כוס קטנה ומלאה, ולא על כוס גדולה עם קצת משקה, והסבירו על כך: כוס קטנה ומלאה - הרי זה בדוגמת אחד שמקבל החלטה שיכול ליישם אותה, מה- שאין-כן כוס גדולה עם קצת משקה - היא בדוגמת אחד שמחליט החלטה גדולה אך מיישם אותה רק בצורה חלקית.

להעביר גילולים

בשונה מהמסופר לעיל, הרי שבאחת מההתועדות הראשונות שנערכו כאשר הרה"ח ר' מענדל פטרפס הגיע לארץ, חילקו 'לחיים' בכוסיות קטנות. ר' מענדל לא אהב את הכוסיות הללו וקרא עליהם את הפסוק: "להעביר גילולים מן הארץ".

קידוש על משקה!?

סיפר הרה"ח ר' ברוך בריקמאן, בשם הרה"ח ר' זלמן בוטמאן: כאשר ביקר כ"ק אד"ש בפאריז בשנת תש"ז, התארח בביתו של שאר-בשרו רש"ז שניאורסאהן. שבת אחת אחרי התפילה כאשר ניגשו לקידושא רבא היה בדעתו של הרש"ז לקדש על משקה, אך הרבי התבטא באופן שדעתו אינו מסכימה לזה. באותה תקופה היה קשה מאוד להשיג יין בפאריז, ומכיון שכך ישב ר' זלמן בוטמאן בלא קידוש, וכאשר הבחין בכך הרבי כעבור איזה זמן, שאל אותו מדוע אינו עושה קידוש, והוא השיב לרבי שהיות ומצד אחד הוא הבין שאין דעתו של הרבי נוחה מקידוש על משקה, ומצד שני יין אין להשיג - לכן נמנע מלעשות קידוש כלל.

אמר לו הרבי "נו, אם כן..."

(ומכל מקום, היה משמע שבכל זאת אין דעתו של הרבי נוחה מכך).

בהקשר לכך הוסיף ר' זלמן בוטמאן וסיפר, שכאשר היה ביחידות באחד מחודשי הקיץ של שנת תשכ"ג - תקופה קצרה לאחר שהרבי הכריז על 'גזירת המשקה' - סיפר לרבי שהוא נוהג לעשות קידוש ביום שבת על משקה, והרבי אמר לו: "גם יהודי בגיל שבעים וחמש שנה אין לו לעשות קידוש על יי"ש אלא על יין, לבד משמחת תורה".

להוציא את המתיקות...

סיפר הר' סופרין:

כאשר הייתי ילד קטן בגיל שש, השתתפתי יחד עם אבי בהתוועדות בניו-הייבן אמר ר' מענדל פוטרפס לאבי: "אתה לא יכול לשתות אזי שהבן ישתה", ושאל אותי איזה סוג משקה אני מעדיף, צהוב או לבן?

אמרתי לר' מענדל שאני מעדיף מתוק... אמר לי ר' מענדל: כדי להיות חסיד, צריך להוציא את המתיקות..."

אמרתי לר' מענדל: "אני רוצה צהוב", הרים ר' מענדל את קולו ואמר: "צהוב זה תאוה...", ולפועל נתן לי כוס של משקה צהוב, ושתיתי את כולה, ור' מענדל אמר לי: "נו, אתה תהיה בחור חסידי".

כשבאתי בקשרי השידוכין באתי לר' מענדל בטענה ואמרתי לו: "הבטחת לי להיות בחור חסידי...", אמר לי ר' מענדל: "אפילו בדרך לחופה עדיין אפשר להיות חסידי'שע בחור..."

עבורך אין הגבלות

סיפר הרה"ח ר' שלום בער סודאק:

זמן קצר לאחר שהרבי הודיע על 'גזירת המשקה', כתב אבי (הרה"ח ר' נחמן סודאק) מכתב פרטי לחמיו (הרה"ח ר' בן ציון שמטוב) בו טען שדווקא על ידי התוועדויות בהם לקח 'לחיים' בשופי היו התוועדויות פעילות, וכך הצליח להשפיע על המקורבים והידידים להוסיף בעיניי יהדות וחסידות, וצירף רשימה של אנשים שהתחילו לגדל זקנם, לקחו על עצמם להשתתף בשיעורים בחסידות וכו'. בשולי המכתב כתב באופן מפורש שאינו רוצה שיכתוב על כך לרבי, ואם ירצה בכך - הוא יודע את הכתובת לבד... וסיים, שכל רצונו הוא רק לבקש עצה מחסיד מבוגר כיצד עליו לנהוג.

חמיו לא שעה לדבריו, ומסר את המכתב עצמו למזכירות על מנת שיכניסו אותו לרבי...

בחול המועד סוכות, שהה אבי בסוכה של א' מאנ"ש בשכונה, ופתאום התקשר המזכיר הרחמ"א חודוקוב והודיע שבנוגע לגזירה - עבורו אין הגבלות, ובתנאי שלא יודע הדבר לחמיו...

שאל אבי את הרב חודוקוב: "ומה בנוגע למשתתפים, הרי אי אפשר להתוועד לבד...", היה שקט למספר רגעים מעבר לקו, ואז הרב חודוקוב ענה לו: "הלא אמרנו שאין הגבלות - אזי אין הגבלות".

'לחיים' לוקחים רק בהתוועדות

סיפר הרה"ח ר' פולע כהן:

בא' השנים נצרכו להשיג תוך שעות ספורות סכום גדול של 2,000 רובל כדי לשחד קצין משטרה, ובאם לא - אחד מאנ"ש היה עלול להישלח לסיביר. חילקו את אנ"ש והבחורים לזוגות, והיינו צריכים להסתובב שעות ארוכות לאסוף כסף עד שנגיע ליעד המבוקש.

היה זה חורף קשה מאוד, ואני הסתובבתי יחד עם ר' בערל גינזבורג. לאחר זמן ארוך שהסתובבנו ברחוב - הקור העצום חדר לעצמות והעצמות החלו לכאוב לנו...

כשהגענו לבית של אחד מאנ"ש, ביקש ר' בערל מבעל-הבית מעט משקה וחימם את גופו, ולאחר מכן הציע גם לי. סירבתי בטענה שמשקה שותים רק בהתוועדות, ולשתות סתם כך בשביל להתחמם - לא מתאים לחסיד, אך ר' בערל התעקש ושיכנע אותי שבאם לא אשתה לא אוכל להמשיך כך עד זמן ארוך ולהשלים את המשימה שהוטלה עלינו, ואכן נעתרתי להפצרותיו ושתיתי.

(וכשסיפר זאת ר' פולע, למרות שחלפו עשרות שנים מאותו מאורע, היה ניכר עליו שלא נוח לו עם כך ששתה משקה שלא בהתוועדות חסידית).

פארבריינגען כפשוטו!

פעם ניגש א' מחשובי אנ"ש לשכנע את הרה"ח ר' עדין אבן-ישראל להגיע ולהתוועד בישיבה בתורת-אמת לרגל שבת מברכים אלול, והוא סירב לבקשתו תוך שהוא מספר:

"גדלתי להורים חילוניים, אך אבי זכרונו לברכה דיבר איתי באידיש וטען שלא אכפת לו אם אגדל אפיקורוס, אבער אן עם הארץ וועט ער נישט זיין" [= אבל עם הארץ לא תהיה]..."

"כשהגעתי ללמוד בלוד, בא' הימים הציע לי מישהו לבוא לפארברענגען, והיות שידעתי אידיש, לא נעניתי להצעתו היות וחשבתי שמדובר במסיבת בילוי כפי התרגום הפשוט של תיבה זו באידיש, ואני הגעתי לישיבה על מנת ללמוד ולא על מנת לחגוג..."

"חלף הזמן, ובסופו של דבר הבנתי של'פארברענגען' יש גם משמעות נוספות."

"אבער דו ביסט מקיים דער פארברענגען כפשוטו!" [= אבל אתה רוצה לקיים 'פארברענגען' כפשוטו]..."

מי שצריך לנגן לא מנגן...

בא' מההתוועדויות אצל הרבי בשנים הראשונות החל כ"ק אד"ש לנגן ברגש רב את הניגון 'עסען עסט זיך', והקהל ברובו השתתק והרבי ניגן זאת כמעט לבד.

כשסיים הרבי לנגן, התבטא בכאב: "אלו שאצלם 'עסן עסט זיך' און שלופן שלופט זיך ודאוונט דאוונט זיך נישט - לא מנגנים, ודווקא מי שאצלו עסן - עסט זיך נישט, און שלאפן - שלאפט זיך נישט, והתפילה 'דאוונט זיך', דווקא הוא כן מנגן!..."

גזירת המשקה בצבא הרוסי

פעם דיבר הרה"ח ר' מענדל פוטרפס על גזירת המשקה, ויישא משלו ויאמר:

ברבות השנים, אירעו מקרים רבים בצבא הרוסי שבשעת הקרב היו חיילים שיכורים

שלא שלטו היטב ברובה שבידיהם וירו בטעות בחבריהם במהלך הקרב. בסופו של דבר, החליט הדרג הבכיר לשים לזה קץ, ואסר באופן גורף שתיית אלכוהול בצבא.

אך היות והיה פשוט לכולם שצבא לא יכול להתקיים בלי 'משקה', נוצר מצב שבו בכל אוהל היה משקה 'לא חוקי'.

וסיים ר' מענדל: "זה צריך להיות אבל זה צריך להיות אסור"...

לימוד החסידות

לא מצא שום חידוש בתניא...

סיפר המשפיע ר' אלימלך צוויבל:

אחד ממקורבי ר' הלל מפאריטש אמר לו פעם שר' ישראל סלנטר התבטא שלמד שישים ספרי מוסר, ולאחר מכן למד תניא ולא מצא בו שום חידוש...

השיב ר' הלל: היה פריץ גוי אחד שנהג להתעלל בנתיניו ובכל פעם שרצה להעניש מישהו, היה מכניס אותו לחבית מלאה במסמרים ומורה לסובב את החבית, והפריץ היה נהנה לשמוע את זעקות השבר של ה'פושע'.

פעם אחת הורה הפריץ להכניס יהודי לחבית, והחלו לסובב את החבית, אך למרבה הפלא כעבור זמן קצר פסקו צעקות השבר כליל. כשפתחו את החבית לראות מה קורה, ראו שהיהודי מת...

"וכך גם לאחר לימוד שישים ספרי מוסר" סיים ר' הלל.

כש'מתפללים' עם המאמר...

סיפר המשפיע ר' שלמה חיים קסלמן ע"ה:

המשכיל הנודע ר' שמואל בער מבוריסוב, שמע פעם מאמר חסידות מכ"ק אדמו"ר ה'צמח צדק', ואף שהתייגע רבות - לא הצליח להבין את המאמר ששמע ונכנס לאדמו"ר ה'צמח צדק' לבקש ביאור, אך הרבי הורה לו לגשת ולשאול את מתקן התנורים.

ר' שמואל בער היה בעל מעמד חשוב, וחסידים רבים הגיעו אליו על מנת שיבאר להם את דברי החסידות שאמר הרבי, ואף שהרבי הורה לו - הרי הוא לא היה מהדור השביעי, והתבייש לשאול את מתקן התנורים שיסביר לו את המאמר.

לבסוף הצליח להכריח את עצמו לגשת ולשאול, ואכן מתקן התנורים ביאר לו את הענין על דרך הפלא, וכששאל אותו ר' שמואל בער זאת מנין לו, השיב שכששומעים מאמר מהרבי ומתפללים איתו - אזי מבינים אותו!

הנחת רוח ממאמר בעל פה

העיד הרה"ח הרי"ל גרונר: בחודש טבת תנש"א, א' התמימים הכניס לרבי דו"ח ובין השאר היה כתוב בו שהוא למד מאמר חסידות בעל-פה, והרבי הוציא מענה "גרם נח"ר רב", בו בזמן שמאז חודש תשרי הרבי לא הוציא מענה בנוסח כזה.

"עכשיו הענינים שלי"...

באחת הפעמים שהרב עזרא בנימין שוחאט נכנס ליחידות, קרא הרבי את כל הצעטיל שלו וענה על מה שכתב ושאל, ולאחר מכן שאל אותו האם הוא שאל את כל מה שרצה לשאול?

הרב שוחאט החל לחשוב מה עוד היה צריך לשאול שלא שאל, ואז הרבי חזר וכפל את שאלתו: "שאלת כל מה שרצית לשאול?", והרב שוחאט ניסה להתאמץ ולהיזכר מה עוד היה צריך לשאול, שהרי ברור שהרבי שואל את השאלה הזו כי פיספס משהו, ותוך כדי שהוא חושב שאל אותו הרבי בשלישית: "שאלת כל מה שהיית צריך לשאול? כי אם סימת עם כל העניינים שלך אני צריך לדבר איתך על העניינים שלי".

הרב שוחאט פרץ בבכי, ואמר לרבי: "אני רוצה לעשות תשובה!", והרבי חיך אליו ואמר לו "נראה שאתה לא רוצה לעשות תשובה מתוך שמחה..."

לאחר מכן נשען הרבי על הכסא, ושאל אותו מה קורה עם הפצת המעינות (שהיה מארגן שיעורי חסידות בישיבות באה"ק). הוא נדהם מהשאלה של הרבי, היות ובדיוק באותה תקופה הפסיקו מסיבות שונות כמה מהשיעורים שארגן, והוא לא ידע מה לענות. הוא החל לספר כיצד ניסה לארגן שיעור בישיבת מרכז הרב בירושלים.

כאשר נכנס לישיבה החלית לנהוג באופן של 'מלכתחילה אריבער': הוא הסתובב בין הבחורים והחל לשאול אותם אם הם רוצים שיעור בתניא. כאשר כבר היתה בידיו רשימה של חמישים-שישים בחורים שרצו להשתתף בשיעור, ניגש לפתע אחד התלמידים ושאל אם יש לו בכלל אישור מראש הישיבה הרצי"ה קוק לארגן את השיעור. הוא ניסה להיות תמים ואמר לבחור שבודאי יש אישור, ומדוע שלא יהיה? אך הבחור לא הניח לו ושאל האם הוא ניגש בפועל לקבל את האישור, והאם קיבל תשובה חיובית.

לא נותרה לו ברירה והוא ניגש לרב קוק ושאל אותו שהיות שיש חמישים-שישים בחורים שרוצים שיעור תניא, אבל רוצים לדעת אם יש אישור מהישיבה - הוא בא לבקש רשות לקיים את השיעור.

הרב קוק החל להתווכח האם באמת צריך את השיעור, ולבסוף כשראה שלא אוותר, אמר שאם כן הוא מוכן שיהיה שיעור אבל הוא ימסור את השיעור...

כשגמר לספר את כל זה לרבי, אמר לו הרבי: "טוב מאד, הוא הרי היה יכול לומר שבעצם הבחורים ילמדו את הכתבים של אביו הרב קוק, ופה הוא מסכים שצריך ללמוד תניא והוא מוכן ללמד את זה בעצמו".

הרבי המשיך, שכיון שהתחיל לעסוק בענין זה, הוא צריך לדאוג שאכן באמת השיעור יתקיים והרצי"ה ימסור את השיעור.

כאשר חזר לארץ, לא ידע כיצד בדיוק לקיים את הוראת הרבי, ולבסוף הלך לרב זווין שעמד בקשרים טובים עם הרב קוק, ואמר לו שיש לו שליחות עבורו מהרבי: לדאוג שהרב קוק ימסור את השיעור תניא...

לימוד וחזרת דא"ח

סיפר הרה"ח הר"י יוסף יצחק גאזנבורג (מנחלת הר חב"ד) בשם הרה"ח ר' אהרון יוסף בלניצקי:

שמעתי מכ"ק אדמו"ר הריי"צ שכאשר חוזרים מאמר דא"ח בציבור, הרי שהחוזר

צריך ללמוד את המאמר בעל פה ולדעת אותו על בוריו מילה במילה, אבל כאשר חוזר את המאמר בציבור עליו לחזור אותו באופן שהשומעים יבינו.

מה אתה עושה כאן?!...

מספר הרה"ח ר' שלום הורוויץ:

כאשר הנהיג הרבי את סדר חסידות בוקר ביום שישי, א' מהתמימים בשיבת תורת-אמת רגז על כך מאוד והיה ממורמר ביותר.

בחור זה היה בחור ירושלמי והיה נראה כמו יתר חבריו הירושלמים ולא היה ניכר בו שהוא חסיד חב"ד, ובליל שישי עבר לפני האדמו"ר ה'בית ישראל' כדרך בחורי ירושלים. כאשר עבר לפניו, אמר לו ה'בית ישראל': "און וואס ארט דיר אז ס'איז דא סדר חסידות פרייטיג?" [= ומה אתה עושה כאן כשיש סדר חסידות ביום שישי?...].

'סדר' בלימוד החסידות

בשנים הראשונות לנשיאות היה נהוג סדר שכ"ק אד"ש נתן לחלק מהתמימים סדר בלימוד.

להרה"ח הרי"כ אמר הרבי שלימוד הלקוטי תורה לא שייך אליו באופן של 'סדר' בלימוד החסידות, היות וכל כמה שורות מתחיל ענין חדש.

תומכי תמימים

ה'תומכים' של התמימים

רבה של בני ברק הרה"ח הגרמי"ל לנדא ביאר פעם בהתוועדות מדוע נקרא שמה של ישיבת תות"ל בשם 'תומכי תמימים', היות ולחנך ולגדל דור של בחורים צעירים שיהיה במדריגת חסידי אדמו"ר הזקן, אין זה בכח אנושי, וזהו רק בכוחם של ה'תומכים' – רבותינו נשיאינו.

וזוהי הסיבה שבשנים שקדמו לייסוד הישיבה אדמו"ר הרש"ב 'התגלגל' באוהלי רבותינו נשיאינו, היות ורק בכוחם אפשר להקים ישיבה שכזו...

משגיח חסידי

הרב יהושע אייזיק בארוך שימש כמשגיח בישיבת תות"ל בוילנא בזמן אדמו"ר הריי"צ, והוא היה יהודה רך לב וטוב שהיה נוהג להתוועד עם התמימים על התשוקה לראות את הרבי ולהיות עם הרבי.

פעם הגיע מישהו לישיבה וראה שהוא משגיח ושאל את התמימים אך אדם כזה רך לב יכול לשמש כמשגיח שתפקידו להטיל משמעת בבחורים? השיבו לו התמימים שכאשר בחור מאחר לסדר חסידות בוקר הוא אומר לו מעומק הלב ובפשיטות הכי גדולה: "הרבי שלח אותי לכאן ואני צריך לדווח אחר כך לרבי – מה אני אעשה?", והיה מתחיל לבכות...

סיימו התמימים והעידו: כל בחור שאיחר פעם אחת ושמע את זה מר' יהושע אייזיק בארוך בתמימות ובפשטות הכי גדולה – לא איחר יותר...

איפה שמאבדים גם מוצאים

כאשר הרב החסיד ר' נחום הלל פינסקי הגיע לגיל בחרות, הוריו רצו לשלוח אותו ללמד בישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש, אך עננה כבדה ריחפה עליהם. בעבר, ארעו להם מספר מקרים מצערים עם אחיו הגדולים.

האח הבכור התמים מנחם מענדל פינסקי היה תלמיד ישיבת תומכי תמימים במחזור הראשון להיווסדה בשנת תרנ"ז, והיה תלמיד מצטיין. בתקופת הקיץ נסע לנוח מספר ימים בדאטשע סמוך לעיירה ליובאוויטש, ובמהלך החופשה שמע שכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע יאמר מאמר חסידות בשבת. היות ולא היתה ברשותו עגלה, ורצונו לשמוע את דברי החסידות שהרבי יאמר היה כה עז – הוא החליט ללכת ברגל לליובאוויטש. בדרך, היה עליו לחצות גשר, וכאשר עלה עליו – מעד ונפל למים, וטבע למוות...

הבן השני, ר' נתן נטע פינסקי (המכונה בפי חסידים בשם נטע אזאריצ'ער), למד גם

הוא בישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש והיה לאחד הבחורים המצוינים שם. מספר עליו שהוא היה לומד במשך שמונה שעות ביום "אמרי בינה", ובשל כך שלח אותו אדמו"ר הרש"ב לכהן כמשפיע בסניף ישיבת תומכי תמימים שנוסדה בחרסון. למרבה הכאב, כאשר פרצה מלחמת האזרחים ברוסיה, קבוצת פורעים עשתה שמות בתלמידי הישיבה, רכזו את כל התלמידים ואנשי הצוות בצריף קטן, והעלו אותו באש וכל הכלואים בצריף נשרפו על קידוש השם.

בשל מקרים מצערים אלו שארעו במשפחה, בעצת רעייתו החליט האבא ר' חיים ישראל לנסוע לליובאוויטש ולשאול בעצתו של אדמו"ר הרש"ב כיצד לנהוג. האם להמשיך ולשלוח את בניו ללמד בליובאוויטש.

כשהגיע לליובאוויטש, נכנס ליחידות אצל אדמו"ר הרש"ב, ובמהלך היחידות שאל את הרבי כיצד לנהוג בבנו נחום הלל, כיון שכבר הגיע זמנו להכנס ללמוד בישיבת תומכי תמימים, אך הם חוששים לגורלו. השיב לו הרבי הרש"ב: "במקום שמאבדים – שם גם מוצאים אחר כך".

ואכן, ר' נחום הלל פינסקי למד במשך ארבע שנים בישיבת תומכי תמימים, ונודע כאחד התלמידים המצוינים בישיבה.

והרבי יאספני

פעם היה בחור ממשפחה חב"דית שרצה ללמד בישיבת "תומכי תמימים" בכפר חב"ד, אולם הוריו התנגדו לכך, ורצו שהוא ילמד דווקא בישיבות בהם שמיים דגש גדול יותר על למוד גמרא. בסופו של דבר למרות התנגדות ההורים שלו - הוא נכנס ללמוד בישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד.

זמן מה לאחר שהחל ללמוד בישיבה, הגיע אביו אל הזאל כשהיה מלא בתלמידים, ולעיני כל החברים וצוות הישיבה - סטר לבנו על לחייו כעונש על מעשהו.

הבחור היה שבור מאד מכל מה שארע עמו, והחכיך עם הוריו, ובמר לבו כתב לרבי מכתב, בו השתמש בלשון דומה ללשון הפסוק: "כי אבי ואמי עזבוני, והרבי יאספני".

כאשר קיבל הרבי את המכתב, הקיף בעגול את המלים "והרבי יאספני"...

ושכבת וערבה שנתך

מספר הרה"ח ר' נפתלי גרינברג:

כאשר הרב פרינלנד היה בחור בישיבת תומכי תמימים המרכזית, היה שוקד על לימודו בהתמדה מופלאה עד השעות המאוחרות של הלילה, וזכה בעקבות כך לקירובים מופלאים מהרבי.

לילה אחד לפני שהרבי יצא מ-770 הציץ בזאל וראה אותו יושב ולומד, וסימן לו עם היד על הלחי שהגיע הזמן לישון... בפעם אחרת, נשכב על הספסל לנוח, וכאשר הרבי הציץ בזאל וראה אותו שוכב על הספסל, כיסה אותו עם המעיל ואמר: "ושכבת וערבה שנתך".

חצי מחשבות זרות...

א' הבחורים בישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד נכנס פעם באיחור לסדר, והתנצל בפני ר' מונק'ע גרוזמן שאיחר כי אתמול לא הצליח להירדם בלילה, וחשב במשך שעה 'באתי לגני'.

אמר לו ר' מונק'ע: "לפחות חצי מזה - היו מחשבות זרות".

הבחור התעקש שחשב רק על המאמר, ור' מונק'ע אמר לו שיחשוב עכשיו שוב את המאמר בראשו, וסיים אחרי עשרים דקות...

הייתי בישיבה, לא בתל אביב...

שאלו את הרה"ח ר' יואל כהן האם הוא ראה פעם בצעירותו את האדמו"ר מבעלו, והוא השיב בשלילה.

המשיך בן שיחו לשאול: והלא הוא התגורר בתל אביב עד תש"י, ואתם למדתם שם.

השיב ר' יואל: "אבל אני לא הייתי בתל אביב, הייתי בישיבה, אז איך אראה אותו..."

שמירת הסדרים

סיפר הרה"ח ר' נפתלי גרינברג:

בשעת לימודי בישיבת תומכי תמימים המרכזית בחצרות קודשנו, הייתי צריך לצאת באחד הימים לעניין מסויים באמצע הסדר, וקיבלתי על כך את אישור ההנהלה.

בדיוק כשיצאתי מהדלת הראשית של 770 ראיתי את הרבי צועד למולי, ואף שקיבלתי אישור על כך, הרגשתי אי נעימות גדולה מכך שהרבי רואה אותי יוצא באמצע סידרי הלימודים של הישיבה, ועל כן פתחתי עד הסוף את הדלת הראשית של 770 לכבוד הרבי, ונעמדתי מאחורי הדלת.

על אף שבפעמים אחרות נהג הרבי לומר תודה עבור כל פעולה שעשו עבורו (וכאשר היו כאלו שהתחבאו מאחורי הדלת ניגש הרבי, הציץ מאחורי הדלת ואמר תודה), בפעם הזאת לא אמר לי הרבי כלום, ואני הרגשתי שהדבר היה מכיון שיצאתי באמצע הסדר, ואפילו שהדבר היה באישור ההנהלה.

המיוחדות של תומכי תמימים

כאשר הרה"ח ר' זושא פונזר היה נער צעיר, הי' צריך לעבור טיפולים רפואיים שונים של פיזיותרפיה, ובשל כך רצה ללמוד בישיבה מקומית בשיקגו.

אמר לו אביו ר' שולם: "תומכי תמימים מיוחדת, כמו הפשוטים שלה תמצא בכל מקום, אבל את המוצלחים שבה לא תמצא בשום מקום..."

שבחור ילך לנוח באמצע היום!?!...

סיפר המשפיע ר' שלמה זרחי: א' התמימים נכנס ליחידות ובפתק שהגיש לרבי, פירט בין השאר גם את סדר יומו שם היה כתוב שהוא נהוג בכל יום ללכת לנוח למשך עשרים דקות בשעה 2:30 בצהריים.

כשהרבי ראה זאת, אמר לו בתמיהה: "איך האב קיינמאל נישט גהערט אז א יונגע בחור זאל זיך צולייגן שלאפן אינמיטן טאג. נאך שמח"ת און י"ט כסלו אז מען אוף א גאנצע נאכט מלייגן זיך אביסל צו האבן קלארקייט ביים דאווענן, אבער סתם אזוי אינמיטן טאג איך האב נישט גהערט" [= מעולם לא שמעתי שבחור צעיר ילך לנוח באמצע היום. אחרי שמחת תורה וי"ט כסלו כשערים כל הלילה – נשארים קצת לנוח כדי שתהיה 'ראש בהיר' בתפילה, אבל סתם כך לנוח באמצע היום – לא שמעתי].

האם הבחורים שמחים?

כאשר המשפיע של ישיבת תות"ל בכפר חב"ד הגיע לרבי בפעם הראשונה, שאל אותו הרבי ביחידות מה מצב הבחורים.
המשפיע התחיל לענות על מצב הלימודים וכו', אבל הרבי עצר ושאל אותו: האם הבחורים שמחים?...

בליובאוויטש לא היה כותל

כאשר כבשו מחדש בחסדי ה' את הכותל המערבי, פרצו חגיגות שמחה ספונטניות בכל רחבי הארץ, ואף בזאל של ישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד היתה התרגשות, אף שהיה זה באמצע הסדר.

ר' שלמה חיים היה באותה שעה באמצע התפילה והמהומה שנוצרה הפריעה לו להמשיך ולהתרכז, והוא הרים את עיניו מהסידור ושאל מה אירע.
כאשר סיפרו לו שכבשו את הכותל המערבי, נענה ואמר: "כותל אהין כותל אהער... בליובאוויטש לא היה כותל. שבו ותלמדו!..."

אם לסבא שלך תהיה תחיית המתים...

הרה"ח ר' מנחם מענדל אהרונוב, ניגש פעם לא' התמימים שנהג שלא כראוי ואמר לו: "אויב דיין זיידע וואלט איצטער געהאט תחיית המתים און דיר געזעהן וואלט ער גלייך צוריק שפרינגען אין קבר..." [= אם תהיה לסבא שלך כעת תחיית המתים והוא יראה אותך – הוא יפוך מיד חזרה לקבר].

ביטול והתקשרות

חסיד ירא שמים ולמדן

סיפר המזכיר הרחי"ק:

פעם קיבלתי הזמנה מא' מחשובי הרבנים באגודת הרבנים של ארה"ב וקנדה לבר מצווה של הבן שלו, ושאלתי את הרבי האם להיענות להזמנה ולהשתתף בחגיגה, והרבי השיב בחיוב ואף מסר בידי מכתב (בנוסח הרגיל) עבור חתן הבר מצווה..

כשהגעתי, כבידו אותי לקרוא את מכתבו של הרבי לחתן, וכשסיימתי את קריאת המכתב התיישבתי על מקומי.

מטבע הדברים, היו נוכחים באותה חגיגה רבנים חשובים רבים, ואחד מהם שאל מדוע בנוסח הברכה הרבי כותב 'חסיד' לפני 'ירא שמים' ו'למדן', הרי לכאורה תואר זה הוא רק ענין של הוספה, ומדוע הוא מופיע לפני הדבריפ המוכרחים כלימוד תורה ויראת שמים?

בהשגחה פרטית מסיבת הבר מצווה חלה בשבוע פרשת קרח, והשבתי לאותו רב שגם קורח היה למדן גדול ועשיר וכו', אבל מכיון שהוא לא היה בטל למשה רבינו - היה חסר לו את ה'חסיד', והתורה מלמדת אותנו מה התוצאה של כזו למדנות ויראת שמים... אותו רב קיבל את הדברים ושתק.

כשחזרתי ל-770 נכנסתי לקודש פנימה ודיווחתי לרבי על מה שהיה, וכשסיפרתי על שאלתו של אותו רב והתשובה שהשבתי לו, הרבי חיך.

זכוכית עבה ונייר דק

פעם הגיעו לקהילה חסידית אחת שני שד"רים באותו זמן, האחד היה 'משכיל' נפלא ובעל מעלות עצומות, ובכל פעם שהיה מגיע היה חוזר מאמרים ומתוועד וכו'. לעומתו השד"ר השני היה יהודי פשוט בעל כשרונות פשוטים.

הרה"ח ר' שמואל לויטין טען שעל אף מעלותיו של השד"ר ה'משכיל', ענייניו של הרבי עוברים בשלימות דווקא באמצעות השד"ר ה'פשוט', וההסבר לכך הוא פשוט: השד"ר הראשון, דווקא בגלל מעלותיו - יש לו מציאות כל שהיא, וממילא הוא מעלים ומסתיר, ואפשר לדמות אותו לנייר דק, שעל אף שהוא דק ועדין - הוא מסתיר על האור.

לעומת זאת השד"ר השני, הוא דוגמת זכוכית שקופה, שהרי על אף שהוא 'גס' ביחס לשד"ר הראשון, מכיון שאינו מחזיק מעצמו למאומה, כל העיניים של הרבי עוברים דרכו בשלימות...

עם הרבי הזה - אי אפשר להתווכח...

ר' יצחק דוד גרונר התוועד פעם עם תלמידי התמימים ב-770 וסיפר מהנהגותיו בקודש של כ"ק אדמו"ר הריי"צ, והפליא בכך זמן ארוך. לאחר שעה ארוכה, התנער לפתע ואמר: "אבער דעם רבי - ... [אבל הרבי הזה... (אי אפשר להתווכח איתו)]!"

הזראה של הרבי לא מקיימים בטלפון

א' מתלמידי תלמוד תורה-אמת בירושלים התלבט לאיזו ישיבה קטנה ללכת, הנהלת מוסדות תורה-אמת רצתה שכל הכיתה תמשיך מהתלמוד תורה לישיבה כדי לחזק את המוסד, ואילו הילד עצמו רצה ללמוד בישיבה בראשון לציון. הוא כתב לרבי דו"ח על הפעילות בפרקי אבות שעושה לילדים, ושאל בנוגע לישיבה.

כשהגיע המענה מהרבי ור' אליעזר ליכטשטיין שעבד מטעם מזכירות הרבי, התקשר להקריא את המענה, והילד שניגש לטלפון כל כך התרגש (פעם ראשונה שמקבל מענה מהרבי), שהוא פשוט לא יכל להחזיק את השפופרת והאבא ענה.

הרבי ענה תשובה ממש חריגה והביע יישר כח על הפרקי אבות, וכתב שבנוגע לישיבה ייתיעץ עם המשפיע בכפר חב"ד.

הם התקשרו לר' מענדל, אבל ר' מענדל נזף בהם. אם הרבי אמר לכם להתייעץ, זה מספיק חשוב בשביל שתבואו בעצמכם לכפר חב"ד...

בפועל כשהגיעו לכפר, ר' מענדל ענה שבעצם הוא בכלל היה צריך ללמוד אצל הרבי, אבל בגלל שהוא צעיר וכו', אז עד שגיע הזמן שהוא יוכל ללמוד אצל הרבי - שילך ללמוד במקום שליבו חפץ...

כידוע עונש המר למונע בר

הביטול של הרב זוין לכ"ק אד"ש היה על דרך הפלא.

בבית הכנסת בו התפלל לא התקיימה התוועדות בכל שבת, אך בכל שבוע שבו קיבל הרב זוין מכתב מהרבי - כאשר הופיעו בו דברים שאינם חסויים ואישיים שאפשר לזכות בהם את הרבים - היה דואג שתתקיים התוועדות באותה שבת, ובאמצע התוועדות היה נעמד וחוגר גארטל, ומקריא את המכתב.

הרבי הוא המקור

פעם שאל הרבי בחלוקת דולרים את א' מהעוברים מה המקור לפיאות ארוכות, ואותו אחד ענה שכשאלו מקור - הרבי הוא המקור. היה נראה שהרבי מאוד נהנה מהתשובה.

אצלי מספיק שכך הרבי כותב!

מספר הרה"ח ר' ראובן מטוסוב:

למיטב ידיעתי, הייתי היחיד שהיה נוכח בב' הפעמים שטנק המבצעים נקלע להתקפה

על ידי בריוני הסאטמער'ס. מוכרחים להדגיש שהיו אלו הבריונים, בעוד ראשי הקהל היו דווקא אלו שבזכותם ניצולנו.

באותה תקופה התפרסמו כתבות שונות ב'דער איד' שכתבו דברי בלע על תנועת חב"ד בכלל ועל הרבי שליט"א בפרט, ובין השאר הביאו פעם את אחד מפסקי ההלכה של אדמו"ר הזקן וכתבו שכביכול אין לפסק זה מקור וכו'.

בהתוועדות סמוכה, הזכיר הרבי שליט"א הלכה אחרת משולחן ערוך אדמו"ר הזקן, ושאל: "לכאורה, היכן המקור לזה?", ולאחר הפוגה קלה המשיך: "פאר מיר איז גענוג אז אזוי אלטער רבי שרייבט" [= עבורי מספיק שכך אדמו"ר הזקן כותב], אלא שהיות ויש כאלו ש'תואנה הם מבקשים", אזי אפשר לענות להם שהלכה זו מיוסדת על דברי חז"ל ורבותינו הראשונים והאחרונים, וכאן פירט הרבי את המקורות לפסק זה של אדמו"ר הזקן.

אם זה פוגם בהתקשרות - אינך מקושר...

פעם ר' אברהם פאריז היה צריך ללכת בשביל ענינים של הרבי לאדמו"ר ה'לב שמחה' מגור, וצירף אליו חסיד נוסף.

כאשר הגיעו ל'לב שמחה', רצה האדמו"ר להעניק להם 'שיריים' אך החסיד שהצטרף לא רצה לקחת וטען שזה יפגום לו בהתקשרות.

אמר לו ר' אברהם: "אם אתה מרגיש שזה פוגם לך בהתקשרות - אינך באמת מקושר..."

להתכוונן לנסיעה

ר' שלמה חיים קסלמן נהג להתוועד על הפסוק "אם בגפו יבוא בגפו יצא" - אם העבד- החסיד בא אל האדון 'בגפו' ונוסע לרבי מבלי הכנה רוחנית כראוי - הוא גם יצא משם בגפו...

לא הכרתי את ר' לויק...

באחת השנים היתה הוראה מהרבי להתוועד בכ"ף מנחם אב, ובישיבה בכפר התוועדו עם ר' שלמה חיים. כשהוא התחיל לדבר הוא אמר שהוא לא הכיר את רלוי"צ, אבל מה שהוא יודע שהיו לו שלושה בנים, והבן הבכור זה הרבי, ועל זה כבר היה לו מה לדבר כל הלילה...

מקום שרצונו של אדם

מפתגמי חסידים:

אמרו חז"ל "במקום שרצונו של אדם - שם הוא נמצא". במקום שבו מקיימים את הרצון של הרבי - שם הוא נמצא!

רבי יש רק אחד!

אחת מאנ"ש נכנסה ליחידות, ובמהלכה דיברה אודות מצב בנה הלומד בחיידר. הרבי שאל אותה: "ביי וועמען לערנט ער?" [= אצל מי הוא לומד?], והיא ענתה "ביי רבי..." [= אצל רבי פלוני].

ענה מיד הרבי ואמר: "מלמד! א רבי האט ער נאר איינער!" [מלמד! רבי יש רק אחד...].

התקשרות למאור

חסידים היו ממשילים את ההתקשרות לרבי לבית מנורה. כמה שמכניסים בבית מנורה - זה מה שמאיר. אם מכניסים מנורה חלשה, זה האור שמופק, ואם מכניסים מנורה חזקה יותר - יש אור חזק יותר. כמה שנותנים בשביל ההתקשרות לרבי - הרבי מאיר דרכנו יותר.

כשכותבים לרבי צריך לדייק

מספר הרה"ח ר' טוביה פלס:

בשלהי חודש ניסן ה'תנש"א תכנתי לנסוע לרבי, ואכן רכשתי כרטיס למוצאי שבת קודש, ליל ל' בניסן.

לאחר השיחה המבהילה של ליל יום שישי, כתבתי לרבי מכתב ארוך שנגע בכמה וכמה עניינים, ובין השאר כתבתי על כך שאני מתעתד לנסוע לרבי במוצאי שבת.

במוצאי שבת התקיימה האסיפה הארצית ב'בית מנחם' במהלכה טיכסו החסידים עצה כיצד ניתן 'להתעקש' ולפעול את ביאת משיח, וכאשר שמעו שאני נוסע לרבי עוד באותו לילה, מינו אותי כשליח.

כאשר הגעתי לחצרות קודשנו, כתבתי לרבי מכתב נוסף, ובו דיווחתי שאני שליח.

בסך הכל שהייתי אצל הרבי חצי יום בלבד, ובמהלכו זכיתי לקבל מענות ולעבור לפני הרבי בחלוקת דולרים וכו'.

לאחר שחזרתי לארץ ישראל, קיבלתי טלפון מהמזכירות והריל"ג אמר לי שהרבי ביקש לשאול מה פשר הסתירה בין המכתבים, שבראשון כתוב שאני נוסע כאיש פרטי, ובשני כתוב שאני שליח של הציבור.

כמובן שסיפרתי מה שקרה, אך למדתי מכך עד כמה צריך לדייק כאשר כותבים לרבי, ובכלל, בכל העניינים שקשורים לרבי.

על נסיעה לרבי לא שואלים!

כאשר הרב שני"ז גורליק התמנה לרבה של כפר חב"ד, הוא רצה מאוד לנסוע אל הרבי, אבל בכל פעם ששאל - הרבי ענה לו תשובה שלילית בסגנון של "כיצד יעזוב מקום שליחותו" וכדומה.

פעם נזף בו אחד מזקני החסידים מדוע הוא לא נוסע, והרב גורליק השיב לו בגלל שכל פעם הרבי עונה לו תשובה שלילית, והחסיד ענה לעומתו שזה לגמרי אשמתו - אצל חסידים ידוע ששואלים את הרבי על הכל חוץ מאשר על נסיעה לרבי.

הרב גורליק סבר וקיבל, ואכן נסע אל הרבי, והפעם - בלי לשאול.

כאשר נכנס ליחידות, אמר לו הרבי בתמיהה: "והרי דיברנו..." והרב גורליק השיב את מה ששמו בפיו, שאצל חסידים מקובל ששואלים על הכל את הרבי חוץ מאשר על נסיעה.

הרבי חייך למשמע התשובה, ואמר לרבי גורליק: אבל אל תעשה זאת שוב...

הזהירות שלא להתענות...

סיפר הרה"ח ר' מנחם מענדל פרידמן שליח כ"ק אד"ש באור יהודה:

בשנת תשמ"ו היתה הקבוצה הראשונה שנסעה ל'מרכז שליחות' ברוסיה, ואחד הבחורים שחזר סיפר על חברותא שהיתה לו עם א' המקורבים, שהיות והיה זה בימי הקיץ אף שהיו לומדים יחד בעשר בערב, היה זה לפני השקיעה היות והלילה שם התחיל בסביבות 11:00-11:30.

במהלך הלימוד הבחין בכך שהמקורב לא נראה כל כך טוב, חלש ועייף, והוא שאל אותו לשלומו. המקורב התחמק ורצה להמשיך ללמוד, אך הבחור לחץ עליו עוד ועוד עד שהמקורב סיפר לו שהוא שרוי בתענית, היות שלמד בתניא שצריך להתענות על חטאים ועוונות שפגמו...

הבחור אמר לו שבדיק לפני כמה חדשים דיבר הרבי ב'זאת חנוכה' על כך שכיום אין להתענות, ומי שרוצה לתקן, שילך למבצעים.

כשהמקורב שמע את הדברים, רץ מיד לחפש משהו להכניס לפה, כדי להספיק 'לשבור' את התענית כמה דקות לפני צאת הכוכבים, כדי שחס ושלום לא לעשות אחרת ממה שהרבי דיבר...

נורמלי ולא נורמלי

שח הרה"ח ר' מוט'ל קוזלינר:

זה שרבי יכעס על חסיד - זה נורמלי. זה שחסיד יכעס על רבי - זה בעיה...

הפילוסופיה של חב"ד...

בשנת תשכ"א אחד השדרנים ברדיו 'קול ישראל' ערך תכנית שנקראה בשם "מישוב לישוב" במסגרתה הסתובב ותיעד את החיים הקהילתיים ביישובים השונים ברחבי הארץ.

כאשר הגיע לכפר חב"ד, שאל בין השאר את הרה"ח ר' זושא ווילימובסקי 'הפרטיון':

"מהי פילוסופיית החיים המיוחדת של חסידי חב"ד?"

ר' זושא השיב לו בפשטות אופיינית: "הפילוסופיה של חב"ד - זו ההתקשרות לרבי. כל הפילוסופיה היא, שמה שהרבי אומר - מקיימים, כמו חייל שמקיים את פקודותיו של המפקד, כך גם אצל חסידי חב"ד האידיאל הנעלה ביותר שלהם הוא לקיים את דברי הרבי. זו כל הפילוסופיה וזה כל תפקיד החיים, למסור את הנפש כדי להביא לידי פועל את רצונו של הרבי."

כאשר השדרן ניסה להבין האם זה יהיה נכון להבין מתוך דברים אלו שכל מה שהוא

רואה בכפר חב"ד נעשה בהוראתו הישירה של הרבי, השיב לו ר' זושא:

"בדרך כלל זה נכון שכל מה שאתה רואה נעשה על פי הוראת הרבי, אם כי יש דברים יוצאים מן הכלל שחסידיים הציגו, והרבי אישר אותם, אך פירוש הדברים הוא אכן שכל דבר אצל חסיד עובר דרך הרבי, או בדרך אור ישר - שהרבי אומר מה לעשות וחסידיים עושים,

או בדרך אור חוזר – שחסידיים מציעים והרבי נותן את הסכמתו, אך מה שלא יהיה, בלי הסכמתו של הרבי – זה פשוט לא שייך”.

אם הרבי היה נותן לי אבן...

בתקופה שקדמה לסדר הקבוע של חלוקת הדולרים, חילק הרבי במשך זמן מסויים מטבעות של ניקל'ס בפתח החדר.

באותה תקופה עבר לפני הרבי א' התמימים מקבוצה תשד"מ, ובין המטבעות שקיבל היה גם סנט, והוא היה מאוד שבור מכך.

אמר לו חברו: "אם הרבי היה נותן לי אבן - גם הייתי שמח".

חסיד הוא צינור

ר' ראובן דונין אמר פעם בהתוועדות: "חסיד הוא כמו צינור. לצינור יש בשתי הצדדים אפס, ובאמצע ריק. אם החסיד מרגיש מעצמו מציאות – הוא עוצר את ההשפעה..."

"מאז שדיבר על הרבי - הוא לא קיים"...

אחד מראשי הרבנים של חוגי ה'מזרחי' בארץ הקודש היה הרב יהודה לייב הכהן מיימון, שניהל תעמולה רחבת היקף נגד כל מי שהתנגד לרעיון הצינוני, וכתב בתוקף נגד שיטת סאטמער ושיטת חב"ד ועוד.

היות שהאדמו"ר מסאטמער סבל ממנו רבות, חשב שבאמצעות הרבי יהיה אפשר 'להרגיע' אותו ולפשר, היות שהרבי מצד אחד נמנה על חוגי החרדים לדבר ה', ומצד שני מקיים קשרים רבים עם חוגים בעלי השקפה שונה.

כאשר הגיע שלוחו של האדמו"ר מסאטמער אל הרבי, ושאל מה אפשר לעשות בנוגע לרב מיימון, הגיב הרבי: "מיימון? ס'איז שוין לאנג צייט איז נישטא" [= מיימון? הוא כבר זמן ארוך אינו].

שאל החסיד: מה? וכי הוא נפטר?

השיב לו הרבי: "מאז שהוא כתב ולחם נגד כ"ק מו"ח אדמו"ר, הוא אינו!".

כאשר חזר אותו חסיד לאדמו"ר מסאטמער וסיפר על חילופי הדברים, נענה האדמו"ר מסאטמער ואמר: "גאונות כזו – יכול רק הליובאוויטשער רבי"...

לא שמע על משה רבינו...

כאשר גדלו ילדיו של הרשד"ב שמטוב ולא היה עדיין בית ספר חב"די עבור ילדיו, שלח אותם ללמוד בתלמוד תורה הלא חב"די 'בית יהודה' בעיר.

באחד הימים, בנו הצעיר פלט לחבריו בחיידר שהרבי יותר גדול ממשה רבינו... האמירה הזו גרמה כמובן לרעש גדול בכל התלמוד תורה וכל הילדים היו נרעשים איך ילד כזה קטן מעז לומר כך וכו'...

בתוך כל המהומה, ניגשו חברי כיתתו של הבן הגדול יותר ושאלו אותו האם ייתכן שזה

מה שאבא שלו מחנך אותם, והוא ענה לתומו שלא יכול להיות שאחיו שמע את זה מאבא, כי הוא לא שמע אף פעם את אבא שלו מדבר אודות משה רבינו...

באופן המתקבל

א' מתושבי כפר חב"ד, הלך בשבת הסמוכה לחג השבועות להקהיל קהילות בשעת רעווה דרעווין בבית כנסת לא חב"די בישוב צפריה, כפי הוראת הרבי.

כשהגיע לבית הכנסת וביקש מהרב הנמנה על חוגי ה'מזרחי' את רשות הדיבור, שאל אותו הרב מה יום מיומיים, והוא ניסה לנמק את חשיבות העניין ממקורות שונים והתחמק מלהזכיר שזו הוראה של הרבי בחושו שכן הדברים יתקבלו טוב יותר.

הרב האזין לדבריו אך על הבעת פניו היה נראה שאינו משתכנע מהדברים, ובסופו של דבר פנה הרב אל החב"דניק ושאל אותו באופן ישיר: "תאמר לי את האמת, האם זו לא הוראה של הרבי?!...".

לא היתה לחב"דניק ברירה, והוא השיב בחיוב.

"אז מדוע אתה הולך סחור סחור" שאל אותו הרב, "תגיד ישר שזה מהרבי, ונעשה את זה בלי לשאול שאלות!..."

המאפייה הנקייה והברכות מהאדמו"ר

בשנים המשגשגות של מאפיית המצות בכפר חב"ד, התעתד פעם להגיע א' מזקני האדמו"רים לביקור במאפייה, וחלק מהעסקנים טענו שצריך לנקות לכבודו את המקום, וטענתם בפייהם: אם מנקים את המאפייה לקראת ביקור של שרי ממשלה מטעם מפא"י ושל אישי ציבור שאינם שומרי תורה ומצוות, כל-שכן-וקל-וחומר שצריך לנקות לכבודו של האדמו"ר.

הגיעו הדברים לאזניו של הרה"ח ר' שלמה חיים קסלמן, והוא הביע את דעתו בתוקף לשלילת הענין, וטען שאם יעניקו כבוד לאדמו"ר זה, החסידים עוד עלולים לטעות ולתת לו פדיונות ולבקש ממנו ברכות...

משלא הגיעו העסקנים לעמק השווה, ניגשו לרבה של כפר חב"ד הגרש"ז גרליק שיכריע בעניין, והוא צידד בטענתם של העסקנים שרצו לנקות את המאפייה והפטיר ש"בכל אופן, כמדומני שיש משהו בדבריו של ר' שלמה חיים".

בפועל, העסקנים דאגו לנקות את המאפייה לכבודו של האדמו"ר, וכמו שר' שלמה חיים צפה, אכן בסיום הביקור היו כאלו שנעמדו לבקש ברכות...

נוסעים ושוכחים

סיפר הרה"ח ר' לוי פריז:

לפני הנסיעה הראשונה שלי לרבי זכיתי שהרה"ח ר' מענדל פוטרפס ידבר איתי כהכנה לפני הנסיעה, ובין הדברים אמר לי:

"מתכוננים ומתכוננים, ולבסוף כשמגיעים לרבי, אוכלים עוף כל יום - ושוכחים על הכל!..."

(באותה תקופה בישיבה בכפר חב"ד היו מגישים עוף פעמיים בשבוע, ואילו בחדר האוכל של תות"ל המרכזית הגישו עוף בכל יום).

פיטורים חסידיים

סיפר הרה"ח ר' חיים אשכנזי: אחרי שפרצה מלחמת יום הכיפורים, אגודת הרבנים בארה"ב ביקשו לגזור תענית שעות עקב המצב בארץ הקודש, אך דעתו של הרבי לא היתה נוחה מכך וביקש ממני שבידו לעשות - לפעול שהדבר לא יצא לפועל.

מוזכיר אגודת הרבנים באותה שעה היה הרב אברהם שמואל לוין, וכחסידי נאמן הפר בודיעין את הוראות הרבנים הממונים עליו, ואף ששימש כמזכיר בלבד - סיכל את הפצת המסר, והתענית שעות עליה החליטו הרבנים לא הגיעה לידי פועל. זמן קצר לאחר מכן שילם את המחיר על מעשיו, והוא פוטר ממשרתו.

הפרק של הרבי

במסגרת עבודתו באגודת הרבנים, שימש הרב לוין פעמים רבות כשליחו של הרבי להעברת מסרים וארגון פעולות הקשורות בעסקנות הכלל כפי רצונו הקדוש.

בשנת תשל"ב קבעה אגודת הרבנים את יום א' דסליחות לתענית ציבור, והרבי התייחס לכך ברבים בהתוועדות בשבת קודש הסמוכה לח"י אלול ואמר שאחת הסיבות להתוועדות היא התענית ציבור שהוכרזה על ידי אגודת הרבנים, וביקש להודיע ולפרסם על התענית.

בקשר עם התענית, הגאון הרב משה פיינשטיין קבע רשימה של פרקי תהילים לפרסם מטעם אגודת הרבנים, והרב לוין השחיל בתוך הרשימה את פרקו האישי של הרבי באותה שנה - מבלי לשאול על כך איש כמובן.

ביום שנקבע כתענית, הרבי יצא בשחרית לקריאת התורה והרבי עלה כשלישי ואף נשאר עם לאחר התפילה ואמר עם הציבור את פרקי התהילים שפורסמו על ידי אגודת הרבנים. גם במנחה הרבי התפלל עם הציבור, ואף קרא את ההפטרה כמו תענית ציבור רגילה.

בהתוועדות הסמוכה זכה הרב לוין שהרבי יפנה אליו בחיך גדול ויורה לו לומר 'לחיים', והוא הסביר שהסיבה לחיך היא בגלל הפרק הנוסף שהכניס לרשימה...

מ'דארף פאלגען!

מספר הרב ש.ד.ו. ש"י: בשנת תשמ"א נסעתי לרבי, ורציתי להישאר גם בחודש החגים וכתבתי על כך לרבי, אך לצערי לא קיבלתי את האישור ולמרות זאת נשארתי על דעת עצמי.

במהלך שהותי בחצרות קודשנו, נעצרתי באופן פתאומי על ידי שוטר מקומי, ולאחר בדיקת המסמכים הוא החליט כי נפל בהם דופי והכניס אותי לכלא. אחד מהבחורים שהכיר אותי מעיר מגורי ושמע על הסיפור, דאג להביא לי תפילין לכלא, וכעבור זמן קצר השתחררתי, אך כמובן שנתורה בי חוויה מעיקה.

לאחר השחרור נסעתי לאחד החברים שלי המתגורר בערי השדה על מנת להתרענן מהמועקה, אך כשהייתי בבריכה - ראיתי לפני את דיוקן פניו של הרבי, איבדתי את כל החושים, וכמעט שטבעתי.

הזדרזתי לחזור לקראון הייטס, והכנסתי לקודש פנימה פתק בו גוללתי את כל אשר אירע לי, ותוכן המענה שיצא היה, שהדברים הנ"ל התרחשו בגלל שלא הקשבתי להוראה לחזור לארץ הקודש...

(לא) להודיע לרבי

למשפיע החסידי ר' אלימלך צוויבל ע"ה היה ילד עם מגבלה מסויימת, וכאשר אחד החסידים ניגש לברר אצלו האם קיבל פעם מהרבי איזו הוראה או הדרכה בקשר לכך, השיב לו ר' אלימלך בפשטות אך בנחרצות: "מעולם לא כתבתי על כך לרבי, כי לא רציתי לצער את הרבי בהודעה כזו".

[יחד עם זאת, כשנולד לאחד החסידים מבואנוס-אייירס ילד עם מגבלה, הוא נקרא אל חדר המזכירות והרב חודוקוב אמר לו בפנים רציניות: "מהיום ואילך, בכל פתק או מכתב שאתה מכניס, תזכיר תמיד את הבן שלך ואת מצבו ואל 'תרחם', היות והוא הרבי ועל כך הוא מקבל 'מעמד'..."].

לרבי לא נותנים עצות

אחד הבחורים בישיבת תומכי תמימים בארץ הקודש, כתב לרבי על כך שנכשל בענין מסויים וביקש תיקון על המעשה, והוסיף מה שראה באחד הספרים תיקון על כך ושאל האם ינהג כפי הכתוב.

במכתב שזכה לקבל כמענה, השיב לו הרבי שישאל את המשפיע בישיבה, והוא ניגש לשאול את הרש"ח קסלמן ע"ה.

כאשר ניגש הבחור לר' שלמה חיים, הוא אמר לו שאינו יודע מה לענות לו ושיחזור אליו מחר ובמהלך הזמן שיעבור עד אז יחשוב כיצד להדריך אותו.

למחרת ניגש הבחור שוב לר' שלמה חיים, והוא החל לנזוף בו ולהוכיח אותו: "כשכותבים לרבי - לא צריך לתת לרבי עצות. פשוט שואלים מה לעשות, ומה שהרבי אומר שצריך לעשות - עושים", והדריך אותו שוב כיצד כותבים לרבי כפי הראוי.

לאחר מכן הסביר ר' שלמה חיים שכאשר הבחור ניגש אליו עם השאלה, לא ידע מה לומר לו, שהרי אינו שייך ל'תיקונים' רוחניים, אך ככל שהתעמק בענין הגיע למסקנא שכנראה הרבי רוצה שהמשפיע יגיד לו את מה שהרבי עצמו לא יכול להגיד לו, ואז הבין שכנראה צריך להעמיד את הבחור על מקומו שלא כותבים 'עצות' ולא 'עוזרים' לרבי, ולהדריך אותו כיצד כותבים כראוי.

ויאמינו בה' ובמשה עבדו

סיפר הרב ישראל דוכמאן ע"ה, שתקופה קצרה לפני פטירתו של שז"ר נסע לביקור בארה"ק וקיבל שליחות מהרבי לחלק מספר שטרות של דולר.

אחד האישים שביקר היה הפרזידנט ששז"ר שכבר שכב על מיטת חוליו ממנה לא קם, וכאשר הרב דוכמאן סיים למסור לו דרישת שלום מהרבי בצירוף הדולר - התישב שז"ר במאמצים מרובים על המיטה, יישר את הכיפה על ראשו, ואמר לו בקול רועד: "גיט איבער דעם רבי'ן; ויאמינו בה' ובמשה עבדו!" [= תמסור לרבי: ויאמינו בה' ובמשה עבדו!].

שרביט הזהב

באחת השנים ניגש אל הרבי בהתוועדות של פורים במהלך החלוקה הרה"ח ר' י.ג. ובבכיות נוראות ביקש ברכה והבטחה להיוושע בזרע-של-קיימא, היות ולא זכה להתברך עם זוגתו בפרי בטן על אף שהם נשואים כבר מספר שנים. אמר לו הרבי: "צריך הרי להיות פושט יד".

כששמע את דברי הרבי, פשט אותו חסיד את שני ידיו בתנועה של מקבץ נדבות, אך הרבי עשה תנועת ביטול חזקה בידו הקדושה ואמר: "פושט יד הכוונה לנסוע לשליחות!" השתררה שתיקה לכמה שניות, ואז המשיך הרבי ואמר בקול: "יכול להיות לבוא אל המלך להתחנן לו ולבקש מלפניו – אבל זה לא מספיק. צריכים לקבל את 'שרביט הזהב' כדי שיהיה 'וחיה', ואת שרביט הזהב שלי אני נותן לאלו שנוסעים לשליחות!..."

אותו חסיד אמר מיד שמוכן לנסוע לכל מקום שהרבי ישלח אותו, אך הרבי אמר לו שהדבר צריך להיעשות גם בהסכמת האישה, וכשאמר לרבי שהם כבר התדברו ביניהם ונמנו וגמרו לעשות כל מה שיאמר להם הרבי - אמר הרבי: "אם כך, יש לכם את 'שרביט הזהב', ויהיה 'וחיה' בשנה זו ממש".

מי שנגע בקלאיימקע...

הרה"ח ר' מענדל פוטרפס סיפר שבעיירה ליובאוויטש התגורר חסיד ששנה ופירש, ואף שהחזיק ב"קלאיימקע" של אדמו"ר הזקן, הרי שעם השנים התרחק והפסיק לשמור תורה ומצוות, וכך חי כל חייו, אך תמיד אמר על עצמו שאינו חושש, כי יודע שלא ימות בלי תשובה כיוון שהחזיק בידית הדלת של הרבי.

בערוב ימיו, הזדמן פעם לבית הכנסת ועלה לתורה, וכשבירך - בירך בבכיות, ולאחר זמן קצר נפטר.

ר' ניסן נותן הכל...

לאחר הסתלקותו של אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, חתמו אנ"ש בצרפת על כתב התקשרות לרבי שליט"א, אך היו מזקני החסידים שלא חתמו על כתב ההתקשרות, ביניהם הרה"ח ר' ניסן נמנוב, שלא הצטרף לחתימות גם לאחר קבלת הנשיאות על ידי הרבי באופן רשמי.

בשל עובדה זו, היו כמה מצעירי אנ"ש שהדבר חרה להם והם החלו להפיץ שמועות שהרבי עצמו התבטא על ר' ניסן שהוא 'נפרד'.

באותה תקופה, עבד בצוות המזכירות הרב משה לייב רודשטיין, שעוד נותר מצוות המזכירות של אדמו"ר הריי"צ, והמשיך לעבוד גם אצל הרבי. הסדר היה שבסיומו של כל יום היה נכנס למספר דקות לחדרו של הרבי לדווח על מה שהספיק לעשות באותו יום, דבר שהיה נמשך כ-10-5 דק'.

יום אחד יצא מחדרו של הרבי לאחר עשרים דקות כשהוא חיוור כסיד, וא' הבחורים (הריי"כ) שישב באותה שעה בזאל רץ להביא לו כוס מים קרים וניסה להרגיע אותו ולדובב אותו שיספר מה קרה.

כשנרגע, סיפר הרמ"ל שכאשר נכנס לרבי כהרגלו מידי יום עם רשימת העניינים שהרבי

ביקש ממנו לפעול, דיווח בנוגע לאחד העניינים שלא הצליח בהם, ופירט את הסיבות לאי ההצלחה.

הרבי האזין לדבריו, ולאחר מכן פתח את המגירה, הוציא מתוכה מכתב והחל לספר לו: "יש אברך בפריז, שכתב לי שהוא שמע שאמרת עלי שהוא נפרד".

"במכתב הוא כותב 'הסתכלתי פנימה לתוכי, וראיתי שאת עשר כוחות הנפש שלי - את כולם נתתי לרבי. הסתכלתי על כח החכמה, ואת החכמה שלי נתתי לרבי. הסתכלתי על הבינה, ואת הבינה נתתי לרבי', וככה הוא מפרט את כל עשר הכוחות".

"בסוף הוא כותב שמכיוון שאת כל עשר הכוחות הוא נתן לרבי, כנראה שמדובר בכוחות המקיפים שלו. אבל מכיוון שאין לו השגה בכוחות המקיפים, הרי שהוא מבקש תיקון, ומה שאני אורה לו - הוא מוכן לעשות".

"אתה כעת אומר לי אמתלאות. תראה את האברך הזה. לא ביקשתי ממנו כלום, והוא מוכן לעשות כל מה שאגיד ואורה לו, ואילו אתה שכן ביקשתי ממך משהו?...".

פעם חסיד - תמיד חסיד!

בימי אדמו"ר ה'צמח-צדק' רצו להדפיס את 'שולחן ערוך' של אדמו"ר הזקן ולצורך כך היה צריך לקבל את אישור הצנזורה הצארית. לאחר הבדיקה, קבע הצנזור המשומד שב"שולחן ערוך" מצוטטים פסוקים האסורים בפרסום.

לאחר דיון מעמיק קיבלו החסידים החלטה שאין ברירה, ועדיף להדפיס את השולחן ערוך בלי הפסוקים מאשר שלא יודפס כלל, ועם החלטה זו הגיעו אל הצנזור.

כשהגיעו לצנזור ושטחו בפניו את החלטתם, הוא התמלא כעס ופניו האדימו תוך שהוא הולם באגרופו על השולחן ומרים את קולו בצעקה: "השתגעתם?!... מדבריו של הרבי אתם רוצים לשנות?...".

החסידים השתוממו על דבריו, ושאלו אותו מה הקצף, הרי הוא כבר המיר את דתו והריהו נוצרי משומד - מה איכפת לו?

השיב להם הצנזור: "יא א איד, ניט א איד, אויס חסיד קען מען ניט ווערען!..." [יהודי או לא יהודי, להפסיק להיות חסיד - זה בלתי אפשרי...].

ברית ההתקשרות

חסידים אמרו על נוסח ההכנסה לברית: "להכניסו בבריתו של אברהם אבינו", ולא "להכניסו בברית עם הקב"ה וכיו"ב, מכיון שהכנסה אמיתית לברית עם הקב"ה היא דווקא כאשר היא יחד עם 'אברהם אבינו' שבדור, בבחינת 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו".

וזה גם הסיבה שתיבת ברית כוללת בתוכה את תיבת 'רבי'...

אחרי ברכת משה לא מוסיפים...

רבה של רחובות, הרב שמחה הכהן קוק, הגיע פעם לביקור בחצרות קודשנו, ופגש את הרבי בדיוק בעת שיצא מחדרו הק' לתפילה. לאחר חילופי הדברים שהיו בינו לבין הרבי, ביקש ממנו הרבי שהיות והוא כהן - שיברך אותו בברכת כהנים.

השיב הרב קוק: "מדוע בשמחת תורה נוהגים להקדים ולברך ברכת כהנים בנשיאת כפיים דווקא בשחרית ולא במוסף?".
והמשיך וענה בעצמו: "מכיון שבקריאת התורה בשמחת תורה קוראים: "וזאת הברכה אשר ברך משה", לא מתאים אחרי זה ברכת כהנים!..."

א ציור פון א חסיד

משוגע שכזה...

א' מחסידי חב"ד רצה לפגוש את ר' יקותיאל ליפלער, וסידר את נסיעתו לרבי דרך העיירה של ר' יקותיאל. כשנכנס לעיירה שאל היכן גר ר' יקותיאל, אך התושבים לא ידעו למי מתכוון.

לבסוף השיב לו אחד התושבים: "בטח אתה מתכוון לאותה משוגע, הוא נפטר כבר לפני כמה וכמה חודשים".

שאל אותו החסיד: "האם אתה זוכר כיצד אותו משוגע היה נוהג?".

השיב לו: "משוגע הוא משוגע מה זה משנה כיצד היה מתנהג?... אם אתה מתעקש, אני רק זוכר שביום כיפור ראיתי אותו בכל-נדרי עטוף בטלית, ובשעת נעילה היה באותה התנוחה ובאותו מקום!".

לעולם לא אשכח להתפלל...

ר' פסח מאלאסטאווקער היה חסיד של הרבי ה'צמח צדק' והוא היה עובד ומשכיל גדול. יום אחד הוא ראה חייל מתעלל בנערה יהודיה. הוא מיד רץ אל החיל, תפס אותו והיכה בו עד שהנערה ברחה והתחבאה ואז גם הוא רץ לביתו. כעבור זמן, חזר החייל המוכה עם כמה מחבריו והחלו לחפש את ר' פסח, בתוך החיפושים הם הגיעו גם לביתו אך לא מצאו אותו כי הוא התחבא בעליית הגג מתחת לחבית הפוכה. החיילים חיפשו זמן ארוך, ומשלא מצאו אותו נטל אחד החיילים מוט ברזל עם גולת עופרת בראשו והכה בחמה שפוכה את כל הנקרה בידו ושבר את חפצי הבית. בין השאר הוא הכה גם בחבית שתחתיה התחבא ר' פסח, והמוט פגע בראשו ופצע אותו.

ר' פסח נשאר עוד זמן בחבית עד שהיה בטוח שהחיילים עזבו את הבית ורק אז הרשה לעצמו לצאת מהחבית ולטפל בראשו הפצוע, אך הפגיעה הייתה כה חזקה שהוא איבד את כח הזכרון שלו. בצר לו נסע לצמח צדק, והצמח צדק החזיר לו את זכרונו.

חלף זמן, ובאחד מהשיעורים שמסר זעק פתאום "אוי רעבע", ומיד איבד את כח הזכרון ושכח הכל. כעבור כמה ימים התברר שבדיוק באותו רגע הסתלק הצמח צדק והברכה נשארה עד ההסתלקות, ומאז עד סוף ימיו סבל ר' פסח משכחה והרבה פעמים היה מגיע לביהכ"ס ומתפלל, ובסיום התפילה היה לוקח את התפילין ביד, שם אותם על שולחן אחר ומתחיל להתפלל מחדש ולפעמים אנשים שהבחינו בכך היו מזכירים לו שכבר התפלל.

פעם שאלו אותו על כך, ור' פסח השיב: "אולי אשכח שכבר התפללתי היום, אבל לעולם לא אשכח שאני צריך להתפלל!".

צלם אלוקים

לאחר שהרבי הכריז על ההוראה של 'עשה לך רב', התגלה בגופו של הרב אייזיק שווי גידול ממאיר. הוא כמוֹבן נלחץ מאוד, וכתב אל הרבי שהרופאים גילו אצלו גידול מסוכן, ונשקפת סכנה לחייו.

כעבור זמן לא ארוך קיבל הרב שווי מכתב מהרבי, ובו הורה לו הרבי להתייעץ עם ה'עשה לך רב'.

כחסיד, ניגש מיד הרב שווי לקיים את הוראת הרבי ויצר קשר טלפוני עם המשפיע, אבל המשפיע לא ידע מה לומר לו. הוא הרי לא רופא, וגם לא צדיק שמחלק ברכות...

בצר לו, התיישב הרב שווי פעם נוספת ודיווח לרבי שהמשפיע לא יודע מה לענות לו, והרבי ענה לו שיחליף משפיע, ויתייעץ איתו.

הרב שווי יצר קשר עם המשפיע החסידי ר' איצ'ה שפרינגער, וסיפר לו את מה שאירע, והרב שפרינגער אמר לו שאם הוא היה צריך ברכה, אזי הוא היה מקבל את זה מהרבי עצמו, אך הסיבה שהרבי שלח אותו להתייעץ עם משפיע זה כנראה מכיון שהדבר תלוי בו להחליט מה הוא מעדיף, והרב שווי ענה שהוא רוצה לעזוב עם צלם אלוקים.

וכפי שר' איצ'ע אמר, אכן לאחר כחודשיים נפטר ר' אייזיק, כשצלם אלוקים על פניו...

קבל את האמת ממי שאמרה

באחת הפעמים שהרה"ח ר' שלמה קופצ'יק נכנס למשרד של ר' אפרים וולף, לפני שנכנסו אמר לבן לוויטו: "תראה איך מיד כשניכנס ר' אפרים יזדרזו להביא לי כוס שתיה". וכך הווה.

לאחר מכן התברר הסיפור: באחת הפעמים שהגיע לר' אפרים, הוא ישב איתו זמן ארוך, ולמרות שהגיע מחיפה דרך ארוכה לא הציע לו כלום לשתות.

כשחזר לבית, פרק את אשר על ליבו וכתב לר' אפרים כיצד יכול להיות שמגיע יהודי ממרחק ולא מכבדים אותו אפילו בכוס חמין, ומאז ר' אפרים וולף התחיל להקפיד שכאשר נכנס אליו מישוהו מחוץ לעיר, הוא מציע לו משהו לשתות.

הרב חודקוב טובל במקווה

מזכירו האישי של הרבי הרב חודקוב היה מקפיד לטבול בכל בוקר בסביבות השעה שבע בבוקר בקאסטירער מקווה, והדבר היה לוקח לו זמן רב.

אף שבפשטות היה אדם מבוגר, ולא היתה שום סיבה להקפדה זו – הקפיד מאוד על הטבילה, וחסידים הבינו שככל הנראה היה זה רק בגלל שקיבל הוראה מהרבי.

שיש מילים

מספר הרב ראובן מטוסוב: בשנת תשל"א הייתי נער צעיר והשתתפתי בהתוועדות של ר' ניסן נעמענוב בקשר עם 'י' שבת. דיבורו של ר' ניסן לא היה ברור ובפרט שהייתי נער צעיר, וכמעט שלא הבנתי ממה שדובר.

יחד עם זאת, היה משפט אחד שר' ניסן חזר אליו לאורך כל הלילה בבכי וברגש עצום,

כשהוא דורש ותובע מהחסידים: "זעקס ווערטער! האם יש איזה חכמה בהנהגה כזו? זעקס ווערטער!", כשכוונתו לדברי אדמו"ר הרי"צ בסעיף ה' בהמשך 'באתי לגני', שלפני כל מעשה ולפני כל פעולה צריך האדם לשאול את עצמו את שש מילים אלו, שיהיו ניצבות תדיר למגד עיניו: "האם יש איזה חכמה בהנהגה כזו?...".

"מלא טעם"...

ר' שמע'ל באטומער (הרנ"ש ששונקין) ע"ה התגורר באחרית ימיו בירושלים וכיהן כמשפיע בקהילת חב"ד המקומית. לסעודות שבת, היה נוהג להזמין תמימים שיסעדו על שולחנו, ואלו מצידם לא היו מסרבים מפאת כבודו, אף שהאוכל לא תמיד היה ערב...

א' מהבחורים שהתלווה אליו מספר פעמים ניכר, סיפר כי בשעת הסעודה היו ר' שמע'ל מתעמק דרך קבע במאמר חסידות או איזה-שהוא 'כתב' שהיה מונח לפניו על השולחן, ואילו הצלחת היתה מוסטת מעט הצידה, והוא היה אוכל ממנה רק כבדרך אגב תוך כדי שהוא מונח כולו בלימוד, וכל האכילה לא תפסה אצלו מקום כלל.

אף על פי כן, בכל סעודת שבת באמצע אכילת הדגים היה ר' שמע'ל זוכר להתנתק מהרהוריו ופונה לשבח את זוגתו על האוכל באומרו: "מלא טעם"...

מהיכן דנתוני?

אחד מקהילת אנ"ש בלוד ניגש פעם לרב מרדכי שמואל אשכנזי ע"ה לשאול הלכה בענייני סת"ם, ולאחר שהרב השיב לו - לא התקבלה התשובה על דעתו והוא שאל את הרב "מהיכן דנתוני".

השיב לו הרב אשכנזי בהומור שנון: יש שני סוגי אנשים שלא שואלים אותם שאלה כזו, עם הארץ ותלמיד חכם זקן. עם הארץ לא שואלים - כי בטח הוא למד את זה רק אתמול כך שהוא בטוח יודע 'מהיכן דנתוני', ואילו תלמיד חכם זקן לא שואלים - כי מרוב שהוא למד הרבה כבר הכל התערבב לו בראש, והוא לא יכול להצביע על מקור מדוייק... סיים הרב אשכנזי: "תחליט לבד לאיזה סוג אני שייך"...

מה סך הכל ביקשנו?!

באחד מערבי חב"ד שהתקיימו בקיבוץ בית אלפא, בשיחות ההכנה והתיאום שנעשו מול מזכירות הקיבוץ ביקשו החסידים שהערב יתקיים בישיבה נפרדת. אנשי הקיבוץ נפגעו מעצם המחשבה שהחב"דניקים יגידו להם מה לעשות, והציבו את זה כתנאי סף; אם אתם מוכנים שנשב יחד - יהיה ערב חב"ד, ואם לא - לא.

החסידים לא ידעו מה לעשות, ופנו יו"ר צאגו"ח הרה"ח ר' ישראל לייבוב שהעביר את השאלה למזכירות ששאלה אצל הרבי, והתשובה שהגיעה הייתה שבתחילת הערב צריך לבקש יפה, ואם יפעל מה טוב, ואם לא - אנחנו את שלנו עשינו.

בהגיע הערב המיועד, הגיעו כל זוגות הקיבוץ והתיישבו במופגן בזוגות, וכשהחב"דניקים נכנסו הייתה אווירה מאוד מתוחה. מבין החסידים שהגיעו למקום נעמד בסופו של דבר ר' אברהם דונין ופנה במתק לשונו אל הקהל:

"כל היהודים בכל הדורות ידעו, שהעיר הכי קדושה בעולם היא ירושלים. מה הסיבה

לכך? כי שם היה בית המקדש, אליו היו עולים שלוש פעמים בשנה. כל השנה היו מחכים לעלות לרגל, וכשהיו מגיעים לבית המקדש, היו נפרדים – הגברים כאן, והנשים שם. אז מה בסך הכל ביקשנו? שהגברים ישובו בצד הזה, והנשים בצד הזה...”.

הדברים שיצאו מן הלב נכנסו אל הלב, וכל הקהל התרומם בדממה, החליפו מקומות, והערב התחיל בהצלחה מרובה.

בפעם אחרת שהתקיים ערב חב"ד בקיבוץ גניגר שבעמק יזרעאל, שוב האווירה הייתה מתוחה, ושוב ר' אברהם דונין הציל את המצב כשפנה אל הקהל באומרו: "עם אווירה כזו אי אפשר להתחיל לדבר, אז אני מציע שפשוט נתחיל בניגון חסידי עתיק שחסידי חב"ד ברוסיה הביאו יחד איתם ארצה", וכאן הוא התחיל לנגן במתינות הכי גדולה: "ע-ג-לה ע---ם סו-סה--- ב-שדה – תרוץ... ד-יו ד-יו היי הויסה!..." (זמר עברי המושר בקצביות בפני בני הקיבוצים, שהלחן שלו הינו לחן חסידי כמו ניגונים רבים אחרים שקיבלו פנים חדשות עם בואם של המחדשים העברים אל הקיבוצים).

כשהוא התחיל את הניגון, כשפניו רציניות וחרושות קמטים, כל הקהל התגלגל מצחוק, והצטרף אליו בשירתו, הקרח נשבר, ומשם ואילך הכל המשיך על מי מנוחות והיתה הצלחה רבה.

סיפור של חמש דקות...

פעם שאלו את הרה"ח ר' ניסן מננוב איך נהיה 'בינוני'.

השיב ר' ניסן: "זה סיפור של חמש דקות..."

"בכל פעם שעלה בי רצון שאינו של קדושה, חשבתי לעצמי מה יקרה אם אדחה זאת בחמש דקות, וכי אני במצב עד כדי כך גרוע שאני לא יכול להתאפק אפילו לחמש דקות?".

"כאשר עברו חמש דקות, ושוב עלה בי רצון שלא מתאים עם הרצון האלוקי, שוב אמרתי לעצמי שאתאפק רק חמש דקות... וכך הצלחתי לדחות את היצר שוב ושוב".

רחמנות! הוא נהיה בעל נגלה!

הרה"ח ר' איצ'ה דער מתמיד אמר פעם להרה"ח ר' נחום גולדשמיד בשעת התוועדות חסידית: "נחום נחום, האט רחמנות, מיין לייזערקע אט געווארן א בעל נגלה" [= נחום נחום, רחמנות, לייזערקע שלי נהיה בעל נגלה].

חכם עדיף מנביא

הרה"ח ר' מענדל פוטרפס המוחיש עד כמה אנשי המשטרה החשאית היו עם יד קלה על ההדק, וסיפר כי במחנה שלו היה אסיר בעל בשר וקומה גבוהה, שהיה בעברו מגדולי המתאגרפים ברוסיה. הוא נשלח על ידי המדינה לתחרות איגרוף בשווייץ, וכשחזר מהתחרות הביא איתו סוודרים מקשמייר לחלק למשפחה שלו, וכאשר העניק את אחד מהסוודרים לבן דוד שלו, אמר לו "כזה סוודר לא תשיג ברוסיה", ועל זה בלבד קיבל עונש גלות שנתיים במחנות העבודה...

בשל הסכנה הגדולה שהיתה במחנה מאת האסירים עצמם, בכל פעם שר' מענדל קיבל חבילה, היה פותח אותה מול שאר האסירים על מנת שכולם יראו מה יש בה, ולא יהרגו

אותו או יזיקו לו בשביל לקחת את מה שאולי יש בחבילה, וכן היה מחלק את כל הסיגריות לאסירים.

בכל יום היו יוצאים האסירים לכרות עצים, ומגודל המאמץ והקור, כמעט בכל יום היו כמה מהאסירים נופלים שדודים ונופחים את נשמתם.

פעם הלך ר' מענדל לרופא יהודי שהיה בעצמו אסיר. והרופא ייעץ לו להחזיק מטבע כסף בפה, וכך להעלות את הלחץ-דם, ולאחר ש'בדק' אותו הוציא חוות-דעת רפואית שאסור לו לעבוד ביער, רק במטבח, וכך ניצול חצי שנה מנסיונות שונים בשמירת שבת, וכן יכל לסדר לעצמו מאכלים כשרים.

הפתרון כאשר יש מחלוקת בכסף

סיפר הרה"ח ר' מנחם מעדל גלובסקי:

פעם הזדמנתי ללמוד עם ר' מענדל, והוא שלח אותי לתת 5\$ לא' החסידים שקנה עבורו עוגה. אותו חסיד לא הסכים לקחת את הכסף, ואני כ'מתווך' הלכתי מר' מענדל לקונה ומהקונה לר' מענדל הלך ושוב.

בסופו של דבר אמר לי ר' מענדל: "מקובלני מרבתי שכשיש מחלוקת על כסף – נותנים אותו לצדקה".

ור' מענדל הוסיף וסיפר: "ברוסיה, היה לי שותף שניהלנו יחד את עניני העסק, ובכל חודש כשעשינו את החשבון, היה ויכוח על סכום מסויים, ותמיד זה היה הולך לצדקה".

"אה... עולם הזה..."

מספר הרה"ת י.י.ק.

כשלמדתי ב-770, הגיע באחד הימים הרב גורקוב שנמנה על צבא שלוחי הרבי, והתוועד איתנו אל תוך הלילה. הוא סיפר שלפני יותר מעשר שנים עבר אצל הרבי בחלוקת דולרים וביקש ברכה להקים את הבנין של בית חב"ד, והרבי אכן בירך אותו והורה לו שכאשר יסיים יביא את המפתח, וכעת הוא סיים בשעה טובה את הבנין, אז הוא הגיע למלא את הוראת הרבי...

ההתוועדות נמשכה שעה ארוכה, ובמהלכה כאשר נעמד והתוועד, איבד את אחיזתו וקיבל מכה קשה עד כדי כך שהיה צריך לפנות אותו לבית הרפואה. מכיון שלא היו באזור בני משפחה אנשי 'הצלה' חיפשו מי מוכן להצטרף אליו ולשהות על ידו, ואני התנדבתי.

ישבתי ליד מיטתו על כסא, וכעבור מספר שעות הוא התעורר, ולא הבין היכן הוא נמצא ורצה לנתק את עצמו מהמכשירים, והצוות הרפואי חש אליו והשכיב אותו, וכשראו שהוא מתנגד – קשרו אותו למיטה. הוא ניסה להתנגד ולקום, אך גופו היה עדיין חלש, ובסופו של דבר הוא נשכב ונרדם.

כעבור פרק זמן נוסף הוא התעורר, ושוב לא הבין היכן הוא נמצא, ומבחינתו הוא היה עדיין באמצע להתוועד... הוא ניסה להשתחרר וכאשר לא הצליח, נשכב על המיטה ברפיון ידיים וסינן בהטעמה: "אה... עולם הזה..."

היו אלו אמנם שתי מילים בלבד, אך הם נחקקו בי, ולעולם לא אשכח איך חסיד רוסי מסנן בכעס: "אה... ע-ו-ל-ם-ה-ז-ה-ה-ה...".

דרשה אחת, ועוד שתיים

מספר הרב קעניג, משגיח ישיבת תות"ל לוד:

באחד הביקורים של הגרמ"ש אשכנזי בחצר הרבי, קרא לו אחד השלוחים בשכונת הסמוכות על מנת שידבר חסידות באחד מבתי הכנסת בשכונה.

האנשים בקהל היו כל כך מרותקים לדברי הרב אשכנזי, שהשליח החליט 'לסחוב' את הרב אשכנזי לבית כנסת נוסף, אך להפתעתו של הרב אשכנזי, כאשר כיבדו אותו לשאת דברים, הבחין כי בשורה הראשונה מולו יושבים כמה וכמה אנשים שהאזינו לדרשתו בבית הכנסת הקודם, והיות שכך, במקום לחזור על הדברים שכבר הכין, 'אילתר' הרב אשכנזי ענין נוסף, ואכן גם הפעם הקהל בבית הכנסת היה מרותק לדבריו.

השליח המשיך ולקח את הרב אשכנזי לבית הכנסת שלישי, ולהפתעת הרב אשכנזי אותם מתפללים שהגיעו מבית הכנסת הראשון לשמוע אותו בבית הכנסת השני – הגיעו גם לבית הכנסת השלישי, ושוב הוא היה צריך 'להמציא את עצמו מחדש' ולמצוא משהו חדש לדבר...

כאשר סיים את דבריו, ניגש אליו אחד מאותם מתפללים ושאל אותו מדוע לא חזר על הדברים שנשא בבית הכנסת הראשון... זה היה כל כך מוצלח, שהם רצו לשמוע את זה עוד הפעם...

בעל תשובה של הרבי

בשנת תשס"ז, כאשר השלוחים לארץ הקודש הגיעו בשליחות הרבי לעודד את רוחם של תושבי ארץ הקודש, שהו בשבת בכפר חב"ד, ובהתוועדות של שבת לאחר התפילה בער"ל שמטוב שנה כהוגן, ובעיצומה של ההתוועדות נשכב על השולחן ובכה שרוצה להיות מחלל שבת, ושתהיה לו הזכות להיות 'בעל תשובה' של הרבי. ר' שלמה חיים לא אהב את הסגנון, וצעק עליו שחס ושלום להיות מחלל שבת...

אין לך שטויות אחרות לחשוב?

הרה"ח ר' שלמה קופצ'יק עסק בחינוך והקפיד על דקדוק וכו'.

פעם אחת לימד בשיעור כלל מסויים בדקדוק, ואחר השיעור נעמדו להתפלל, ובסיום התפילה ניגש א' התלמידים לרב קופצ'יק ושאל אותו על תיבה מסויימת שלא התאימה עם הנלמד, ואף שהיה לו קאך בדקדוק, גער בתלמיד בחריפות ואמר לו: "אין לך שטויות אחרות לחשוב בשעת התפילה?...".

אף אחד לא יודע לקרוא?

כאשר הגיע הרה"ח ר' מענדל פוטרפס לשמש כמשפיע בישיבת תומכי תמימים המרכזית בכפר חב"ד, כיבדו אותו בשבת לעלות למפטיר.

בשבוע שלאחרי זה, שוב כובד ר' מענדל במפטיר, וזה היה לו מוזר, אך הוא נמנע מלהעיר.

כשקראו לו בפעם השלישית למפטיר, שאל ר' מענדל: "אף אחד כאן לא יודע 'עברי'?...".

תענוג מעשיית טובה ליהודי

בשנת תשכ"ז הורה כ"ק אד"ש לרב מענטליק לרכוש מעילים לקבוצת התמימים שהגיעו מארץ הקודש ללמוד בישיבת תורת"ל המרכזית.

בא' הימים יצא הרב מענטליק בתהלוכה לויליאמסבורג עם כל ח"י התלמידים של הקבוצה, וקנה להם מעילים.

השמחה של הרב מענטליק והתענוג שלו מעשיית טובה ליהודי שני היתה גדולה עד כדי כך שבמשך מספר ימים היה ניכר שהוא בהתרוממות הרוח מזה...

(בזמן שלאחר מכן, הרבי העיר כמה פעמים לתמימים שהלכו בלי מעיל היכן המעיל?).

לא היה כשיר לעמוד לדין...

בתקופת משפט הספרים, אחד מחסידי חב"ד שהיה בעל ייחוס וזכה לקירובים מיוחדים מבית הרב נכשל וסייע לצד השני, ובשל כך החליט ר' בערל ליפסקר לנשל אותו מחזקתו הקבועה להגיש לרבי את הספר תורה בחודש החגים.

אותו חסיד לא טמן ידו בצלחת ולאחר החגים תבע את ר' בערל ליפסקר לדין תורה שנקבע כחודש לאחר מכן.

בליל ראש חודש כסלו התקיימה התוועדות חסידים מרכזית לציון חגיגת העשור להחלמתו של הרבי בראש חודש כסלו תשל"ח, שהשתלבה עם בואם של השלוחים והשיחות המיוחדות של הרבי על השמחה הנדרשת בשנה זו, והשמחה החסידית הרקיעה שחקים.

בעיצומו של ליל ההתוועדויות והריקודים ניגש ר' בערל ליפסקר לאחר אמירת לחיים כהוגן וניסה להשמיע ברמקול מספר דברים, ובסיומם ביקש מהחסידים להגיד איתו לחיים להצלחת הדין-תורה.

למחרת בבוקר, כשהגיע ר' בערל ליפסקר לבית הדין היישר משולחן ההתוועדות, שאלו אותו הרבנים מה יש לו להשיב, והוא אמר שזה לא היה הוא ואינו יודע כלל מה היה, ויצא זכאי בדין...

שבועה לשוא

סיפר הרה"ח ר' מוטל קוזלינר:

כאשר התמנה ר' שמואל נוטיק (קריסלאבער) לרב בקפוסט, היה זה בעיצומה של מלחמת האזרחים בין האדומים והלבנים, כאשר נושאי דגל המהפיכה היו צעירים יהודיים.

יום אחד הגיעו שלוחי הצאר לרב נוטיק ודרשו ממנו במפגיע להמציא לידיהם את שמות

הצעירים המורדים במלכות הצאר. ר' שמואל שידע כי בהמצאת רשימה מעין זו לידיהם יש משום סכנת חיים, והוא עשה עצמו כלא יודע וטען שאינו יודע ואינו מכיר.

הנציגים לא האמינו לו שאכן אינו יודע, והיות שהיו אף הם יהודים פורקי עול ששנו ופירשו, אמרו לו שאם יהיה מוכן לגשת לבית הכנסת ולהישבע כדת וכדין כשספר תורה בידיו שאינו יודע - יניחו לו.

ר' שמואל לא חשב פעמיים, וניגש עימם לבית הכנסת, הוציא את ספר התורה מהארון ונשבע.

שנתיים מאוחר יותר, מי שהלשין עליו והשליך אותו למחנות העבודה למשך שש שנים, היו צעירים אלו עצמם שהוא הציל אותם במסירות נפש גשמית ורוחנית... וסיים ר' מוטל קוזלינר: "זוהי אהבת ישראל אמיתית".

נקמת הסלעים...

כשבאו לקבור את ראובן דונין במוצאי שבת, הקבורה התעכבה קרוב לשעתיים בגלל שכשהתחילו לחפור היה סלע בדיוק במקום שלו ולקח שעתיים עד שפוררו אותו והצליחו לפנות מקום.

מקורביו שנכחו במקום אמרו בבדיחות הדעת שאם ר' ראובן היה פה תוך שתי דקות הכל היה מסתדר...

דיברו שהסלעים התנקמו בו על מה שעשה להם בחייו...

אהבת ישראל חסידיית

הרה"ח ר' חנוך גליצנשטיין סיפר שבימים הסמוכים ל' שבט הגדול, התקשר הרב חודקוב ושאל כמה חתימות כבר אספו, וענו 60,000. הרב חודקוב שאל: "דאס אלץ?!...!" [= זה הכל!], ואכן בעבודה מאומצת הצליחו לאסוף 20,000 חתימות נוספות.

ביום חמישי ט' שבט הגיע לחצרות קודשנו יחד עם משלחת של עסקנים מארץ הקודש, והם היו אמורים להיכנס לחדר הרבי על מנת למסור את החתימות. לפני הכניסה הבחין בהרה"ח ר' שלמה חיים קסלמן שעומד בצד, וחשב לעצמו "איך ייתכן שאני ייכנס עם החתימות, ור' שלמה חיים יישאר בחוץ?", וברגע האחרון דחף לידו חלק מחבילת החתימות שהיו אצלו ואמר לו: "נעמט, און קומט אריין מיט אונז" [=קח, ותיכנס פנימה איתנו]. ואכן ר' שלמה חיים התנער מהרהוריו ונכנס יחד וכו'.

כשיצאו, הודה ר' שלמה חיים לר' חנוך גליצנשטיין על מה שעשה עבורו, והבטיח לו שלא ישכח לו זאת לא בעולם הזה ולא בעולם הבא.

ובאותה שנה נפטר...

מסירות נפש על שטיבל חסידי

הרה"ח ר' שלמה יוסף זיין השתדל במאוד להתאמץ להתפלל בבית הכנסת חב"ד במאה שערים, והחזיק בכך עד לשנותיו האחרונות ממש. מי שליווה אותו פעמים רבות היה הרב נחום רבינוביץ.

פעם שאל אותו ר' נחום מדוע הוא מתאמץ כל כך למרות כל הקושי והטרחה הקשורים בזה, והשיב לו שכשהיה נער צעיר יצא ללמוד בישיבה רחוק מהבית, ובאותן זמנים מי שהלך ללמוד רחוק מהבית כבר היו עושים עליו קריעה כי היה קרוב לודאי שייסחף באחת מתנועות הנוער וכו', ואביו הזהיר אותו לפני שיצא שמה שלא יהיה ואיפה שלא יגיע - שתמיד יחפש איפה השטיבל החסידי וילך להתפלל דווקא שם, וסיים הרב זוין שאכן זה מה שהחזיק אותו, ואיך יכול לוותר על זה?...

בעל-הבית חסידי?!...!

מספר הרב חיים שלום דייטש:

בעבר, נהגו רבים מתלמידי ישיבות ההסדר לנצל את חלק משבתות החופשה שלהם לפני הגיוס לצבא כדי לבקר בישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד.

זכורני כיצד באחת ההזדמנויות פנה ר' שלמה חיים קסלמן לאחד מהבחורים שביקרו בישיבה, והסביר לו באריכות לפי ערך עד חסידים ממאסים ומרחקים את המושג 'בעל-הבית', והסביר לו שהמייאוס בבעל-הבית שכאשר דופק אצלו יהודי על הדלת, הוא לא פותח לו מיד ברוחב לב, אלא קודם כל מציץ בעינית, ורק לאחר מכן מחליט האם לפתוח וכיצד להתייחס ליהודי המתדפק על דלת ביתו.

וסיים ר' שלמה חיים: עד כמה שהענין הזה מרוחק ומאוס אצל חסידים, בצבא, אתה צריך להיות בעל-הבית!

מן הסתם אתה עלול להיתקל שם בכל מיני ענינים בלתי רצויים שלא מתאימים ליהודי ירא שמים, וכל דבר ש'מתדפק' ורוצה להיכנס אצלך, אתה צריך קודם כל לבחון האם זה מתאים לך או לא, ואם לא - פשוט לא לפתוח את הדלת...

הפנמת?...

באחת הפעמים שהרה"ח ר' מענדל מרוזוב התוועד עם תלמידי ישיבת תות"ל המרכזית ב-770, סיפר סיפור מסויים ומיד כשסיים חזר עליו פעם נוספת, ולאחר שניגנו איזה ניגון חזר וסיפר את הסיפור פעם שלישית.

אחד התמימים שנכח במקום שאל אותו לפשר הדבר. השיב לו ר' מענדל: "הפנמת?..."

משלים ופתגמים

לשתות ולישון אתה כבר יודע...

א' האברכים הצעירים שנכנס לשמש כמשפיע בשיבת תומכי תמימים בלוד, השתתף בשידור מהתוועדות של הרבי שהתקיימה במוצאי כ' כסלו, וכיון שהיה מאוד עייף מההתוועדות שהתוועד עם הבחורים בלילה שלפני זה, בשעת הניגונים שבין השיחות יצא לנוח מעט בחדר הרמ"ם מתוך כוונה לחזור מיד, אך העייפות התגברה עליו וכאשר התעורר ויצא מהחדר, היה זה בדיוק כשהסתיימה ההתוועדות ור' אפרים וולף הגיע למלו.

אמר לו ר' אפרים, אספר לך משל:

היה פעם ילד כפרי שלא הצליח בלימודים, וכשראה אביו שאינו מצליח בלימוד התורה, החליט לשלוח אותו ללמוד מלאכה, וצירף אותו להיות שוליה של תופר.

כעבור שבועיים חזר האבא לתופר ושאל אותו כיצד הבן מתקדם בלימוד רזי המקצוע. השיב לו התופר שעל מנת להתפרנס ממקצוע זה צריך ללמוד שלושה דברים.

ראשית כל צריך לדעת לשתות משקה, כיון שמקום העבודה של התופרים באותה תקופה היה באולם גדול ורועש, וכדי להתגבר על הרעש ולהצליח לעבוד במשך יום שלם - צריך לשתות.

שנית, צריך לדעת למדוד בד' בהרחבה, שיספיק בשפע גם הרבה מעבר לבגד שאותו רוצים לתפור, וכך להרוויח כפול.

ודבר שלישי שצריך לדעת, זה פשוט לתפור.

"אומר לך את האמת", סיים התופר, "לשתות - הבן שלך כבר למד. למדוד בד יותר מהנצרך - הוא גם יודע, אבל לתפור..."

וסיים ר' אפרים ואמר לאותו אברך צעיר: "לשתות כמו משפיע - אתה כבר שותה. לישון כמו משפיע - אתה כבר ישן. והשיעורים?... נו נו..."

(לאחר זמן אמר לו ר' אפרים שהוא שמע את המשל הנ"ל מר' חיים שאול ברוק).

הפונדק

בנוגע לניגון המקובל בין חסידי חב"ד מאדמו"ר האמצעי (והתבאר גם בשיחת כ"ק אדמו"ר הרשב"ב ובשיחת ש"פ ויצא ט' כסלו תשי"א), הממשיל את הנסיעה לרבי לעצירה בפונדק דרכים, דייקו חסידים והתוועדו:

כאשר מגיעים לפונדק, הרי יכולים להיות שני סוגי נוסעים. יש כאלו שלאחר כל טלטולי הדרך חושבים רק על המנוחה, אך לא חושבים כיצד להצטייד טוב יותר להמשך הדרך, ויש

כאלו שבעצירה עצמה כבר חושבים כיצד יכולים לדאוג לכך שהנסיעה בהמשך תהיה קלה יותר, מתוך מנוחת הדעת והרחבה.

ואף שבפונדק עצמו נראה כאילו הסוג השני נחים פחות, הרי בהמשך הדרך יהיה להם קל יותר...

חי וקיים! שלום עליכם?

אמרו חסידים: אחרי ההכרזה ש"דוד מלך ישראל חי וקיים", צריך לוודא שאף אחד לא נפגע או התרחק חס ושלום, ולכן מיד אומרים: "שלום עליכם"...

תקופת הגאונים

הרה"ח ר' מענדל מרוזוב היה נוהג לומר:

"כל חופה שאני מגיע, אני מרגיש שנפלתי לתקופת הגאונים"...

היסוד - אמונה פשוטה

שאל הרה"ח ר' חיים אשכנזי ע"ה:

מדוע באמירת 'קוה' בסיום התפילה אומרים "אין כאלוקינו" . . מי כאלוקינו", לכאורה הסדר היה צריך להיות הפוך, קודם שואלים, ואחרי זה מגיעים למסקנא?

אלא ההסבר הוא פשוט, שאצל יהודי צריך להיות קודם כל מונח באמונה פשוטה וברורה ש"אין כאלוקינו", ורק אחרי זה הוא יכול לנסות ולהבין זאת גם בשכל.

שכל - הדבר הנחות ביותר

באחת מההתוועדויות של הרה"ח ר' אברהם פאריז, הוא דרש מהנוכחים להניח את השכל על הצד ולהתמסר לרבי לחלוטין, ודיבר ב'גנותו' של השכל.

אחד החסידים המבוגרים שנכח בהתוועדות, החל לטעון בפניו: מדוע אתה מדבר כך? והלא אנו חסידי חב"ד, חכמה בינה ודעת!

נענה ר' אברהם ואמר לו: "אענה לך בסברא ובמשל".

בסברא: כאשר מתבוננים בהשתלשלות העולמות, רואים שהדבר הראשון שמעלים על אלוקות - זה חכמה...

ובמשל: היה פרש אביר שדהר על סוס, ובמרוצתו - נפל צרור הזהובים שלו בצד הדרך.

הצרור נפל לצידו של הולך דרכים עני שעמד בצד הדרך, וכשהבחין בצרור שנפל, הרים אותו מהקרקע והחל לרוץ אחר הפרש וצעק לו שיעצור.

לבסוף כאשר השיג אותו והשיב לו את הצרור, אמר לו הפרש: "שוטה שבעולם! היית יכול לקחת את צרור הכסף ולהתעשר. אף אדם לא היה מבחין במעשיך. הפסדת את הזדמנות חייך להיפטר מהעניות ומהניוול!".

השיב לו ההלך העני: "עדיף להיות שוטה מלהיות גנב"...

ההבדל הקטן...

שאלו את ר' פסח בעל-עגלה, מהו החילוק בין בולשביקים לרוויזיוניסטים?
 השיב ר' פסח: "איני מבין בדברים אלו, אך זאת אוכל לומר לכם, שכאשר אני נוהג את העגלה, לעיתים תוך כדי הנסיעה צריכים הסוסים לעצור לעשות את צרכיהם, ולאחר מכן אנו ממשיכים בנסיעה. לפעמים, חוצים הגלגלים של העגלה את הגללים לשניים, אחד לימין ואחד לשמאל – אז אתם שואלים אותי מה ההבדל בין החצי הימני לשמאלי?!..."

מתי נוסעים לרבי?

אמרו חסידים: מה ההבדל בין נסיעה לרבי של חסידי ליובאוויטש ובין נסיעה של חסידי פולין?
 חסיד פולין נוסע לרבי שלו כשיש לו כסף, וחסיד ליובאוויטש נוסע לרבי גם כשאין לו כסף...

כתבו לכם על קרן השור

כאשר החל הרבי לדבר על החשיבות 'להקיף' את הילד כבר משעה שנולד בעיני קדושה, דיברו החסידים שניתן למצוא לזה מקור על פי הכתוב בספרים שהסיבה לכך שבשעת גזירות השמד היוונים דרשו בתוקף "כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל" ולא על חפץ אחר, הוא מכיון שאז היה נהוג לקחת את קרן הושר ולרוקן אותה כך שיווצר מעין משפך חלול, שאיתו היו מאכילים את הילדים הקטנים, והיוונים רצו שכבר מגיל צעיר ביותר הילדים יאכלו מתוך כלי שעליו חקוק ענינים של היפך האמונה.
 ומאובי תחכמני, ומרובה מידה טובה – שיש להקיף את התינוק כבר מגיל צעיר בעיני קדושה, שאם היוונים הבינו עד כמה זה עלול להשפיע על הילדים ואמונתם, בטח ובטח שכאשר יקיפו אותו בעיני קדושה – זה ישפיע ויחדור בו, על אף שכעת אינו מבין.

כמים הפנים לפנים

בפרק מ"ו בתניא מביא אדמו"ר הזקן את לשון הפסוק "כמים הפנים לפנים כן לב האדם אל האדם", ודייקו בזה החסידים, שהמשל בפסוק הוא דווקא מהשתקפות צורת האדם במים ולא במראה, אף שלכאורה במראה משתקפת הדמות בצורה ברורה יותר, היות וכל פרט ופרט במשל מדויק גם בנמשל.
 כמו שעל מנת 'לעורר' את הצורה במים צריך להתכופף (בשונה מהמראה, שהאדם עומד זקוף ורואה את דמותו משתקפת), כך גם כדי לעורר את האהבה בלב חברו, ומכל שכן כדי לעורר את האהבה בלב 'האדם' העליון – צריך האדם להכניע את עצמו ולהתכופף.

עוון יותר חמור מ'דף היומי'...

המשפיע החסידי הרה"ח ר' מנחם זאב גרינגלאס, התבטא פעם: "כמה שזה עוון חמור ללמוד 'דף היומי', אין זה מגיע לחומרת העוון שלא ללמוד בכלל..."

בחב"ד אין מלכים

הרה"ג הרה"ח ר' מרדכי שמואל אשכנזי אמר פעם לאחד מראשי העסקנים בארץ הקודש: "אין מלכים בחב"ד, מי שמנסה לשלוט - נופל. ש.מ. ששלט - נפל. ל.ק. ששלט - נפל, ואם אתה תנסה לשלוט - תיפול!"...

"הרבי הכל חוץ מ...?!"

א' מתלמידיו של הרה"ח ר' יואל כהן התבטא פעם בפניו שלדעתו הניגון 'שאמיל' הוא ניגון של הרבי עצמו, אלא שהרבי 'כיסה' על זה ברוב ענוותנותו ושייך את הניגון לשאמיל. נענה ר' יואל בחריפות: "הרבי אצלך הוא הכל - צדיק, גאון, קדוש, בעל מופת וכו' וכו' חוץ מדובר אמת!..."

המשוגע שבכל אחד

ר' ראובן דונין אמר בשם הרה"ח ר' שלמה חיים קסלמן: כאשר משוגע עומד ברחוב, כולם מתאספים סביבו, מדוע? כי כל אחד מוצא 'משהו' מעצמו בתוך המשוגע הזה. אחרת זה לא היה מעניין אותו.

הטיפשות והפראות

ראובן דונין קיבל מזקני החסידים: הטיפשות והפראות אינם מדרכי החסידות.

ושבתם וראיתם

שח הרה"ח ר' משה אורנשטיין בשם חסידים הישנים: בתחילת פרק ט"ו בתניא מביא אדמו"ר הזקן את הפסוק במלאכי "ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלוקים לאשר לא עבדו", ולכאורה לא מובן מה צריכה להיות ההתבוננות הגדולה להבחין בין צדיק לרשע? אלא התשובה לכך היא, שהפסוק מלמד אותנו שהחילוק וריחוק הערך בין 'עובד אלוקים' ל'אשר לא עבדו' הוא אותו חילוק בין צדיק לרשע...

מפני שיבה - תקום!

שחו חסידים: מאי משמע "מפני שיבה תקום"? כאשר מגיע יהודי לגיל זקנה ושיבה, זה הזמן להתעורר ולקום לעשות מעשים...

להעלות נר תמיד

ידוע המבואר בחסידות שכל יהודי הוא 'נר' במנורה של בית המקדש, ונשיא הדור הוא 'הכהן הגדול' שמדליק לו את הנשמה.

ואמרו על כך חסידים:

כמו שבגשמיות, כאשר הפתילה ספוגה ב'לחלוחית' זרה, אין האור יכול להיתפס בה,

כך גם אי אפשר שהאור של נשיא הדור יאיר בי אם אני ספוג בלחלוחית זרה. אפילו יהודי שספוג כולו ב'מים' (ואין מים אלא תורה) לא יכול להידלק מהנשיא. בשביל 'להידלק' מהרבי, צריך להיות כלי בטל ויבש.

הדבר היחיד שאפשר להיות 'רטוב' בו, זה שמן, שרומז לפנימיות התורה...

ואם בכל זאת יהודי 'רטוב' בלחלוחית זרה, אין דבר אבוד, רק שעליו להיות דבוק למקור האור במשך פרק זמן מספיק עד שהחמימות האלוקית הלוהטת 'תייבש' את הלחלוחית הזרה, ואז האור האלוקי יוכל לעלות בו באופן של 'שלהבת עולה מאליה'...

כי ימוך אחיך

חסידי הראשונים פירוש את הפסוק 'כי ימוך אחיך': "כי ימוך אחיך - אויב דו זעסט אז דיין חבר איז פארמוח'ט, אותו תחזיק- דו זאלסט פון עם מאכן חוזק" [=כי ימוך אחיך - אם אתה רואה שהחבר שלך איז פארמוח'ט, אותו תחזיק- דו זאלסט פון עם מאכן חוזק].

מתנה של מלך

אחד משלוחי כ"ק אד"ש המחיש את משמעות הענין שהרבי משפיע לנו כוחות, באמצעות סיפור:

בשכנות לחמיו של מלך מרוקו מתגורר יהודי בעל אמצעים, העומד בקשרי ידידות טובים עם שכנו. אירע, ומלך מרוקו הגיע יחד עם רעייתו לבקר את חמיו בביתו הפרטי, ולמסיבה המשפחתית הוזמן גם השכן היהודי כידיד אישי.

במהלך האירוע, שוחח מלך מרוקו עם השכן היהודי על עניינים שונים, ובתוך כך התגלגלה השיחה בנוגע לחגיגת הבר מצווה שהיהודי מתעתד לערוך בקרוב לבנו.

כשמע על כך מלך מרוקו, הוציא מכיסו פנקס צ'קים והעניק ליהודי מתנה לאירוע על סך 25,000 יורו!

כאשר חמיו של מלך מרוקו ראה את הסכום שחתנו כתב על הצ'ק, הביע בפניו את תדהמתו מדוע ראה לנכון לתת מתנה כל כך גדולה לאדם שאך זה עתה הכיר, אך חתנו ענה לו: "אדם במעמד מכובד כמו שלי, לא יכול להרשות לעצמו לתת סכום פחות מזה כמתנה..."

מה יש לך נגדו?

ר' שלום פלדמן התבטא פעם באזניו של ר' מענדל פוטרפס: "וואס האסטו קעגן חודוקוב, ער נעמט ניט קיין משקה און זאגט נישט קיין מיאוסע ווערטער? [=מה יש לך נגד חודוקוב, הוא לא לוקח משקה ולא אומר מילים מאוסות?...]".

התקנה היחידה - להיוולד מחדש

ר' מענדל פוטרפס אמר פעם בבדיחות הדעת: "ישנם אנשים שהתקנה היחידה שלהם היא להוולד מחדש"...

בת תחילה סימן יפה...

החסיד הנודע ר' יוחנן גורדון שימש כשוחט ובודק, וגם בנו ר' שלום דובער שימש כשוחט.

כשנולדה לרשד"ב בת שניה, אמר לו אביו: "עד עכשיו הייתי סבור שאתה אפרוח עדין שמסתפק בסימן אחד, עכשיו אני רואה שאתה בהמה גסה שצריכה שני סימנים..."

צריך 'לנער' דווקא את הצדיקים

אמרו חסידים: "בתשליך מנערים את הציציות, כי דווקא את הצדיקים צריך 'לנער'..."

לפחות לא משקר לעצמי

המשפיע החסידי ר' מענדל פוטרפס התבטא פעם על עצמו: אמנם לא תמיד אני מצליח לנצח את היצר. אך גם כשהוא מנצח אותי - לפחות אני לא משקר את עצמי, ויודע שהוא ניצח.

לא מסיימים עם הקב"ה

באחת השנים היתה קבוצה של בחורים מארץ הקודש שנסעו לרבי לחודש החגים, ועשו חניית ביניים של כמה ימים בצרפת. בשבת הם היו בישיבה בברינואה, ולאחר תפילת שחרית רצו להתפלל מנחה וללכת לנוח עד צאת הכוכבים - שבצרפת זה בערך בשעה 10:00 בלילה. הבחורים בישיבה לא רצו לאפשר להם להתפלל, ואילו הבחורים מארץ הקודש ניסו להתעקש.

קולות הויכוח הגיעו לאזניו של ר' ניסן שעדיין היה באמצע התפילה, וכעבור כמה דקות הוא התערב ושאל על מה המהומה, והבחורים סיפרו לו את הצדדים בנושא.

אמר להם ר' ניסן: "עדיף שתלכו לישון ותפססו תפילת מנחה, והעיקר שלא תלכו לישון בתחושה שסיימתם עם הקב"ה..."

שבעים שנה בליצנות...

הרה"ח ר' שליימק'ה מידנצ'יק אמר פעם בדיחה להרה"ח ר' מענדל פוטרפס. אמר לו ר' מענדל: "ראה מה זה, אני כבר שבעים שנה בליצנות, ועדיין יש חידושים..."

איפה אתה רוצה להיקבר?

שאלו את ר' חיים שאול ברוק: היכן אתה רוצה להיטמן אחרי 120?

ענה: "לא משנה היכן. העיקר שזה יהיה באדמה..."

לפני ואחרי הדפוס

הרה"ח ר' שלמה יוסף זוין היה מתבטא: "טעויות לפני הדפוס מתחבאות כמו גנב. ואחרי הדפוס צועקות כמו גזלן..."

פיקוח נפש

סיפר הרה"ח ר' ישבעם סגל:

ר' שלמה חיים קסלמן היה נוהג לומר: "שעת צלותא שעת קרבא. ההכנות לתפילה הם כמו ההכנות למלחמה, ופיקוח נפש דוחה שבת!".

ויחלפו שמלותם

פעם הגיע לאוסטרליה יהודי חסיד פולין שהתקרב במאוד ללימוד החסידות וכו', וכששוחח עם חסידי חב"ד במקום החל להתנצל ולהסביר שהוא בעצם חסיד חב"ד לכל דבר ועניין וכו' וכו'.

פנה אליו ר' מענדל קמיניצקי ואמר: "בשולחן ערוך כתוב שכאשר 'הוא בבגדו' וכו', אזי הדין הוא ש'יוציא ויתן כתובה'... כשיהיו לך לבושים של חב"דניק - ייקרא עליך שם חב"ד!".

לנהוג בשפלות - אפילו של שקר

אמרו חסידים בצחות לשונם בסגנון דברי אדמו"ר הזקן בהקדמת המלקט בתניא "פרש שיחתו לפני הגדולים שבעירו והם יבוננוהו ואליהם בקשתי שלא לשים יד לפה להתנהג בענוה ובשפלות של שקר", שאף שבנוגע להדרכה ועצות בעבודת השם צריכים הגדולים שלא לנהוג בענוה ושפלות, הרי שמלשון זו גופא מוכח שבשאר הזמן צריכים הם "להתנהג בענוה ושפלות" - אף אם אין זה באמת ואין היא אלא - "של שקר"...

שפלות של שקר, עדיפה מגאוה של אמת...

לא מהבעל-שם-טוב שלנו...

על סגולות שונות המקובלות אצל חסידי פולין בשם הבעל-שם-טוב, התבטא הרה"ח ר' עמנואל שוחאט: "זה לא מהבעש"ט שלנו"...

מסירות נפש על מה?

ידוע שבזמן הרדיפות הקשות במדינה ההיא, היו שתי קבוצות של חסידים שנהגו במסירות נפש. בברסלב עשו מסירות נפש עצומה להגיע לציון באומן, כאשר עבור זה אפילו היו יהודים מארץ הקודש שהכניסו עצמם בסכנה והבריחו את הגבול אל רוסיה, וכן חסידי חב"ד שמסרו את הנפש לשמר את הגחלת היהודית בכל רחבי המדינה.

על כך אמרו, שכל ההבדל הוא שאצלם יש מסירות נפש עבור יהודים בעולם האמת ואצלנו יש מסירות נפש עבור יהודים חיים.

המיוחד בצבא של הרבי

אמרו חסידים: בשונה מצבא רגיל שבו יש חיילים טובים וחיילים סוררים, המיוחד בצבא של הרבי הוא שגם "פינות צבאיו - קדושים".

דווקא במלעיל

בליובאוויטש הקפידו להתפלל דווקא עם מלעיל - להוציא מלב המשכילים ששמו דגש על הדקדוק.

מי היה המר"ם שפירא?...?

הרב פנחס הירשפרונג היה בוגר ישיבת חכמי לובלין.
בא' הפעמים שנכנס לזאל של ישיבת תומכי תמימים במונטריאול ושוחח עם הבחורים, הזכיר את שמו של המהר"ם שפירא, והתפלא מכך שלא ידעו מי זה. הוא ניסה לומר להם שהוא היה ראש ישיבת חכמי לובלין אך עדיין זה לא הועיל...
אמר להם הרב הירשפרונג: את מאיר הארליג אתם מכירים! המהר"ם שפירא היה דוד שלו...

ירום ונשא וגבה מאוד

הרה"ח ר' מולע אזימוב אמר שאצל חסידים היה שגור הפתגם: הרבי הוא יותר מנביא. נביא אומר מה יהיה, והרבי פועל את מה שיהיה...

והרחיקנו משכן רע

אמרו חסידים:

בנוסח ה'יהי רצון' שאומרים בברכות השחר לאחר שמבקשים שנימלט מאדם רע, אנחנו מבקשים 'ומחבר רע, ומשכן רע'. וכי הם לא כלולים ב'אדם'?
אלא התירוץ שיש אנשים שהם כשלעצמם אינם רעים, הם טובים וישרים, אבל החברות שלי איתם - היא רעה, השכנות של אותו יהודי יוצר עבורנו מצב שעלול להפריע לנו בעבודת השם.

לזכות

החתן התמים הרב יוסף יצחק שי'

והכלה מרת שושנה תחי'

דורון

לרגל שמחת נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

י"א אלול, ה'תשע"ח

שיזכו להקים בית נאמן בישראל, בנין עדי עד, על יסוד התורה והמצוה

כפי שמוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות

ויזכו לבנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות

מקושרים לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מתוך הרחבה ברוחניות וגשמיות גם יחד

ומתוך שמחה וטוב לבב

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יהי רצון שיראה הרבה נחת מבניו התמימים בפרט,
משלוחיו, חסידיו, וכלל ישראל - בכלל
ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו
וישמיענו תורה חדשה מפיו
בגאולה האמתית והשלימה
תיכף ומיד ממ"ש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד